

ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ
ในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
จังหวัดพะเยา

ว่าที่ร้อยตรี ชรินทร์ หาญจริง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

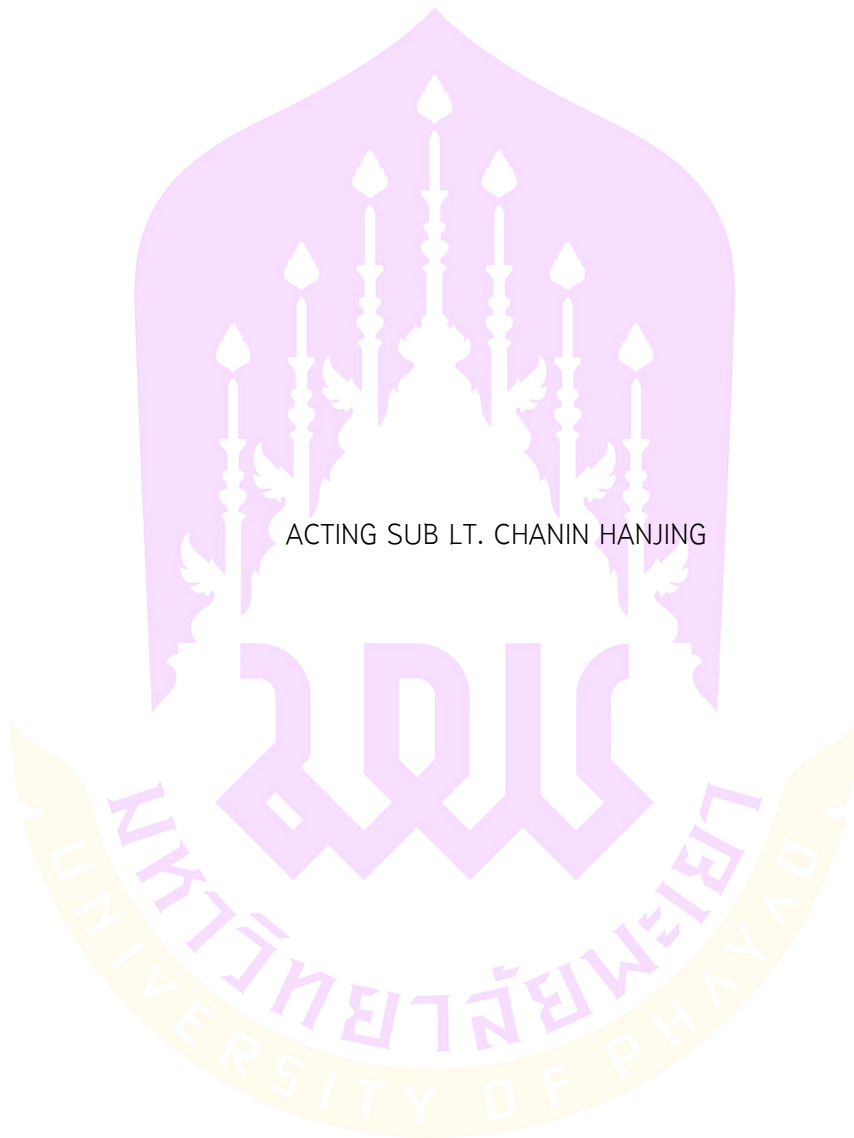
ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ
ในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
จังหวัดพะเยา

ว่าที่ร้อยตรี ชรินทร์ หาญจริง

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองเสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชานโยบายสาธารณะ
พฤษภาคม 2567
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยพะเยา

THE EFFECTIVENESS OF IMPLEMENTING DIGITAL ADMINISTRATION POLICY
IN MANAGING COMMUNITY WELFARE FUNDS
IN DOK KHAM TAI SUB-DISTRICT,
PHAYAO PROVINCE

ACTING SUB LT. CHANIN HANJING

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment
of the Requirements for the Master of Public Administration Degree
in Public Policy
May 2024

Copyright 2024 by University of Phayao

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

เรื่อง

ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

ในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้

จังหวัดพะเยา

ของ ว่าที่ร้อยตรี ชรินทร์ หาญจริง

ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

ของมหาวิทยาลัยพะเยา

..... ประธานกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. รัชศรี เกียรติบุตร)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง

(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ เลิศสมพร)

..... อาจารย์บัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยพะเยา

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรณภา ทองแดง)

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์

(รองศาสตราจารย์ ดร. มนตรา พงษ์นิล)

- เรื่อง:** ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ
ในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
จังหวัดพะเยา
- ผู้ศึกษาค้นคว้า:** ว่าที่ร้อยตรี ชรินทร์ หาญจริง, การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง: รป.ม. (นโยบายสาธารณะ),
มหาวิทยาลัยพะเยา, 2566
- อาจารย์ที่ปรึกษา:** รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ เลิศสมพร
- คำสำคัญ:** ประสิทธิภาพ, การบริหารภาครัฐดิจิทัล, กองทุนสวัสดิการชุมชน

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 2) เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพ ด้วยการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึกและการสังเกตการณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและนำเสนอแบบพรรณนาความ ผลการวิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 5 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาที่มาจากการเลือกตั้ง มีการปรับเปลี่ยนทุก 4 ปี ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง สมาชิกสภาคนใหม่ต้องเริ่มเรียนรู้ระบบการจัดการใหม่ ด้านบุคลากร ยังขาดเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ด้านงบประมาณ มีข้อจำกัดเรื่องการจัดตั้งงบประมาณให้เพียงพอต่อการดำเนินการพัฒนาเทคโนโลยีและการสรรหาบุคลากรที่เชี่ยวชาญทางด้านเทคโนโลยีโดยตรง ด้านสถานที่ มีความสะดวกสบายและเหมาะสมเพียงพอต่อผู้มารับบริการ ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ มีความทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการแก่ลูกสมาชิก 2) แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ได้แก่ การกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องวาระการเป็นคณะกรรมการกองทุน การฝึกอบรมกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานอื่นสนับสนุนการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และการเพิ่มช่องทางการให้บริการเชิงดิจิทัลกับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ให้มีความหลากหลายเพื่อการติดต่อสื่อสารที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ระบบ E-Service แพลตฟอร์มต่าง ๆ

Title: THE EFFECTIVENESS OF IMPLEMENTING DIGITAL ADMINISTRATION POLICY
IN MANAGING COMMUNITY WELFARE FUNDS
IN DOK KHAM TAI SUB-DISTRICT,
PHAYAO PROVINCE

Author: ACTING SUB LT. Chanin Hanjing, Independent Study: M.P.A. (Public Policy), University of
Phayao, 2023

Advisor: Associate Professor Dr. Veera Lertsomporn

Keywords: effectiveness, digital public administration, Community welfare fund

ABSTRACT

This research aims to: 1) Study the effectiveness of implementing digital administration policy in the management of work at the Dok Kham Tai Sub-District Community Welfare Fund, Phayao Province. 2) Propose guidelines for enhancing the effectiveness of implementing digital administration policy in the management of work at the Dok Kham Tai Sub-District Community Welfare Fund, Phayao Province, conducting qualitative research by collecting data from document studies, in-depth interviews, and observations. Data analysis involved content analysis and presentation of findings. The research found that: 1) The effectiveness of implementing digital administration policy in the management of work at the Dok Kham Tai Sub-District Community Welfare Fund, Phayao Province, in five aspects: Found that the board structure of the fund consists mostly of council members elected every four years, leading to discontinuous operations due to changes in council members following election cycles, requiring elected members to learn new management systems. There is a shortage of staff with knowledge and expertise in using information technology. Budget constraints make it difficult to allocate sufficient funds for technology development and directly recruit technology-savvy personnel. Facilities are reasonably comfortable and suitable for service recipients, while materials, equipment, and tools are modern and adequate for serving members. 2) Proposed guidelines for enhancing the effectiveness of implementing digital administration policy in the management of work at the Dok Kham Tai Sub-District Community Welfare Fund, Phayao Province: Found that the structure should include fund members as committee members for continuous fund management. Staff recruitment should focus on individuals with knowledge and expertise in information technology for permanent positions at the Dok Kham Tai Sub-District Community Welfare Fund. Budget allocation should involve funding from other units to support the procurement of staff with knowledge and skills in information technology for permanent positions at the Dok Kham Tai Sub-District Community Welfare Fund.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองฉบับนี้สำเร็จลงได้ ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา รศ.ดร. วีระ เลิศสมพร ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำแนวทางที่ถูกต้อง ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความละเอียดถี่ถ้วนและเอาใจใส่ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะทุกท่าน ที่กรุณาให้ความรู้ให้คำปรึกษา ตรวจสอบแก้ไขและวิจารณ์ผลงานทำให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมไปถึงผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบให้คำแนะนำแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยให้มีคุณภาพ นอกจากนี้ ยังได้รับความอนุเคราะห์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ที่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยทำให้การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้สำเร็จได้ด้วยดี

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองครั้งนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญู กตเวทิตาแด่ บुरพจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านทั้งในอดีตและปัจจุบันที่ทำให้ข้าพเจ้าเป็นผู้มีการศึกษา และประสบความสำเร็จมาจนตราบเท่าทุกวันนี้

ชรินทร์ หาญจริง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล.....	9
แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐดิจิทัล	15
แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	25
แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชน.....	37
ข้อมูลพื้นฐานของกองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย.....	45
ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา.....	55
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	61
กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	68
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	69
ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ.....	69
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	70
การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ.....	71
การเก็บรวบรวมข้อมูล	72

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย.....	73
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	74
ส่วนที่ 1 ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงาน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา.....	74
ตอนที่ 2 เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัล ไป ปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา	77
บทที่ 5 บทสรุป.....	78
สรุปผลการวิจัย	78
อภิปรายผลการวิจัย	81
บทสรุป.....	85
ข้อเสนอแนะจากการวิจัย	85
บรรณานุกรม	87
ภาคผนวก.....	92
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์การวิจัย	93
ภาคผนวก ข ผลการประเมิน Index of Item Objective Congruence (IOC)	98
ภาคผนวก ค คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้	104
ประวัติผู้วิจัย	105

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพ 1 ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (A Model of the Policy Implementation Process).....	31
ภาพ 2 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบยึดหลักเหตุผล.....	32
ภาพ 3 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบด้านการจัดการ	33
ภาพ 4 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ ...	34
ภาพ 5 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ.....	35
ภาพ 6 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบทางการเมือง.....	36
ภาพ 7 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบเชิงบูรณาการ	37
ภาพ 8 โครงสร้างการกองทุนสวัสดิการชุมชน.....	48
ภาพ 9 โครงสร้างดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน.....	51
ภาพ 10 แสดงแผนที่ตำบลดอกคำใต้โดยสังเขป และแหล่งน้ำในตำบลดอกคำใต้	57
ภาพ 11 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา.....	68

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกปัจจุบันเป็นโลกแห่งเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วขึ้นทุกวัน ทุกประเทศต่างล้วนปรับตัวและตามให้ทันในขณะที่เทคโนโลยีก็ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตประจำวันของประชากรโลกเพื่อช่วยอำนวยความสะดวกในหลาย ๆ เรื่องด้วยเหตุนี้ทำให้ประเทศไทยต้องปรับตัวในการก้าวเข้าสู่โลกออนไลน์เพื่อการดำเนินงานของภาครัฐในการเพิ่มช่องทางในการให้บริการที่รวดเร็วและอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนในการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ คือ การจัดการบริการต่าง ๆ ของภาครัฐให้กับประชาชนผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อเป็นการเพิ่มช่องทางในการติดต่อและขอรับบริการจากภาครัฐได้ง่าย รวดเร็ว และประหยัดเวลาในการตรวจสอบการจัดทำเอกสารสำคัญต่าง ๆ ที่ภาครัฐร้องขอที่สำคัญประหยัดค่าใช้จ่าย ได้จึงทำให้ประเทศไทยศึกษาวิสัยทัศน์นโยบายและแผนดำเนินงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จสามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินกรอบและทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทยได้ โดยได้ทำการคัดเลือกประเทศที่มีความแตกต่างกันในเชิงพื้นที่เพื่อให้เห็นถึงทิศทางการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลที่หลากหลายในแต่ละบริบทประกอบไปด้วย 4 ประเทศ คือ ราชอาณาจักรเดนมาร์ก สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศเอสโตเนียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2564, หน้า 21) ราชอาณาจักรเดนมาร์กเป็นประเทศในแถบยุโรปที่มีค่าเฉลี่ยของการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สูงสุดในภูมิภาคยุโรปและมีค่าเฉลี่ยในการเป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สูงที่สุดจาก 193 ประเทศสมาชิกสหประชาชาติ โดยเดนมาร์กมีการจัดทำยุทธศาสตร์ด้านดิจิทัล มุ่งเน้นการเชื่อมโยงเทคโนโลยีเข้ากับระบบของหน่วยงานรัฐทั้งส่วนกลางและท้องถิ่นผ่านนโยบายที่ทำให้ประชาชนเข้าถึงบริการสาธารณะต่าง ๆ มากกว่า 100 รายการอย่างง่ายดายและปลอดภัย สาธารณรัฐเกาหลีได้เป็นอีกประเทศหนึ่งในฝั่งเอเชียที่มีการพัฒนาด้านเทคโนโลยี โดยมีค่าเฉลี่ยการเป็นรัฐบาลดิจิทัลสูงเป็นอันดับ 2 ในดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ถือเป็นอีกหนึ่งประเทศในการเป็นผู้นำด้านรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในการบริหารจัดการภาครัฐ ในปี 1998 กระทรวงการปกครองและมหาดไทยได้ออกวิสัยทัศน์และแผนกลยุทธ์เกี่ยวกับรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในศตวรรษที่ 21 ตั้งเป้าสู่การเป็นรัฐบาลที่มีคุณภาพสูงในการส่งมอบบริการบนนวัตกรรมอิเล็กทรอนิกส์ให้แก่ประชาชนในประเทศเกาหลีใต้ ประเทศเอสโตเนีย เป็นประเทศที่ทำการพัฒนาตนเองให้เป็นรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์แบบ

ก้าวกระโดดในการก้าวขึ้นมาเป็นผู้นำในสังคมดิจิทัล ในปี 2018 ที่ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 16 และในปี 2020 ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ของประเทศเอสโตเนียอยู่ในอันดับที่ 3 ถือว่าเป็นการพัฒนาที่มีอย่างรวดเร็วในการพัฒนาประเทศที่ถือเป็นประเทศที่มีขนาดเล็กในทวีปยุโรป สาธารณรัฐสิงคโปร์ เป็นอีก 1 ประเทศในทวีปเอเชียที่ทำการศึกษาและพัฒนาประเทศให้ทันสมัยทัดเทียมนานาชาติ โดยมีประชาชนเป็นที่ตั้งยกระดับการประสานงานระหว่างภาครัฐและเอกชนสามารถทำได้อย่างสะดวกและปลอดภัยผ่าน Nation Digital Identity ทำให้ประเทศสิงคโปร์เป็น 1 รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียนที่อยู่อันดับ 2 ของทวีปเอเชียและถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 11 ของทั่วโลก (สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์, 2565)

ในขณะที่ประเทศไทยได้ทำการศึกษาวิสัยทัศน์นโยบายและแผนดำเนินงานพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลใน 4 ประเทศที่ได้กล่าวมาในข้างต้น คือ ราชอาณาจักรเดนมาร์ก สาธารณรัฐเกาหลี ประเทศเอสโตเนียและสาธารณรัฐสิงคโปร์ เพื่อนำมาพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของไทย โดยได้ทำการสรุปการพัฒนาที่สำคัญดังต่อไปนี้ (สำนักงานพัฒนา รัฐบาลดิจิทัล, 2564, หน้า 21-22)

1. การจัดทำข้อมูลดิจิทัลโดยรวมและปรับเปลี่ยนข้อมูลภาครัฐให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลนำมาใช้ประโยชน์และพัฒนาการบริการประชาชนและภาคธุรกิจมีการปรับปรุงกระบวนการภาครัฐที่มีการกำหนดรูปแบบการทำงานระหว่างงานภาครัฐและบทบาทการสนับสนุนหน่วยงานกลาง โดยนำระบบดิจิทัลมาลดขั้นตอนกระบวนการการทำงานเอกสารและมีการจัดลำดับการปรับปรุงตามความสำคัญของกระบวนการทำงานและจัดกลุ่มความสำคัญของหน่วยงานที่ให้บริการเพื่อให้เกิดกระบวนการการทำงานที่เป็นไปตามมาตรฐานพื้นฐานความปลอดภัยและมีจริยธรรมภายใต้กรอบธรรมาภิบาล

2. การพัฒนาบริการดิจิทัลมุ่งเน้นการให้บริการดิจิทัลภาครัฐที่ง่ายสะดวกรวดเร็ว ปลอดภัยและมีคุณภาพสูงอีกทั้งต้องมีความน่าเชื่อถือยืดหยุ่นและมีความมั่นคงปลอดภัยจากการคุกคามทางไซเบอร์เป็นมิตรกับประชาชนและเอื้อต่อการเติบโตของภาคธุรกิจโดยยึดหลักประชาชนเป็นศูนย์กลาง (Customer-centered) การบริหารราชการที่ถือเอาประชาชนหรือลูกค้าเป็นศูนย์กลาง

3. การพัฒนาและบูรณาการแพลตฟอร์มดิจิทัลภาครัฐที่มุ่งเน้นการบูรณาการ การบริการภาครัฐและการพัฒนาต่อยอด (One-Stop Service) ผ่านระบบดิจิทัล โดยเป็นกระบวนการตั้งแต่ต้นจนจบ การพัฒนาระบบยืนยันตัวตนเพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและผู้ประกอบการในการดำเนินการในด้านธุรกรรมและการสร้างแพลตฟอร์มกลาง สำหรับการให้บริการประชาชน

4. การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ โดยส่งเสริมให้มีการเชื่อมโยงและการบูรณาการระบบดิจิทัลผ่านเทคโนโลยีสำคัญต่าง ๆ เช่น ปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เป็นเทคโนโลยีที่มาจากการสร้างความสามารถให้กับเครื่องจักรและคอมพิวเตอร์ด้วยอัลกอริทึม (Algorithm) เป็นในกระบวนการแก้ปัญหาที่สามารถอธิบายออกมาเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน ส่วนคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (Internet of things: IoT) ที่เป็นเครือข่ายรวมของอุปกรณ์ที่เชื่อมต่อถึงกันและเทคโนโลยีที่อำนวยความสะดวกในการสื่อสารระหว่างอุปกรณ์กับระบบคลาวด์ (Cloud) ตลอดจนระหว่างอุปกรณ์ด้วยกันเองจากการเกิดขึ้นของชิปคอมพิวเตอร์ราคาไม่แพงและการสื่อสารโทรคมนาคมที่มีแบนด์วิดท์ (Bandwidth) สูงจึงทำให้ตอนนี้เรามีอุปกรณ์หลายพันล้านเครื่องที่เชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ต เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและสามารถนำมาพัฒนาการบริหารสาธารณะได้

5. การพัฒนาบุคลากรที่ดำเนินทักษะและทัศนคติ โดยยกระดับบุคลากรในด้านดิจิทัลให้เท่าทันก่อนนวัตกรรม พัฒนาบุคลากรผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านเทคนิคขั้นสูง การแต่งตั้งของประธานเจ้าหน้าที่ฝ่ายกลยุทธ์ดิจิทัล (Chief Digital Strategy Officers) จากกระทรวงต่าง ๆ เพื่อดำเนินตามแผนรวมไปถึงส่งเสริมให้บุคลากรมีทัศนคติด้านดิจิทัลที่ดีในการเสนอความคิดและรูปแบบการทำงานใหม่ ๆ

6. การปรับปรุงเครื่องมือและกฎหมาย โดยจัดเตรียมเครื่องมือดิจิทัลเพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เพื่อส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินโครงการร่วมกับเอกชนและสถาบันวิจัยที่มีศักยภาพ (Public-Private Partnerships: PPPs) รวมถึงการให้ความสำคัญในการปรับปรุงและแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงานแบบดิจิทัล

7. การเผยแพร่ข้อมูลการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยให้ความสำคัญกับการเปิดเผยข้อมูลภาครัฐเพื่อสร้างความโปร่งใสรวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อม (Ecosystem) ใหม่ที่ภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชนสามารถร่วมมือกันได้และรับฟังความเห็นจากประชาชนเพื่อสร้างและพัฒนานวัตกรรมบริการที่ดีขึ้นรวมกันกับประชาชน

ในสภาวะปัจจุบันเร่งขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมประเทศไทย ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อสารรวมถึงเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศมาส่งเสริมและสนับสนุนในการบริหารงานในหน่วยงานของรัฐและการให้บริการประชาชนมาอย่างต่อเนื่อง ดังที่ได้สะท้อนให้เห็นจากการพัฒนาทางด้านกฎหมายการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางองค์การการจัดทำแผนระดับชาติและการดำเนินโครงการสำคัญต่าง ๆ (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2564, หน้า 9) รัฐบาลดิจิทัลการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของไทยในปี พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 มีแผนพัฒนา

ในด้านความเหลื่อมล้ำสิทธิสวัสดิการประชาชนมีการศึกษาปัญหาและ อุปสรรคของการดำเนินงานด้านรัฐบาลดิจิทัลที่เกี่ยวข้องในสถานการณ์ปัจจุบัน ความคืบหน้าการดำเนินงานของหน่วยงานสอดคล้องกับขีดความสามารถเชิงดิจิทัล เช่น โครงการการบริการและแนวโน้มที่สำคัญสำหรับการพัฒนาพร้อมทั้งความหวังในอนาคตที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานรัฐบาลดิจิทัลให้บรรลุเป้าประสงค์ตามกรอบระดับวุฒิภาวะ (Maturity Model) ในปี พ.ศ. 2570 โดยมีเป้าหมายและความท้าทายด้านสังคมเพื่อให้ประชาชนในปัจจุบันได้รับสิทธิสวัสดิการอย่างเท่าเทียม เช่น การจัดทำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล การมีระบบการออมเพื่อสร้างหลักประกันรายได้หลังวัยเกษียณที่เพียงพอและครอบคลุมในกลุ่มแรงงานทั้งในและนอกระบบ การผลักดันให้มีฐานข้อมูลทางสังคมและคลังความรู้ในระดับพื้นฐานเพื่อให้สามารถจัดสวัสดิการและสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพที่ตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย การปฏิรูปการขึ้นทะเบียนคนพิการเพื่อให้คนพิการได้รับสิทธิสวัสดิการและความช่วยเหลือได้อย่างคุ้มค่าและทั่วถึง การสร้างกลไกที่เอื้อให้เกิดชุมชนเมืองเพื่อการบริหารจัดการตัวเองและเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับที่ดินที่รัฐจัดสรรให้กับประชาชนผ่านการจัดทำแผนพัฒนามหาวิทยาลัยดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 ถึง พ.ศ. 2570 เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ที่วางไว้ 4 ยุทธศาสตร์ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 เป็นการยกระดับการเปลี่ยนผ่านดิจิทัลภาครัฐเพื่อการบริหารงานที่ยืดหยุ่นคล่องตัวและขยายสู่หน่วยงานภาครัฐระดับท้องถิ่น ยุทธศาสตร์ที่ 2 เป็นการพัฒนาบริการที่สะดวกและเข้าถึงง่าย ยุทธศาสตร์ที่ 3 เป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มและอำนวยความสะดวกแก่ภาคธุรกิจ ยุทธศาสตร์ที่ 4 เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ (สำนักงานพัฒนามหาวิทยาลัยดิจิทัล, 2566, หน้า 62–86)

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเป็นการจัดสวัสดิการในรูปแบบการใช้วิถีชีวิตของสังคมไทยในอดีตที่มีลักษณะเป็นชุมชนสวัสดิการในช่วงที่เศรษฐกิจเติบโตภาคเอกชนได้มีบทบาทในการจัดสวัสดิการด้านต่าง ๆ มากขึ้น โดยมีระบบการประกันรูปแบบต่าง ๆ อย่างหลากหลาย ซึ่งผู้ที่สามารถเข้าถึงเป็นกลุ่มผู้มีรายได้ปานกลาง–รายได้สูง แต่คนที่เป็นแรงงานนอกระบบเกษตรกร คนยากจนไม่สามารถเข้าสู่ระบบที่มีอยู่ได้ เมื่อประเทศไทยประสบปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540 ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างกว้างขวาง โดยมีนักวิชาการพร้อมชาวบ้านแกนนำชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ทำการศึกษา ระบบการคุ้มครองทางสังคม เมื่อได้มีการล้มมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกันในช่วงปี 2547 ทำให้เกิดแนวทางการจัดสวัสดิการชุมชนที่มีการคิดค้นร่วมกันมากขึ้นนำไปสู่การจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนระดับตำบลที่เน้นให้มีการสมทบงบประมาณจากสามฝ่าย (1: 1: 1) คือ ทุนที่มาจาก การออม/ลดรายจ่ายของคนในชุมชนการสมทบจากรัฐ โดยผ่านช่องทางสถาบันพัฒนา

องค์การชุมชน และการสมทบจากองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทำให้เกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างกว้างขวาง โดยจากการที่รัฐได้เริ่มสนับสนุนสวัสดิการชุมชนตั้งแต่ปี 2548 การพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลที่ผ่านมามีการจัดตั้ง จำนวน 5,917 สมาชิก จำนวน 6,453,688 คน ซึ่งแต่ละกองทุนจะมีการจัดประเภทสวัสดิการที่แตกต่างกัน ครอบคลุมตั้งแต่ การเกิด แก่ เจ็บ ตาย สามารถรวมประเภทสวัสดิการได้มากกว่า 13 ประเภท โดยแต่ละประเภท และแต่ละกองทุนจะมีจำนวนเงินที่จ่ายเป็นสวัสดิการให้กับสมาชิกแตกต่างกัน ทั้งนี้จะเป็นไปตามข้อตกลง/กติกาและความพร้อมของแต่ละกองทุน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2565, หน้า 1-3)

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ เป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของรัฐบาล เป็นการส่งเสริมสนับสนุนการจัดสวัสดิการให้กับประชาชน โดยมุ่งหวังให้ประชาชนในตำบลดอกคำใต้ทุกคน มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีหลักประกันในชีวิตจึงได้เห็นชอบตามข้อเสนอของคณะกรรมการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนแห่งชาติและอนุมัตินโยบายและโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับให้สวัสดิการชุมชนเป็นวาระแห่งชาติในการสร้างหลักประกันความมั่นคงของชุมชนฐานราก พัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนในการจัดการดูแลช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเปิดโอกาสให้ทุกพื้นที่ที่สามารถจัดตั้งและพัฒนาคุณภาพสวัสดิการชุมชนอย่างทั่วถึง โดยรัฐบาลได้สนับสนุนการพัฒนาความเข้มแข็งของกองทุนและสมทบงบประมาณรวมถึงพัฒนาสวัสดิการชุมชนให้มีความหลากหลายขึ้น เกิดการเชื่อมโยงอย่างบูรณาการของระบบสวัสดิการของชุมชนท้องถิ่นและภาครัฐอีกทั้งเป็นโครงการเพื่อสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนได้กำหนดให้เกิดความร่วมมือในหลายฝ่าย ทั้งองค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานท้องถิ่นตั้งแต่การพัฒนาโครงการและการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นให้เครือข่ายสวัสดิการชุมชนทุกระดับในพื้นที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนงานและประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคประชาสังคมการดำเนินงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเข้มแข็งที่ยั่งยืนของกองทุนสวัสดิการชุมชนและการยกระดับและต่อยอดจากงานสวัสดิการชุมชนที่ขบวนการองค์กรชุมชนดำเนินการอยู่บูรณาการกับงานพัฒนาในด้านอื่น ๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ (กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้, 2565)

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ โดยมีหลักและกระบวนการบริหาร มาประยุกต์ใช้ประกอบกับปัจจัยแวดล้อมใน ด้านผลผลิตตามเป้าหมาย ด้านความพึงพอใจ ด้านวัดประสิทธิผลความรวดเร็วการตอบสนองความต้องการด้านก่อให้เกิดการ

ปรับเปลี่ยน และด้านก่อให้เกิดการพัฒนาที่ดีขึ้นว่าบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่เพียงใด ด้านใดบ้าง มีปัญหาอุปสรรคในการดำเนินโครงการหรือไม่อย่างไรและควรมีแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินโครงการในด้านใดอย่างไรบ้าง เพื่อให้การดำเนินโครงการครอบคลุมและทั่วถึงทุกพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้นำนโยบายที่ได้รับมาเป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และให้เป็นองค์กรที่มีคุณธรรม จริยธรรม โปร่งใส มีส่วนร่วมรับผิดชอบ และใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรอย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ต่อไป

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาประสิทธิผลและเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. ศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยแบ่งขอบเขตการวิจัยออกเป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

2. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

3. ขอบเขตด้านเวลา

ดำเนินการศึกษาระหว่าง เดือน มิถุนายน 2566 ถึง พฤษภาคม 2567

4. ขอบเขตด้านผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง โดยทำการเลือกจากผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ในการปฏิบัติงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดี จำนวน 22 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกจากผู้มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และเป็นผู้ปฏิบัติงานจริง จากจำนวน 14 คน ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
- 1.2 รองประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
- 1.3 เลขานุการ จำนวน 1 คน
- 1.4 ผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน 1 คน
- 1.5 เภรัญญิก จำนวน 1 คน
- 1.6 ผู้ช่วยเธรัญญิก จำนวน 1 คน
- 1.7 นายทะเบียน จำนวน 1 คน

2. คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนหน่วยงาน ผู้นำชุมชน และเป็นผู้ปฏิบัติงานจริง จากจำนวน 7 คน ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
- 2.2 รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
- 2.3 ปลัดตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
- 2.4 หัวหน้ากองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน
- 2.5 กำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน

3. ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนหน่วยงาน ผู้นำชุมชน เป็นผู้ปฏิบัติงานจริง และกลุ่มลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จากจำนวน 1,931 คน ซึ่งประกอบด้วย

- 3.1 ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 10 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประสิทธิผล หมายถึง การบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไปตามที่คาดหวังไว้จากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับเปรียบเทียบกับ วัตถุประสงค์ หรือเป้าหมายที่วางไว้

การบริหารภาครัฐดิจิทัล หมายถึง การนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้และการให้บริการสาธารณะประโยชน์ให้กับประชาชนในเขตพื้นที่กำกับดูแล โดยปรับปรุงการบริหารจัดการและบูรณาการข้อมูล องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้และการทำงานให้มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงเข้าด้วยกัน อย่างมั่นคงปลอดภัยและมีธรรมาภิบาล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและอำนวยความสะดวกในการ ให้บริการประชาชน ในการเปิดเผยข้อมูลองค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ต่อสาธารณชน และเป็น การสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลดอกคำใต้

สวัสดิการชุมชน หมายถึง การสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงของคนในชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่การกำกับดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ ซึ่งหมายรวมถึงทุกอย่าง ที่จะทำให้คนในชุมชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นทั้งในรูปของสิ่งของ เงินทุนน้ำใจการช่วยเหลือเกื้อกูล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตตั้งแต่เกิด แก่ เจ็บและตาย

ประโยชน์ที่จะได้รับการวิจัย

1. ทราบถึงประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการ จัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
2. ได้รับแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัล ไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
3. กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีประสิทธิผลในการ บริหารงานที่ดีขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาค้นคว้าอิสระเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนำมากำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล
2. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐดิจิทัล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
4. แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชน
5. ข้อมูลพื้นฐานของกองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย
6. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผล

ผู้ศึกษานำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิผลตามลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของประสิทธิผล

นักวิชาการได้ให้ความหมายของประสิทธิผลไว้ดังนี้

ธีรพงศ์ อุปทุม (2561, หน้า 50) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิผล หมายถึง การร่วมกันทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดจนบรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ ซึ่งเป็นการประเมินตามสภาพจริงว่าเมื่อดำเนินการตามนโยบายสิ้นสุดแล้วได้ผลหรือผลลัพธ์ออกในเชิงปริมาณ และคุณภาพตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับเพียงใด

ธนพัฒน์ แสงรุ่งเรือง (2562) อธิบายว่า ประสิทธิผล (effectiveness) หมายถึง ความสามารถขององค์การในการนำทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและมีคุณค่าจากสภาพแวดล้อมขององค์การมาใช้ประโยชน์ เพื่อสนับสนุนการดำเนินการขององค์การ โดยเป็นการเน้นการจัดสรรทรัพยากรที่ยืดประโยชน์สูงสุดที่เกิดขึ้นจากการใช้ทรัพยากร และบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือนโยบายที่กำหนด

มยุรี วรณสกุลเจริญ และชาญณรงค์ รัตนพนากุล (2563, หน้า 198) อธิบายว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลลัพธ์หรือความสำเร็จขององค์การในการดำเนินการใด ๆ โดยการใช้ทรัพยากรต่าง ๆ ขององค์การ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่องค์การตั้งเป้าหมายไว้และเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์การที่สำคัญ

ธัญชนก ศรีถิษฐ์ (2663) ประสิทธิภาพ หมายถึง ความมีประสิทธิภาพของบุคคล และของกลุ่มรวมกัน โดยพิจารณาสมมูลที่ดีที่สุดในระหว่างกิจกรรมด้านการปรับตัว และการรักษาภาพที่มีมากกว่าผลบวกของความสำเร็จมีประสิทธิภาพของบุคคลเป็นองค์การที่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้

อนันท์ งามสะอาด (2551, อ้างอิงใน อรอนงค์ สิงหนูปภา, 2559, หน้า 6) กล่าวว่า ประสิทธิภาพ (Effectiveness) หมายถึง ความสำเร็จของงานที่เป็นไปตามความมุ่งหวัง (Purpose) ที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ (Objective) หรือเป้าหมาย (Goal) และเป้าหมายเฉพาะ (Target) ได้แก่

1. เป้าหมายซึ่งปริมาณจะกำหนดชนิดประเภทและจำนวนของผลผลิตสุดท้ายที่ต้องการได้รับ เมื่อการดำเนินงานเสร็จสิ้นลง
2. เป้าหมายเชิงคุณภาพจะแสดงถึงคุณค่าของผลผลิตที่ได้รับจากการดำเนินงานนั้น ๆ
3. มุ่งเน้นที่จุดสิ้นสุดของกิจกรรมหรือการดำเนินงานว่าได้ผลตามที่ตั้งไว้หรือไม่ และที่สำคัญต้องมีตัวชี้วัด (Indicator) ที่ชัดเจน

อังสนา เข้มไคร (2559, หน้า 24) ได้กล่าวไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสำเร็จในการทำงาน การบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ตามความสามารถขององค์การในอันที่จะบริหารงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดีในช่วงเวลาที่กำหนดอาจจะวัดจากผลผลิตที่ได้ตามเป้าหมาย โดยมีตัวบ่งชี้ความสำเร็จมีประสิทธิภาพขององค์การ 5 ประการ คือ ความสามารถในการผลิตแรงจูงใจ การปฏิบัติตามแบบอย่าง การปรับตัวและความเป็นปึกแผ่นขององค์การ

เตือนใจ เขียนชานาจ (2559) ได้อธิบายไว้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ความสำเร็จที่ได้จากการบริหารงานที่บรรลุเป้าหมาย โดยเปรียบเทียบจากผลลัพธ์ของงานอันเนื่องมาจากผลของความร่วมมือระหว่างผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในองค์การบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้มากน้อยเพียงใด

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพ หมายถึง ผลลัพธ์ของงานอันเนื่องมาจากผลของความร่วมมือระหว่างผู้บริหารในการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนำมาใช้ให้ประโยชน์สูงสุดและมุ่งหวังถึงผลสำเร็จของการทำงานเป็นให้ไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

2. ความสำคัญของประสิทธิผล

นักวิชาการได้ให้ความสำคัญของประสิทธิผลไว้ดังนี้

ริงชัย สันติวงษ์ (2537) ได้อธิบายไว้ว่า ประสิทธิผลมีความสำคัญอย่างยิ่งในศาสตร์ทางการบริหารองค์การ นับว่าเป็นการตัดสินใจขั้นสุดท้ายว่าการบริหารองค์การประสบความสำเร็จหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด องค์การจะอยู่รอดและมีความมั่นคงจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลขององค์การ ถ้าองค์การสามารถบรรลุวัตถุประสงค์จะสามารถดำรงอยู่ต่อไปได้ ถ้าไม่สามารถบรรลุวัตถุประสงค์องค์การจะล่มสลายไปในที่สุด ดังนั้นประสิทธิผลจึงมีความสำคัญต่อองค์การ ดังนี้

1. ช่วยตรวจสอบวัตถุประสงค์การจ้างตั้งองค์การการจ้างตั้งองค์การย่อมกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายไว้อย่างชัดเจน เพื่อดำเนินงานให้เป็นไปตามความต้องการหรือไม่
2. ประเมินผลการดำเนินงานและแผนงานที่กำหนดการดำเนินงานในแต่ละกิจกรรมย่อมต้องมีการวางแผนกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบการจัดสรรทรัพยากรการใช้อำนาจหน้าที่การบริหารการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน
3. ประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการไว้ได้ตามแผนงานกับวัตถุประสงค์ของโครงการที่คาดหวังถ้าผลของงานบรรลุตามวัตถุประสงค์และความคาดหวังขององค์การแสดงว่ามีประสิทธิผล

อาภรณ์ อ่อนคง (2556) ประสิทธิผลมีความสำคัญต่อองค์การหรือหน่วยงานมาก เพราะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จขององค์การในการที่จะตัดสินใจว่าองค์การจะอยู่รอดต่อไปหรือไม่ ประกอบกับประสิทธิภาพก็มีความสำคัญต่อองค์การมากเช่นกันหากการดำเนินงานขององค์การไม่มีประสิทธิภาพก็จะมีผลกำไรประลบแต่ความขาดทุนก็ยากที่องค์การจะตั้งอยู่ได้ ดังนั้น ประสิทธิผล (Effectiveness) เป็นการทำให้บรรลุสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ (Goals) และประสิทธิภาพ (Efficiency) เป็นการทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจและร่วมมือกันปฏิบัติงานให้ได้ผลผลิต (Output) ที่ต้องการจึงมีความสัมพันธ์กันทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายภายในเงื่อนไขที่มีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้บรรลุถึงประสิทธิผลและประสิทธิภาพจึงเป็นที่พึงปรารถนาของทุกองค์การ

กรชนก แยมอุทัย (2557) ประสิทธิผลมีความสำคัญต่อองค์การหรือหน่วยงาน เพราะเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จของหากการดำเนินงานขององค์การไม่มีประสิทธิภาพก็ยากที่องค์การจะยังอยู่ต่อไปได้ ดังนั้นประสิทธิผลเป็นการทำให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การและประสิทธิภาพเป็นการทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจและร่วมมือกันปฏิบัติงานให้ได้ผลผลิตตามที่ต้องการจึงมีความสัมพันธ์กันทำให้องค์การบรรลุตามเป้าหมายภายใน

เงื่อนไขที่มีทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดทำให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อให้บรรลุถึงประสิทธิผลและประสิทธิภาพจึงเป็นที่พึงปรารถนาของทุกองค์การประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสบผลสำเร็จให้เกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพ เช่น ความถูกต้อง มีคุณค่าเหมาะสมดีกับงานตรงกับความต้องการและความต้องการของหมู่คณะสังคมและผู้นำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ประสิทธิภาพมีความสำคัญต่อการบริหารองค์การหรือหน่วยงาน เพราะประสิทธิผลเป็นตัวชี้วัดถึงความสำเร็จขององค์การหากการดำเนินงานขององค์การมีการดำเนินงานแบบไร้ประสิทธิภาพก็ยากที่จะตั้งอยู่ต่อไปได้ ดังนั้นประสิทธิผลเป็นการทำให้องค์การหรือหน่วยบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การและประสิทธิภาพเป็นการทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจและให้ความร่วมมือซึ่งกันและกันในการปฏิบัติงานให้เกิดผลผลิตดีและเป็นไปตามความต้องการ ในการทำงานจึงมีความสัมพันธ์กันที่จะทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายตามวันเวลาที่ได้กำหนดไว้ โดยการจัดสรรทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดนำมาใช้ให้ประโยชน์สูงสุดและบรรลุถึงประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิภาพในการบริหารจัดการโดยใช้ประสิทธิผลของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานร่วมกันหรือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันแล้วประสบผลสำเร็จทำให้เกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ขององค์การ

3. ระดับของประสิทธิผล

นักวิชาการได้ให้ความหมายระดับของประสิทธิผลดังนี้

สุพจน์ ทรายแก้ว (2555, หน้า 16) ให้ทัศนะว่า องค์การมีประสิทธิผลถ้าองค์การสามารถเพิ่มพูนศักยภาพ (Potential) และวิสัยทัศน์ สามารถนำพาองค์การให้เจริญก้าวหน้าตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมความหมายของประสิทธิผลทั้งระดับบุคคลและระดับองค์การมีความหมายควบคุมทั้งผลการดำเนินงานที่จะสนองตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่างครอบคลุมถึงกระบวนการดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและใช้วิธีการปฏิบัติที่เหมาะสมซึ่งก็คือรวมถึงประสิทธิภาพนั่นเองและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลขององค์การควรพิจารณาสาม 3 ส่วนประกอบการตามลำดับของประสิทธิผลกล่าว คือ

1. ประสิทธิภาพระดับบุคคล คือ ความตระหนักในผลการทำงานของพนักงานแต่ละบุคคลในองค์การซึ่งพิจารณาได้จากการประเมินผลการทำงานของพนักงานการได้รับค่าจ้าง

เพิ่มชิ้นการเลื่อนชั้นเลื่อนตำแหน่งการได้รับรางวัลหรือปากกาเกียรติคุณจากองค์การโดยปัจจัยที่ทำให้พนักงานมีประสิทธิผลได้แก่ความสามารถของบุคคลทักษะความรู้ทัศนคติแรงจูงใจและความเครียด

2. ประสิทธิภาพระดับกลุ่ม ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพขององค์การ เนื่องจากกลุ่มคือการรวมตัวกันอย่างง่าย ๆ ของพนักงานในองค์การ โดยกลุ่มที่มีประสิทธิผลนั้นจะมีรูปแบบความสัมพันธ์กันอย่างเหนียวแน่นเข้มแข็งและได้รับการสนับสนุนจากพนักงานในองค์การมากกว่ากลุ่มทั่ว ๆ ไปในองค์การปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพระดับกลุ่ม คือ การประสานงานภาวะผู้นำโครงสร้างของกลุ่มสถานภาพบทบาทของกลุ่ม

3. ประสิทธิภาพระดับองค์การประกอบไปด้วยประสิทธิภาพระดับบุคคลและประสิทธิภาพระดับกลุ่มกล่าว คือ ประสิทธิภาพของกลุ่มจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพระดับบุคคล ในขณะที่ประสิทธิภาพขององค์การจะขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพระดับบุคคลและกลุ่มโดยความสัมพันธ์ดังกล่าวขึ้นอยู่กับสภาพขององค์การเช่นลักษณะงานขององค์การเทคโนโลยีที่นำมาใช้ในองค์การ เป็นต้นเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์การได้แก่สภาพแวดล้อมเทคโนโลยีกลยุทธ์ทางเลือกโครงสร้างองค์การกระบวนการทำงานและวัฒนธรรมขององค์การ

อนันท์ งามสะอาด (2551, อ้างอิงใน อรอนงค์ สิงหนูปภา, 2559, หน้า 6) ได้กล่าวถึงประสิทธิภาพในประเมินผลสำเร็จกับวัตถุประสงค์เปรียบเทียบผลงานที่ดำเนินการไว้ได้ตามแผนงานกับวัตถุประสงค์แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ

1. ประสิทธิภาพของบุคคล คือ ลักษณะของบุคคลที่มีความสามารถปฏิบัติงานใด ๆ หรือปฏิบัติกิจกรรมใด ๆ แล้วประสพผลสำเร็จทำให้บังเกิดผลโดยตรงและครบถ้วนตามวัตถุประสงค์ที่เกิดขึ้นมีลักษณะคุณภาพเช่นความถูกต้องความมีคุณค่าและเหมาะสมดีกับงานตรงตามความคาดหวังและความต้องการของหมู่คณะสังคมและผู้นำผลนั้นไปใช้เป็นผลที่ได้จากการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ประสิทธิภาพขององค์การ คือ การเน้นไปที่ผลรวมขององค์การ ซึ่งหลักเกณฑ์ของความมีประสิทธิภาพขององค์การว่าประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ 5 ประการ คือ การผลิต (Production) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความพึงพอใจ (Satisfaction) การเปลี่ยนแปลง (Adaptiveness) และการพัฒนา (Development)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ระดับของประสิทธิภาพ หมายถึง องค์การจะมีประสิทธิภาพได้ต้องเป็นองค์การที่พัฒนาและสามารถเพิ่มพูนศักยภาพขององค์การในการกำหนดวิสัยทัศน์ขององค์การให้มีประสิทธิภาพ สามารถนำพาองค์การให้เจริญก้าวหน้าตามการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมสนองตามวัตถุประสงค์ได้เป็นอย่างดีทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพอย่าง

ครอบคลุมถึงกระบวนการการดำเนินงานที่ใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าขององค์การหรือหน่วย ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่มและระดับองค์การ เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิผลในการทำงานของ พนักงานในระดับบุคคลที่ได้จากการทำงานร่วมกันอีกทั้งยังมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผล ในระดับกลุ่ม คือ การประสานงานภาวะผู้นำโครงสร้างของกลุ่มสถานภาพบทบาทของกลุ่ม โดยการรวมตัวของประสิทธิผลระดับบุคคลและประสิทธิผลระดับกลุ่ม ซึ่งกล่าวได้ว่า ประสิทธิภาพของกลุ่มจะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลระดับบุคคลในขณะที่ประสิทธิผลขององค์การ จะขึ้นอยู่กับประสิทธิผลระดับบุคคลและระดับกลุ่ม ที่ประกอบไปด้วยตัวบ่งชี้ 5 ประการ คือ การผลิต (Production) ประสิทธิภาพ (Efficiency) ความพึงพอใจ(Satisfaction) การเปลี่ยนแปลง (Adaptiveness) และการพัฒนา (Development)

4. การประเมินประสิทธิผล

นักวิชาการได้ให้ความหมายการประเมินประสิทธิผลดังนี้

พรศิริ วณิชลักษณ์ (2552) ได้อธิบาย การประเมินประสิทธิผลเป็นการตรวจสอบข้อมูล ข้อเท็จจริงในการกำกับและการติดตามการดำเนินงานว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้บรรลุผล ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ด้วยกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบแล้ว นำมาวิเคราะห์หาข้อสรุปเพื่อให้ได้ผลที่ชัดเจนใช้ในการตัดสินใจคุณค่าของคุณภาพของหน่วยงาน หรือบุคลากรในหน่วยงาน

เชียรไชย ยักษ์ทวงษ์ (2559) ได้อธิบาย การประเมินประสิทธิผล หมายถึง การวัดผล สำเร็จหรือสัมฤทธิ์ผลของโครงการในการดำเนินโครงการจริง โดยวัดจากความรู้และความผูกพัน เปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการที่ได้ตั้งไว้

จิรประภา อัครบวร (2564) ได้กล่าวถึง การประเมินผล เป็นหนึ่งในระบบงาน ด้านทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด โดยอยู่ในส่วนของการบริหารผลการปฏิบัติงาน (Performance Management) เพื่อการพัฒนาองค์การซึ่งหลักการออกแบบการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เกิด ประโยชน์ต่อองค์กรและบุคลากรนั้นต้องมีความสอดคล้องกับบริบทองค์กรและคุณลักษณะ ของบุคลากรแต่ละกลุ่มต้องใช้วิธีการประเมินผลที่เหมาะสมสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ การประเมิน และการออกแบบต้องส่งผลต่อการพัฒนาบุคลากรและองค์กร โดยใช้เกณฑ์ 6 ข้อ ได้แก่ 1) ความสอดคล้อง (Relevance) 2) ความเที่ยงตรง (Validity) 3) ความน่าเชื่อถือ (Reliability) 4) ครอบคลุม (Comprehensive) 5) ใช้ได้จริง (Feasible) และ 6) แยกแยะได้ (Distinguish)

ปริญทร์ดา ชุมขวัญ (2565) ได้อธิบาย การประเมินประสิทธิผลการปฏิบัติงาน หมายถึง กระบวนการประเมินค่าของบุคคลผู้ปฏิบัติงานในด้านต่าง ๆ ทั้งผลงานและคุณลักษณะ

ที่มีคุณค่าต่อการปฏิบัติงานภายในเวลาที่กำหนดไว้อย่างแน่นอนภายใต้การจذبบันทึกและประเมินโดยหัวหน้างาน

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การประเมินประสิทธิผล หมายถึง ระบบงานด้านทรัพยากรมนุษย์ที่สำคัญที่สุด โดยอยู่ในส่วนของการบริหารการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อการพัฒนาองค์การและเป็นสิ่งที่จะใช้ในการบอกว่าการใช้ความรู้ ทักษะ และการแสดงพฤติกรรมในการประเมินนั้นอยู่ในระดับใด เป็นสิ่งที่ถูกกำหนดไว้ตั้งแต่ในกระบวนการวัดผลเพื่อเปรียบเทียบกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการที่ได้ตั้งไว้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐดิจิทัล

ผู้ศึกษานำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลตามลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลของไทย

การบริหารงานภาครัฐดิจิทัล เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นเครื่องมือหลักในการสร้างสรรค์นวัตกรรมการผลิตและการบริการของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เป็นการสร้างโอกาสทางสังคมอย่างเท่าเทียมด้วยข้อมูลข่าวสารและบริการต่าง ๆ ผ่านสื่อดิจิทัลเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริการส่วนตำบลดอกคำใต้

นักวิชาการได้ให้การบริหารงานภาครัฐดิจิทัลของไทยไว้ ดังนี้

สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2559 อ้างอิงใน ธรินต์ เลิศสุชีเกษม, 2564) ให้ความหมายและนิยามของรัฐบาลดิจิทัลว่า หมายถึง การออกแบบและปรับเปลี่ยนรูปแบบบริการของรัฐ โดยอาศัยข้อมูลดิจิทัลเพื่อสร้างบริการของรัฐรูปแบบใหม่ผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ ในยุคอินเทอร์เน็ต โดยมีลักษณะสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ 1) Reintegration หรือการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐเพื่อสร้างการกำกับควบคุมการบริหารที่มีประสิทธิภาพ 2) Needs-based holism หรือการปรับปรุงองค์การภาครัฐเพื่อให้เกิดการให้บริการสาธารณะที่ให้ความสำคัญต่อการนำความต้องการของพลเมืองเป็นศูนย์กลาง และ 3) Digitalization เป็นการใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ในการนำระบบบริหารสารสนเทศมาใช้ รวมถึงการให้ความสำคัญต่อการสื่อสารผ่านทางอินเทอร์เน็ต ซึ่งจะเข้ามาแทนที่วิธีการทำงานแบบเดิม

สุพจน์ เขียวรุฒ (2564) ได้ให้ความหมายถึงการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลเป็นการเปลี่ยนผ่านไปสู่ Digital Government เป้าหมายคือการนำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อช่วยเพิ่ม

ประสิทธิภาพการทำงานให้มีความสิ้นเปลืองมากขึ้น และสิ่งที่ตามมาหลังจากกระบวนการเปลี่ยนผ่านนั้นก็คือ ‘Open Government’ หรือการเปิดรัฐบาลเปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การบริหารภาครัฐดิจิทัล เป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศด้วยการใช้นวัตกรรมที่เรียกว่าเทคโนโลยีดิจิทัลเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการให้บริการของรัฐ โดยอาศัยข้อมูลดิจิทัลเพื่อสร้างการให้บริการในรูปแบบใหม่ผ่านเทคโนโลยีต่าง ๆ โดยมีเป้าหมาย คือ การนำเทคโนโลยีเข้ามาเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้สิ้นเปลืองมากขึ้น

2. การเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล

พิชิตพรณ กิตติคุณ (2559) อธิบายการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลไว้ว่า ภาครัฐไทยให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการพัฒนาประเทศมา โดยตลอดและเมื่อโลกเริ่มก้าวเข้าสู่ยุคเทคโนโลยีดิจิทัลการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศนคติในทุกภาคส่วนจึงเกิดขึ้นโดยเฉพาะภาครัฐไทยได้เริ่มให้ความสำคัญกับการพัฒนาและการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เป็นเครื่องมือสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศ รวมถึงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารราชการแผ่นดิน ทั้งด้านการให้บริการแก่ประชาชน และการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนเทคโนโลยีดิจิทัลสามารถช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนได้ในหลากหลายมิติไม่ว่าจะเป็นการสร้างโอกาสทางการเรียนรู้เพิ่มรายได้การเข้าถึงบริการของภาครัฐ ดังนั้นเพื่อให้ภาครัฐได้รับประโยชน์สูงสุดจากเทคโนโลยีดิจิทัล หน่วยงานภาครัฐจึงมีความจำเป็นที่จะต้องร่วมมือกันพัฒนาและยกระดับภาครัฐในภาพรวมให้ก้าวสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล เพื่อให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและก้าวทันความเปลี่ยนแปลงในเวทีโลก

ผู้ศึกษานำเสนอขอข้อมูลการเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลตามลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การเปลี่ยนผ่านสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลของภาครัฐไทย

การเปลี่ยนผ่านการเป็นรัฐบาลดิจิทัลของภาครัฐของไทยได้มีปรับเปลี่ยนภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลเป็นแนวคิดที่มุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาคอย่างมีแบบแผนและเป็นระบบ จนสามารถพัฒนาสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลโดยสมบูรณ์โดยลักษณะของบริการภาครัฐหรือบริการสาธารณะจะอยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่ขับเคลื่อนโดยความต้องการของประชาชนหรือผู้ใช้บริการ (citizen driven) ซึ่งหมายถึงการที่ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้โดยไม่มีข้อจำกัดทางกายภาพ พื้นที่และภาษา ซึ่งความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลจะช่วยให้รัฐบาลสามารถ

หลอมรวมการทำงานของภาครัฐเสมือนเป็นองค์กรเดียวรัฐบาลดิจิทัลในอนาคตจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการ บริหารบ้านเมือง และเสนอความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของภาครัฐได้อย่างสมบูรณ์ ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนและยกระดับภาครัฐไทยสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลจำเป็นต้องดำเนินการในหลายส่วน ประกอบด้วย (กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2559, หน้า 43-46)

2.1.1 การปรับเปลี่ยนการทำงานของภาครัฐด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพและมีธรรมาภิบาลเน้นการเชื่อมโยงข้อมูลและการทำงานของหน่วยงานภาครัฐเข้าด้วยกัน (connected government) โดยบูรณาการข้อมูลข้ามหน่วยงานจนเสมือนเป็นองค์กรเดียว (one government) ทำให้เกิดการใช้ทรัพยากรดิจิทัลร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ซึ่งจะลดความซ้ำซ้อนในการลงทุนในทรัพยากร ดังนั้นการพัฒนา (back office) รุ่นใหม่ เพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนกระบวนการบริหารจัดการทุกอย่าง ของรัฐให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลอย่างเป็นระบบรวมถึงการนำเอกสารอิเล็กทรอนิกส์มาใช้แทนกระดาษเพื่อลดขั้นตอนและเพิ่มประสิทธิภาพในกระบวนการทำงานของหน่วยงานภาครัฐทั้งในส่วนการให้บริการประชาชนและการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐ โดยระบบ (back office) ของส่วนราชการต้องรองรับการแลกเปลี่ยนข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ได้โดยสมบูรณ์รวมทั้งต้องมีการเตรียมความพร้อมสำหรับการเพิ่มขึ้นของข้อมูลจำนวนมากมหาศาลในระบบในด้านการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลและการจัดการความปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security)

2.1.2 การสนับสนุนให้มีการเปิดเผยข้อมูลที่เป็นประโยชน์ (open data) และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงานของรัฐ (open government) เพื่อนำไปสู่การเป็น (Digital Thailand) โดยการส่งเสริมให้หน่วยงานภาครัฐและประชาชนเปิดเผยจัดเก็บแลกเปลี่ยนและบูรณาการข้อมูลตามมาตรฐาน (open data) เพื่อนำมาซึ่งการพัฒนาฐานข้อมูลรวมถึงชุดข้อมูลด้านต่าง ๆ โดยเชื่อมโยงข้อมูลจากทุกหน่วยงานภาครัฐโดยไม่ยึดติดความเป็นเจ้าของและเปิดเผยต่อสาธารณะเพื่อให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมบริการและสร้างคุณค่าทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น ทะเบียนข้อมูลประชาชนที่เก็บรวบรวมข้อมูลบุคคลตั้งแต่เกิดจนตายสำหรับการวางแผนพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิตข้อมูลสุขภาพที่จะพัฒนาสู่บริการสุขภาพถ้วนหน้า (universal healthcare) ทะเบียนข้อมูลเกษตร เป็นต้น การเชื่อมโยงการบริหารจัดการการพัฒนาและการให้บริการของภาครัฐจะทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายและเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจที่เกิดจากการหลอมรวมทางสังคมรวมทั้งเกิดการตรวจสอบการทำงานของภาครัฐ นำไปสู่ความโปร่งใสและลดปัญหาการทุจริต

2.1.3 การพัฒนาแพลตฟอร์มบริการพื้นฐานภาครัฐ (government service platform) เพื่อรองรับการพัฒนาแอปพลิเคชันหรือบริการรูปแบบใหม่ที่เป็นบริการพื้นฐานของทุกหน่วยงานภาครัฐ โดยส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาแพลตฟอร์ม 7 การบริการขั้นพื้นฐาน ซึ่งเป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทากรรกรรมและการให้บริการที่เป็นบริการพื้นฐานของทุกหน่วยงานภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกสำหรับทุกหน่วยงานภาครัฐภาคเอกชนและประชาชน เช่น บริการใบรับรองอิเล็กทรอนิกส์บริการยืนยันตัวตนบริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ในการบริการแบบโลจิสติกส์ให้ความสะดวกรวดเร็วและมีความปลอดภัยในการใช้งานและให้บริการ

2.1.4 การจัดให้มีบริการอัจฉริยะ (smart service) ที่อำนวยความสะดวกต่อประชาชนตามความต้องการของประชาชนผู้รับบริการ บริการอัจฉริยะเป็นการแปรสภาพการบริการภาครัฐจากรูปแบบเดิมไปสู่รูปแบบการบริการที่ประชาชนผู้รับบริการสามารถเลือกใช้บริการสาธารณะผ่านระบบดิจิทัลตามความต้องการของแต่ละบุคคลได้ด้วยตนเอง รวมทั้งการพัฒนาไปสู่การบริการสาธารณะในลักษณะอัตโนมัติ (Automated public services) ตามหลักการออกแบบที่เป็นสากลและเข้ากับสถานการณ์ โดยประชาชนผู้รับบริการไม่ต้องร้องขอหรือยื่นเรื่องต่อรัฐ เช่น เมื่อมีเด็กเกิดใหม่ ประชาชนไม่ต้องแจ้งเกิดต่อภาครัฐแต่ระบบจะเชื่อมโยงกับข้อมูลการแจ้งเกิดโดยโรงพยาบาล และบันทึกข้อมูลลงฐานข้อมูลทะเบียนราษฎร รวมทั้งส่งหลักฐานให้ผู้ปกครองของเด็กเกิดใหม่เอง

3. แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

หลักคิดนำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล คือ หลักคิดที่เป็นข้อต่อระหว่างเป้าหมายหรือผลลัพธ์ของแผนกับการออกแบบมาตรการและกิจกรรมเพื่อกำกับให้มั่นใจว่าการดำเนินการตามแผนจะเกิดผลได้จริงตามที่คาดหวังและใช้เป็นกรอบการพิจารณากลับกรองและจัดลำดับความสำคัญของมาตรการและกิจกรรมต่าง ๆ รวมถึงใช้กำกับปรับปรุงมาตรการและกิจกรรมเมื่อบริบทที่เผชิญอยู่เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมและใช้กำหนดกรอบตัวชี้วัดให้สะท้อนผลลัพธ์หรือ ความสำเร็จของแผนในแต่ละเรื่องด้วย (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, 2562)

การศึกษาหลักคิดนำทางที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลจากองค์กรระหว่างประเทศและกรณีศึกษา การผลักดันรัฐบาลดิจิทัลในต่างประเทศ อาทิ Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) 17, United Nations Development Programme (UNDP) 18 และสหภาพยุโรป 19 ประกอบกับสถานการณ์การพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย สามารถสังเคราะห์หลักคิดนำทางเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนายุทธศาสตร์และมาตรการต่าง ๆ นอกจากนี้หลักคิดนำทางยังช่วยสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นตามเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562

ส่งผลให้ทิศทางของการขับเคลื่อน ของแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570 ชัดเจนมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การใช้ข้อมูลร่วมกัน (Data Sharing) สนับสนุนให้เกิดการใช้ข้อมูลร่วมกัน ระหว่างงานรัฐผ่านการมุ่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของการใช้ข้อมูลร่วมกันร่วมกัน เช่น มาตรฐานข้อมูล (Data Standard) แนวทางการสร้าง API (API Guidance) และข้อตกลง การใช้เทมเพลตข้อมูลร่วมกัน (Template Data Sharing Agreement) ซึ่งจะช่วยลดอุปสรรคทางเทคนิคด้านความแตกต่างของระบบรูปแบบการจัดเก็บรวมถึงคุณภาพของข้อมูล อีกทั้งต้อง กำหนดแนวทางการใช้ข้อมูลร่วมกัน ระหว่างหน่วยงานให้ชัดเจนเพื่อลดความสับสนในการปฏิบัติ ตาม พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. 2562 (สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2562) โดยระบุให้ชัดเจนว่าข้อมูลใดถือเป็นข้อมูลส่วนบุคคลหรือข้อมูลที่สามารถเปิดเผยใช้ร่วมกันได้ ภายใต้หลักการของธรรมาภิบาลข้อมูลที่สนับสนุนการทำงานระหว่างหน่วยงานบนแพลตฟอร์ม กลางเดียวกัน

2. สร้างธรรมาภิบาลและการทำงานร่วมกัน (Governance and Cooperation on Digital Transformation) จัดทำโครงการต้นแบบ (Engagement Project) ร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างโอเพนซอร์สเครื่องมือดิจิทัล (Digital Tools Open Source) หรือโครงสร้าง พื้นฐานร่วมให้หน่วยงานอื่นสามารถนำโอเพนซอร์สเครื่องมือดิจิทัลไปใช้พัฒนางานบริการ ภาครัฐของหน่วยงานตนเองแล้วจึงนำระบบงานบริการของแต่ละหน่วยงานมาเชื่อมต่อกัน ในภายหลังโดยไม่จำเป็นต้องสร้าง (single website domain) ขึ้นมาก่อน ซึ่งช่วยประหยัดต้นทุน การพัฒนาบริการของรัฐและก่อให้เกิดมาตรฐานของระบบบริการ อีกทั้งยังกระตุ้นให้หน่วยงาน เกิดความรู้สึกร่วมในการเป็นเจ้าของ (Sense of Ownership) และร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของประเทศ

3. ให้บริการสาธารณะด้วยช่องทางดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบและมีประสิทธิภาพ (Digital by Default) พัฒนาบริการดิจิทัลตั้งแต่กระบวนการต้นทางให้สะดวกและใช้งานง่าย สำหรับประชาชนทุกกลุ่ม โดยไม่ทอดทิ้งผู้ที่ยังไม่สามารถเข้าถึงบริการหรือผู้ที่ไม่สามารถใช้งาน ได้ด้วยตนเอง เพื่อให้ช่องทางดิจิทัลกลายเป็นช่องทางหลักในการรับบริการและทำธุรกรรมกับ ภาครัฐ ผ่านการออกแบบบริการที่สามารถทำงานร่วมกันได้และสนับสนุนการให้บริการ ที่ครอบคลุมและหลากหลาย เช่น การพิจารณาอนุมัติอนุญาตออกใบอนุญาตรับจดทะเบียน หรือรับจดทะเบียนรวมถึง จัดให้มีระบบการพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัล (Digital ID) ทั้งจาก ผู้ให้และรับบริการที่ได้มาตรฐานและความปลอดภัยสูง เป็นต้น

4. หลักการครั้งเดียว (Once Only Principle) ประชาชนและภาคธุรกิจต้องสามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลภาครัฐทั้งกระบวนการได้อย่างครบวงจร โดยการให้ข้อมูลกับภาครัฐเพียงครั้งเดียว ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ผ่านการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อลดการขอข้อมูลที่ซ้ำซ้อน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนในการให้ข้อมูลกับภาครัฐเหลือเพียงครั้งเดียว โดยอาศัยพื้นฐานสำคัญ คือ การจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ที่เป็นจุดเริ่มต้นให้หน่วยงานจัดทำข้อมูลขององค์กรให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชนพร้อมทั้งสามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและทันกาล

5. หลักการครั้งเดียว (Once Only Principle) ประชาชนและภาคธุรกิจต้องสามารถเข้าถึงบริการดิจิทัลภาครัฐทั้งกระบวนการได้อย่างครบวงจร โดยการให้ข้อมูลกับภาครัฐเพียงครั้งเดียว ซึ่งจะเกิดขึ้นได้ผ่านการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อลดการขอข้อมูลที่ซ้ำซ้อน และลดภาระที่เกิดขึ้นกับประชาชนในการให้ข้อมูลกับภาครัฐเหลือเพียงครั้งเดียว โดยอาศัยพื้นฐานสำคัญคือการจัดทำธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐ (Data Governance) ตามประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล ที่เป็นจุดเริ่มต้นให้หน่วยงานจัดทำข้อมูลขององค์กรให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลที่สอดคล้องกับการปฏิบัติงานและการให้บริการประชาชนพร้อมทั้งสามารถเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานได้อย่างถูกต้องครบถ้วนและทันกาล

6. เปิดกว้างและโปร่งใส (Open and Transparent) หน่วยงานภาครัฐต้องมีการแบ่งปัน ข้อมูลระหว่างกัน และเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐโดยไม่ต้องร้องขอ และไม่มีค่าใช้จ่าย ซึ่งประชาชนและภาคธุรกิจสามารถเข้าถึงได้โดยง่ายและเป็นรูปแบบข้อมูลเปิดที่สามารถนำไปใช้ได้สะดวกบนฐานของข้อมูลเปิดที่อ่านได้ด้วยเครื่อง (Machine Readable) ผ่านศูนย์กลางข้อมูลเปิดภาครัฐ (Data.go.th) ที่เป็นเสมือนศูนย์กลางการให้บริการข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐควรร่วมมือกับประชาชนและภาคธุรกิจ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการออกแบบบริการของรัฐที่จะช่วยสร้างความโปร่งใสและตรวจสอบการดำเนินงานของรัฐ ตลอดจนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

7. ทักษะดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐ (Digital Skill) มุ่งขับเคลื่อนการเปลี่ยนแปลงสู่ดิจิทัลของหน่วยงาน โดยการปรับปรุงขอบเขตหน้าที่และความรับผิดชอบ (Role Description) สำหรับตำแหน่งด้านดิจิทัลให้ชัดเจนกำหนดเส้นทางความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Path) ของตำแหน่งงานด้านดิจิทัลและการพัฒนาทักษะดิจิทัลร่วมกับภาคเอกชน โดยอาศัยการอบรมจากหลักสูตรและสถาบันของรัฐที่ได้มาตรฐาน ทั้งการจัดอบรมผ่านระบบออนไลน์และออฟไลน์ ซึ่งจะช่วยให้หน่วยงานมีบุคลากรที่มีทักษะดิจิทัลในตำแหน่งและวิชาชีพที่หลากหลายมากขึ้น

การแก้ปัญหาการขาดแคลนบุคลากรด้านดิจิทัลอีกทั้งควรพัฒนาทักษะดิจิทัลของเจ้าหน้าที่รัฐไปสู่ระดับพื้นที่อย่างทั่วถึง เพื่อกระจายการให้บริการดิจิทัลของรัฐได้อย่างครอบคลุม

8. ขยายขีดความสามารถการให้บริการดิจิทัลของรัฐให้สามารถใช้งานได้ในระยะยาว (Scale-up Public Services) ในช่วงสถานการณ์ โควิด-19 มีบริการดิจิทัลของรัฐจำนวนมากเกิดขึ้น และมีปริมาณผู้ใช้งานสูงจึงควรพัฒนาบริการดิจิทัลดังกล่าวทั้งในด้านการพัฒนาเส้นทางการให้บริการ (Journey) และโครงสร้างพื้นฐานสำหรับรองรับการให้บริการที่จะขยายตัวต่อไปทั้งในเชิงประสิทธิภาพและความมั่นคงปลอดภัย อีกทั้ง ประเด็นด้านกฎหมาย กฎระเบียบที่ต้องปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทการทำงานเชิงดิจิทัลผ่านการประเมินความเหมาะสมของกฎหมาย เพื่อเพิ่มความไว้วางใจและความคล่องตัวในการบริหารงานและการให้บริการในระยะยาว

4. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

ผู้ศึกษาได้ทำการสรุปพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล ดังต่อไปนี้

1. กฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล

เป็นการศึกษาวิธีการต่าง ๆ ผ่านความเห็นของคณะกรรมการในการเสนอแนะเห็นสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลจึงได้มีการร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 ได้ทำการประชุมผ่านสภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) เห็นชอบร่างพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลถวายแด่พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัวมีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลจึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติทำหน้าทีรัฐสภาออกมาทั้งหมด 20 มาตรา สรุปได้ดังนี้

1. การจัดการให้หน่วยงานของรัฐให้มีการบริหารงานและการจัดทำ การบริหารงานสาธารณะในรูปแบบและช่องทางดิจิทัลดิจิทัลมีดังต่อไปนี้

- 1.1 การนำระบบดิจิทัลที่มีความเหมาะสมมาใช้
- 1.2 การพัฒนามาตรฐาน หลักเกณฑ์และวิธีการเกี่ยวกับระบบดิจิทัล
- 1.3 การสร้างและพัฒนาระบบความมั่นคงปลอดภัยในการใช้ระบบดิจิทัล
- 1.4 การเปิดเผยข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะที่หน่วยงานจัดทำขึ้น

1.5 การรักษาวินัยทางการเงินการคลังของภาครัฐและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้จ่ายงบประมาณ

2. คณะกรรมการพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลประกอบไปด้วย นายกรัฐมนตรีเป็นประธานกรรมการ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงการอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรม ปลัดกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการเลขาธิการสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและกรรมการอื่นอีกจำนวน 5 ท่าน ซึ่งมาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัลเสนอต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาอนุมัติ กำหนดนโยบาย หลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานในการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลตามพระราชบัญญัติในการทำกับ และติดตามให้หน่วยงานของรัฐมีการดำเนินการให้เป็นไปตามแผนพัฒนาระบบรัฐบาลดิจิทัล

3. หลักธรรมาภิบาลการให้ข้อมูลของภาครัฐ

3.1 การกำหนดคสิทธิ หน้าที่ และความรับผิดชอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ

3.2 การมีระบบบริหาร กระบวนการจัดการและคุ้มครองข้อมูลที่ครบถ้วน

3.3 การมีมาตรการในการควบคุมและพัฒนาคุณภาพข้อมูล

3.4 การกำหนดนโยบายหรือกฎเกณฑ์การเข้าถึง มีระบบการบริหารและใช้ประโยชน์จากข้อมูลที่ชัดเจน

3.5 การจัดทำคำอธิบายชุดข้อมูลดิจิทัลของภาครัฐ

4. การแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ

มีการแลกเปลี่ยนหรือเชื่อมโยงข้อมูลดิจิทัลระหว่างหน่วยงานของรัฐ รวมทั้งกำหนดหน้าที่หน่วยงานของรัฐ ผู้รับข้อมูลดิจิทัลให้ดูแลรักษาข้อมูลและใช้ข้อมูลโดยไม่ทำให้สาระสำคัญของข้อมูลดังกล่าวผิดจากความเป็นจริง โดยมีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางแห่งชาติ

5. บทบาทหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐ

5.1 มีการจัดให้มีการพัฒนาทักษะบุคลากรภาครัฐให้มีความรู้ความสามารถในการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล โดยต้องมีการทบทวนและประเมินแผนการดำเนินงานนโยบายการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัลของหน่วยงานของรัฐอย่างน้อยปี 1 ละครั้ง

5.2 ทำหน้าที่จัดทำข้อมูลตามภารกิจให้อยู่ในรูปแบบข้อมูลดิจิทัล

5.3 จัดทำยืนยันตัวตนทางดิจิทัล

5.4 จัดให้มีมาตรการหรือระบบรักษาความมั่นคงปลอดภัยในการเข้าสู่การบริการของกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลเพื่อการบริการราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชน

5.5 จัดให้มีระบบการรับชำระเงินจากประชาชนผ่านระบบดิจิทัลเพิ่มอีกช่องทางหนึ่งในการให้บริการประชาชน

5.6 จัดทำให้มีระบบในการจัดกระบวนการในการพิสูจน์

2. พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล มีกลไกสำคัญตามกฎหมาย ดังต่อไปนี้

2.1 ให้มี มีการจัดทำแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (แผนระดับชาติ)

2.2 ให้สำนักงานพัฒนารัฐบาล (องค์การมหาชน) ในการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมาย

2.3 ให้สำนักงานพัฒนารัฐบาล (องค์การมหาชน) ในการสนับสนุนการดำเนินการตามกฎหมาย

2.4 ให้มีธรรมาภิบาลข้อมูลภาครัฐเป็นกรอบในการบริหารจัดการข้อมูลของหน่วยงานของรัฐ

2.5 ให้หน่วยงานของรัฐจัดทำข้อมูลและบริการในรูปแบบดิจิทัล (Digitization)

2.6 ให้หน่วยงานของรัฐเปิดเผยข้อมูลเปิดภาครัฐในรูปแบบดิจิทัล (Open Government Data)

2.7 ให้หน่วยงานของรัฐแลกเปลี่ยนและเชื่อมโยงข้อมูลระหว่าง Integration และมีศูนย์แลกเปลี่ยนข้อมูลกลางสนับสนุนการเชื่อมโยงบริการดิจิทัลให้เกิดบริการสาธารณะแบบเบ็ดเสร็จ

5. กระบวนการทางการดำเนินงานภาครัฐดิจิทัล

ในปัจจุบันการปฏิบัติหน้าที่โดยหน่วยงานภาครัฐเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการให้บริการประชาชนมีความจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการหรือการดำเนินงานทางดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพเป็นมาตรฐานสอดคล้องกันเชื่อมโยงถึงกันได้มีความมั่นคงปลอดภัยและสามารถคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลได้ซึ่งการบรรลุเป้าหมายข้างต้นจำเป็นต้องพิจารณาดำเนินการในหลายส่วนร่วมกัน ซึ่งมีหลักการพื้นฐานและกรอบแนวทางการดำเนินการสำหรับหน่วยงานภาครัฐ ดังต่อไปนี้ (สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล, สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565, หน้า 3-5)

1. กระบวนการทางดิจิทัลการดำเนินงานทางดิจิทัลภาครัฐมีกระบวนการและวิธีดำเนินงานได้หลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และข้อกำหนดของหน่วยงานเป็นการให้บริการ

ประชาชนบุคคลธรรมดา รวมถึงนิติบุคคล (หรือข้าราชการและเจ้าหน้าที่ของรัฐในกรณีของกระบวนการเพื่อการบริหารราชการแผ่นดิน) การจัดทำกระบวนการให้สอดคล้องกับกฎหมายหรือมาตรฐานจำเป็นต้องอาศัยความเข้าใจบทบาทสิ่งที่น่าสนใจและได้รับของแต่ละกระบวนการนั้น เพื่อเลือกวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ที่สามารถดำเนินการได้ตามความพร้อมของหน่วยงานจากรายละเอียดตามพระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ. 2562 สามารถจำแนกกระบวนการดำเนินงานทางดิจิทัลออกเป็น 8 กระบวนการ ได้แก่

1.1 กระบวนการดำเนินงานทางดิจิทัลในเรื่องการสืบค้นข้อมูลการสืบค้นข้อมูลเป็นกระบวนการที่อนุญาตให้ประชาชนค้นหาตามหมวดหมู่หรือใช้คำค้นหา (keyword) เพื่อเข้าถึงข้อมูลที่หน่วยงานจัดเตรียมไว้ เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานประเภทของหน่วยงาน รวมถึงคู่มือประชาชนซึ่งแสดงหลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไขขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจำเป็นต้องทราบนอกจากนี้ยังรวมถึงการสืบค้นข้อมูลสถานการณ์ดำเนินการของเรื่องยื่นขออนุญาต ซึ่งควรมีการดำเนินการเรื่องธรรมาภิบาลข้อมูลเป็นเบื้องต้น โดยการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

1.2 กระบวนการดำเนินงานทางดิจิทัล เรื่องการพิสูจน์และยืนยันตัวตน การพิสูจน์และยืนยันตัวตนมีบทบาทสำคัญในการยืนยันบุคคลที่เข้าใช้บริการ โดยหน่วยงานอาจมีการพิจารณาดำเนินการแตกต่างกันตามประเภทของบริการที่มีระดับความเสี่ยงของบริการแตกต่างกับ โดยสามารถอ้างอิงรายละเอียดตามประกาศคณะกรรมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลเรื่องมาตรฐานและหลักเกณฑ์การจัดทำกระบวนการและการดำเนินงานทางดิจิทัลว่าด้วยเรื่องการใช้ดิจิทัลไอดีสำหรับบริการภาครัฐ ซึ่งการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

1.3 กระบวนการดำเนินงานทางดิจิทัล เรื่องการจัดทำแบบคำขอและยื่นคำขอ การจัดทำคำขอและยื่นคำขอเป็นกระบวนการที่ให้ผู้รับบริการสามารถส่งคำขอเพื่อยื่นขออนุญาตในรูปแบบดิจิทัลหน่วยงานของรัฐต้องกำหนดและประกาศทางช่องทางอิเล็กทรอนิกส์สำหรับบริการยื่นคำขออนุญาตนั้น ๆ โดยอาจประกาศในคู่มือประชาชนหรือบนเว็บไซต์ของหน่วยงาน ซึ่งการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

1.4 การตรวจและพิจารณาคำขอการตรวจและพิจารณาคำขอเป็นการดำเนินการตรวจสอบรายละเอียดคำขออนุญาตที่จัดส่งจากช่องทางต่าง ๆ ซึ่งการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

1.5 การอนุมัติการอนุมัติเป็นการพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติตามหลักเกณฑ์ของการขออนุญาตในเรื่องนั้น ๆ ซึ่งการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตาม แนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

1.6 การชำระค่าธรรมเนียมการชำระค่าธรรมเนียมในกรณีให้บริการขออนุญาตจำเป็นต้องมีการเก็บค่าธรรมเนียมในการขออนุญาตหน่วยงานรัฐสามารถเลือกวิธีการในการดำเนินการตามความพร้อม ซึ่งการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

1.7 การออกใบอนุญาตและเอกสารอื่นการออกใบอนุญาตเป็นกระบวนการในการจัดทำเอกสารที่แสดงรายละเอียดของเรื่องที่ขออนุมัติจดทะเบียนขึ้นทะเบียนรับแจ้งหรือรับจดทะเบียนออกอาชญาบัตรรับรองเห็นชอบให้ความเห็นแจ้งผลการพิจารณาแจ้งผลการดำเนินการจ่ายเงินให้ได้รับสวัสดิการและให้บริการอื่นใดแก่ประชาชนทั้งส่วนบุคคลและนิติบุคคล ทั้งนี้ในส่วนของวิธีการการจ่ายเงินหรือมอบสวัสดิการให้เป็นการดำเนินการตามวิธีการของหน่วยงาน หรือตามที่กระทรวงการคลังหรือหน่วยงานผู้มีอำนาจกำหนด โดยเอกสารใบอนุญาตอาจแสดงข้อมูลพื้นฐานได้แก่เรื่องที่อนุญาตผู้อนุญาตผู้รับอนุญาตวันที่ได้รับอนุญาตและกำหนดสิ้นสุดการ อนุญาตถ้ามี เป็นต้น ซึ่งการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

1.8 การจัดส่งใบอนุญาตหรือเอกสารอื่นการจัดส่งใบอนุญาตหรือเอกสารอื่นเป็นกระบวนการในการจัดส่ง หรือแสดงเอกสารที่ได้รับจากเรื่องที่ขออนุญาต เช่น เอกสารแจ้งผลการอนุมัติทะเบียนใบรับแจ้งหรือใบรับจดทะเบียนออกอาชญาบัตรใบรับรองใบแจ้งผลการพิจารณาใบแจ้งผลการดำเนินการจ่ายเงินเอกสารยืนยันการได้รับสวัสดิการและเอกสารอื่นใดแก่ประชาชนทั้งส่วนบุคคลและนิติบุคคล โดยเอกสารอาจจะจัดส่งถึงผู้รับตามช่องทางที่ผู้ขออนุญาตติดต่อขออนุญาตเข้ามาหรือระบุไว้หรือช่องทางที่หน่วยงานได้ประกาศไว้ ซึ่งการจัดทำกระบวนการทางดิจิทัลตามระดับความพร้อมสามารถดำเนินการตามแนวปฏิบัติกระบวนการทางดิจิทัล

แนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ผู้ศึกษานำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติตามลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

นักวิชาการได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ ดังนี้

ภฤตวิรินทร์ ชยาภิวัดณ์ (2564) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง การนำนโยบายสาธารณะ ซึ่งอาจจะอยู่ในรูปแบบของแผนงานโครงการกฎหมายระเบียบหรือ

คำสั่ง ฯลฯ มาดำเนินการให้สำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่ได้กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, ชุตินา ศรีจารุเมธีญาณ (2563) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ หรือการถ่ายทอดนโยบายสู่การปฏิบัติถือเป็นขั้นตอนย่อยหนึ่งของขั้นตอนหลักเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้นโยบายได้รับการรับรู้เข้าใจยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับการรับรู้เข้าใจยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับผลจากนโยบายอันจะเป็นเครื่องมือที่ทำให้นโยบายได้รับความสำเร็จที่สุดในการนำนโยบายสู่การปฏิบัติผู้มอบและรับนโยบายจะต้องมีความชัดเจนเรื่ององค์ประกอบของนโยบาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้รับนโยบายจะต้องเข้าใจและสามารถแปลความหมายของนโยบายได้อย่างถูกต้องทั้งนี้เนื่องจากโดยทั่วไปนโยบายอาจจะมีลักษณะที่ขาดความชัดเจนในตัวเองอยู่บ้าง กล่าวคือ นโยบายส่วนหนึ่งมีลักษณะเป็นเชิงอุดมการณ์นโยบายบางครั้งผู้กำหนดทำให้มีความชัดเจนมากขึ้นคือมีลักษณะเป็นเชิงทางเลือกและนโยบายที่ดีจะมีความชัดเจนถึงขั้นที่บอกแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนด้วยคือมีลักษณะเป็นเชิงมาตรการในเรื่ององค์ประกอบของนโยบายนี้จะช่วยให้ผู้กำหนดนโยบายหรือผู้มอบนโยบายตระหนักถึงความชัดเจนในนโยบายที่ตนกำหนดขึ้น อันจะทำให้ผู้รับนโยบายเกิดความเข้าใจชัดเจนง่ายต่อการรับนำไปตีความและจัดทำเป็นนโยบายรองและแผนปฏิบัติงานขึ้นในขณะเดียวกันก็จะช่วยให้ผู้รับนโยบายสามารถแยกแยะส่วนสำคัญของนโยบายและแปลความหมายได้อย่างถูกต้องและชัดเจนง่ายขึ้นทั้งนี้เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงนโยบายใหญ่ให้เป็นนโยบายย่อยก็คือการแปลงนโยบายให้เป็นแผนปฏิบัติที่ดีจะต้องจัดวัตถุประสงค์แนวทางในการดำเนินการและกลไกให้สอดคล้องสัมพันธ์กัน

วรเดช จันทรศร (2530) อ้างถึงใน จักรี ศรีจารุเมธีญาณ, ชุตินา ศรีจารุเมธีญาณ (2563) กล่าวว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติ"ดูจะเป็นที่สอดคล้องกันในหมู่นักวิชาการชั้นนำทางด้านนี้ที่ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องของการศึกษาว่า "องค์กรบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่นั้นเพียงใด" หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง การนำนโยบายไปปฏิบัติให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของ "ความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกที่สำคัญทั้งหมดสามารถบรรลุผลตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายเอาไว้" โดยได้สรุปว่าการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการแสวงหาวิธีการและแนวทางเพื่อปรับปรุงนโยบายแผนงานและการปฏิบัติงานในโครงการให้ดีขึ้น เนื้อหาสาระของการศึกษานำนโยบายไปปฏิบัติจึงเน้นการแสวงหาคำอธิบายเกี่ยวกับปรากฏการณ์หรือสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้น

ภายในกระบวนการของการนำนโยบายไปปฏิบัติ (implementation processes) เพื่อที่จะศึกษา บทเรียนพัฒนาแนวทางและสร้างกลยุทธ์เพื่อที่จะทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบังเกิดความสำเร็จ

วัชระ สายสมาน (2562) ได้ให้ความหมายการนำนโยบายไปปฏิบัติ เป็นขั้นตอนที่อยู่ระหว่างการกำหนดนโยบายกับการประเมินผลนโยบาย โดยกระบวนการที่สำคัญต่อการทำให้องค์การประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์รวมทั้งความล้มเหลวที่อาจจะเกิดขึ้นกับองค์การจะต้องมีการวางแผนการจ้ดองค์การ การนำและการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารอย่างเพียงพอทั้งนี้การนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องมีการแปลงนโยบายให้เป็นแผนงานโครงการและกิจกรรมเพื่อให้บุคลากรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถดำเนินการได้อย่างถูกต้องและสอดคล้องกับเป้าหมายของนโยบายที่ตั้งไว้

ธนดล สุวรรณนิกษะ (2560) อธิบายความหมาย การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากขั้นตอนการกำหนดนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชนจะต้องระดมทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ขององค์การไปบริหารจัดการเพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบาย โดยแปลงออกมาในรูปแบบของกฎ ระเบียบ แผนงาน โครงการหรือกิจกรรมสำหรับนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญมากที่สุดที่จะทำให้นโยบายได้บรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กำหนดไว้

กล่าวโดยสรุปได้ว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติถือเป็นขั้นตอนย่อยหนึ่งของขั้นตอนหลักเรื่องการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นสิ่งสำคัญในการผลักดันให้นโยบายได้รับการรับรู้ เข้าใจ ยอมรับและสร้างทัศนคติที่ดีต่อผู้ปฏิบัติตามนโยบายและผู้ได้รับการรับรู้เข้าใจ โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์การภาครัฐหรือเอกชนจะต้องระดมทรัพยากรต่าง ๆ ที่มีอยู่ขององค์การไปบริหารจัดการ เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเป้าหมายของนโยบาย

2. ความสำคัญของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

ความสำคัญของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติอาจกล่าวโดยสรุปได้ ดังนี้ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2558 อ้างอิงใน ภฤศวินท์ ชยาภิวัฒน์ (2564)

1. ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อผู้ตัดสินใจนโยบายในกรณีที่มีการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ของนโยบายจะส่งผลให้ผู้ตัดสินใจนโยบายได้รับความเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน เพราะได้กระทำการตัดสินใจเลือกนโยบายที่ถูกต้องและเลือกหน่วยปฏิบัติที่เหมาะสม

ซึ่งจะเป็นผลดีต่ออนาคตทางการเมืองของผู้ตัดสินใจนโยบายในทางตรงกันข้ามถ้าหากการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จจะส่งผลให้ผู้ตัดสินใจนโยบายถูกตำหนิหรือวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบต่อประชาชนทั้งต่อการตัดสินใจเลือกนโยบายที่ไม่เหมาะสมและความบกพร่องในการควบคุมและกำกับหน่วยปฏิบัติหรือการมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติที่ไม่เหมาะสมเป็นผู้รับผิดชอบถึงแม้ว่าการตัดสินใจเลือกนโยบายจะถูกต้องแต่เมื่อการนำนโยบายไปปฏิบัติล้มเหลว ย่อมแสดงว่าผู้ตัดสินใจในฐานะผู้นำทางการเมืองที่ควบคุมกำกับดูแลหน่วยปฏิบัติมีความบกพร่องด้วยและจะต้องรับผิดชอบต่อความล้มเหลวทั้งหมดที่เกิดขึ้นปรากฏการณ์นี้จะส่งผลทางลบต่ออนาคตทางการเมืองของผู้ตัดสินใจนโยบายโดยตรง

2. ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์จะทำให้ปัญหาของกลุ่มเป้าหมายได้รับการแก้ไขด้วยดี กลุ่มเป้าหมายจะมีความพอใจต่อผลงานของผู้ตัดสินใจนโยบายหรือรัฐบาลที่เป็นผู้รับผิดชอบในทางตรงกันข้ามถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จล้มเหลวปัญหาของกลุ่มเป้าหมายจะไม่ได้ได้รับการแก้ไข กลุ่มเป้าหมายจะยังคง เรียกร้องให้รัฐบาลเร่งรัดหามาตรการใหม่ในการแก้ไขต่อไปและสภาพปัญหาอาจจะยิ่งทวีความรุนแรงขึ้นทำให้การแก้ไขต้องใช้เวลาและต้นทุนสูงขึ้นด้วยและจะทำให้กลุ่มเป้าหมายขาดความเชื่อถือศรัทธาต่อรัฐบาลทำให้แนวทางการแก้ไขปัญหาของรัฐบาลมีความยุ่งยากมากขึ้น

3. ความสำเร็จหรือความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะส่งผลกระทบต่อทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อหน่วยปฏิบัติในกรณีที่การนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จตาม เป้าประสงค์หน่วยปฏิบัติจะได้รับความเชื่อถือและความไว้วางใจทั้งจากผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มเป้าหมายว่าเป็นหน่วยปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งผู้กำหนดนโยบายอาจให้รางวัล ตอบแทนแก่หน่วยปฏิบัติเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในทางตรงกันข้ามถ้าหากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ประสบความสำเร็จล้มเหลว หน่วยปฏิบัติจะถูกตำหนิทั้งจากผู้กำหนดนโยบายและกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องว่าทำงานอย่างไร้ประสิทธิภาพ ซึ่งอาจทำให้ผู้รับผิดชอบในหน่วยปฏิบัติต้องถูกลงโทษหรือมิได้รับการ พิจารณาความดีความชอบก็ได้

4. ความคุ้มค่าของการใช้ทรัพยากรเนื่องจากประเทศทุกประเทศมีทรัพยากรจำกัด ดังนั้นถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์แสดงว่าการใช้ทรัพยากรมีความคุ้มค่าเพราะสามารถแก้ไขปัญหาของกลุ่มเป้าหมายหรือของสังคมอย่างได้ผลในทางตรงกันข้ามถ้าหากการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จล้มเหลวแสดงว่าการใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่าหรือเกิดการสูญเปล่าจากการใช้ทรัพยากรและอาจจะต้องใช้ทรัพยากรมากขึ้นในการ

ดำเนินการแก้ไขใหม่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการจัดสรรทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาสาธารณะอื่น ๆ ด้วย ทรัพยากรในที่นี้หมายความรวมทั้งบุคลากรงบประมาณอุปกรณ์และเวลาที่ต้องใช้ไปทั้งหมด

5. ความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญต่อความก้าวหน้าในการพัฒนาประเทศเป็นอย่างยิ่งเพราะถ้าหากการนำนโยบายไปปฏิบัติตามแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ประสบความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้จะส่งผลให้การพัฒนาประเทศบรรลุเป้าหมายเพื่อความก้าวหน้าทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะทำให้ประชาชนมีความอยู่ดีกินดีและมีความสุขในทางตรงกันข้ามถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความล้มเหลวย่อมหมายถึงความล้มเหลวในแผนงานและโครงการพัฒนาต่าง ๆ ด้วยทำให้การพัฒนาประเทศไม่เป็นไปตามเป้าหมายปัญหาของประชาชนจะไม่ได้รับการแก้ไขและสภาพปัญหาอาจทวีความรุนแรงยิ่งขึ้นทำให้การแก้ไขยากลำบากมากขึ้นและทำให้สูญเสียทรัพยากรในการแก้ไขปัญหาเพิ่มขึ้นด้วย ดังนั้น ผู้รับผิดชอบการพัฒนาประเทศจึงต้องพยายามที่จะตัดสินใจเลือกนโยบายที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติและมอบหมายให้หน่วยปฏิบัติที่มีความสามารถเหมาะสมในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จเพื่อเป็นหลักประกันว่าการพัฒนาประเทศจะประสบความสำเร็จดังที่คาดหวัง ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ของประชาชนทั้งหมด

6. ความสำคัญต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะในกระบวนการวิเคราะห์นโยบายนั้นการนำนโยบายไปปฏิบัติเข้าไปมีบทบาทตั้งแต่กระบวนการกำหนดทางเลือกนโยบาย กล่าวคือ นักวิเคราะห์นโยบายจะต้องคำนึงถึงการพิจารณาทางเลือกนโยบายที่มีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติเท่านั้น เพื่อให้มั่นใจว่าทุกทางเลือกที่นำมาวิเคราะห์จะไม่ก่อให้เกิดความสูญเปล่า และในการจัดทำทางเลือกนโยบายก็จะต้องคำนึงถึงการกำหนดแนวทางการนำไปปฏิบัติที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและสามารถนำไปปฏิบัติให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากที่สุด เมื่อถึงขั้นตอนของการตัดสินใจเลือกทางเลือกนโยบายของผู้มีอำนาจในการกำหนดนโยบายผู้ตัดสินใจนโยบายจะต้องพยายามเลือกทางเลือกที่มีความสอดคล้องกับค่านิยมที่พึงปรารถนาของสังคมและจะต้องเป็นทางเลือกที่มีความเป็นไปได้ทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อเป็นหลักประกันว่าการตัดสินใจเลือกทางเลือกนโยบายจะสามารถนำไปปฏิบัติให้ปรากฏเป็นจริงตามเป้าประสงค์ที่กำหนดไว้เมื่อผู้ตัดสินใจเลือกนโยบายแล้วการมอบหมายให้หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบไปปฏิบัติ ผู้กำหนดนโยบายจะต้องมั่นใจว่าหน่วยงานที่ได้รับมอบหมายจะต้องมีศักยภาพเพียงพอในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จตามเป้าประสงค์ โดยมีทั้งทรัพยากรบุคคลงบประมาณและอุปกรณ์ที่จำเป็นอย่างเพียงพอ

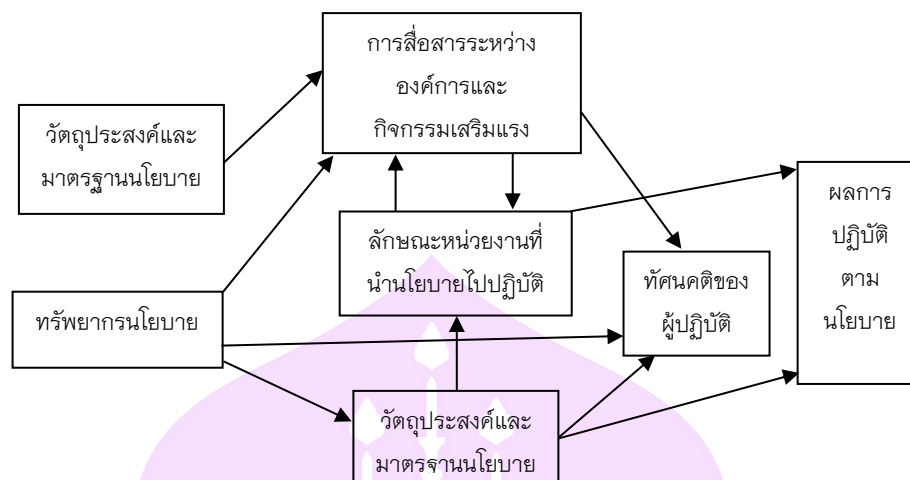
ในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องทำการประเมินผลควบคู่กันไปด้วยเพื่อตรวจสอบว่าในแต่ละขั้นตอนมีอุปสรรคและปัญหาอะไรบ้างที่จะต้องเร่งรัดแก้ไข เพื่อให้การปฏิบัติดำเนินต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพจนกระทั่งเสร็จสิ้นกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติผู้ประเมินผลจะต้องทำการประเมินระดับความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเปรียบเทียบกับเป้าประสงค์ของนโยบายเพื่อตรวจสอบว่าประสบความสำเร็จในระดับใด ปัญหาอุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการนำนโยบายไปปฏิบัติได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมเพียงใด ทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงนโยบายให้มีความเหมาะสมยิ่งขึ้นและถ้าปรากฏว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติประสบความสำเร็จล้มเหลวเพราะหน่วยปฏิบัติไม่มีศักยภาพเพียงพอผู้ประเมินจะต้องนำเสนอให้ปรับปรุงหน่วยปฏิบัติให้เหมาะสมหรือความล้มเหลวเกิดจากนโยบายไม่มีความเหมาะสมผู้ประเมินผลอาจเสนอให้ยกเลิกนโยบายนั้นเสีย (Terminate) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อกระบวนการนโยบายสาธารณะ

3. ตัวแบบการนำนโยบายไปปฏิบัติ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นการศึกษาว่าองค์การที่รับผิดชอบสามารถนำและกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารตลอดจนกลไกที่สำคัญทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่นั้นเพียงใดหรืออีกนัยหนึ่งการนำนโยบายไปปฏิบัติจะให้ความสนใจเกี่ยวกับเรื่องของความสามารถที่จะผลักดันให้การทำงานของกลไกทั้งหมดสามารถบรรลุผลลัพธ์ที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ (วรเดช จันทรศร, 2554, หน้า 536-549)

1. ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ

Jeffrey and Aron, (1973, อ้างอิงใน วรเดช จันทรศร, 2554) ได้ทำการศึกษาปัญหาการนำนโยบายการสร้างงานให้ชนกลุ่มน้อยไปปฏิบัติ ในปี ค.ศ. 1973 เขาได้นิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับปฏิบัติการทั้งหลายที่มุ่ง (Geared) ไปสู่การกระทำให้บรรลุผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือความสามารถที่จะจัดการและประสานสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาภายหลังในลักษณะที่เป็นลูกโซ่เชิงสาเหตุและผล ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา แวน มิเตอร์ และแวน ฮอร์น (Van Meter and Van Horn, 1975) ที่กำหนดว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติหมายความว่าความรวมถึงการดำเนินการโดยบุคลากรหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐหรือภาคเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จโดยตรง ตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กระทำก่อนหน้านั้นแล้ว

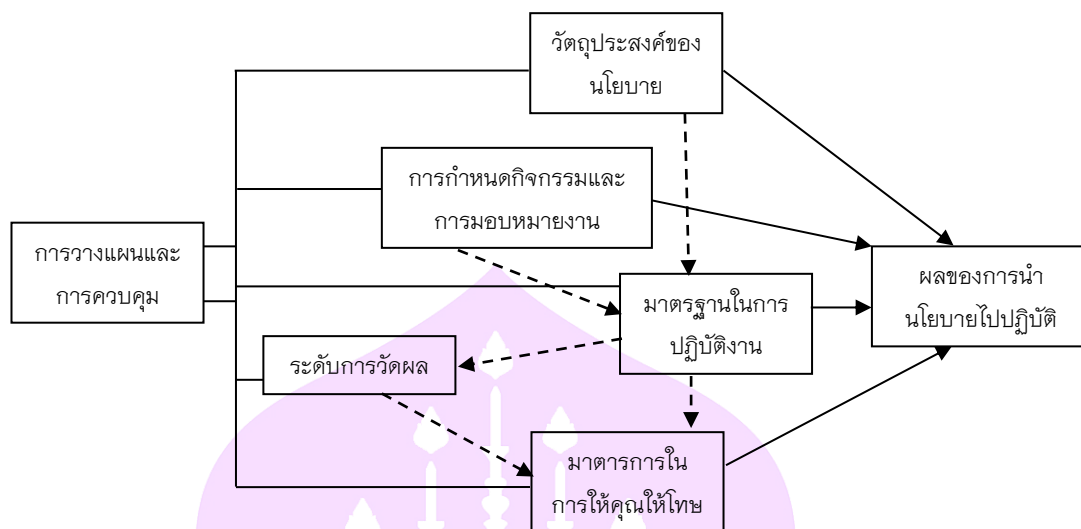

ภาพ 1 ตัวแบบกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ (A Model of the Policy Implementation Process)

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554

2. ตัวแบบยึดถือหลักเหตุผล

ตัวแบบที่ยึดถือฐานแนวทางที่ว่า นโยบายที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานให้แก่หน่วยย่อยต่าง ๆ ขององค์การมีระบบวัดผลการปฏิบัติงานตลอดจนระบบการให้คุณให้โทษ ทั้งนี้เนื่องจากกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติเริ่มต้นมาจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เพื่อให้ผู้ปฏิบัติเข้าใจว่าอะไรคือเป้าหมายหรือผลลัพธ์ที่ผู้กำหนดนโยบายต้องการ ซึ่งจะช่วยให้ผู้ปฏิบัติสามารถกำหนดภารกิจมอบหมายงานหรือกำหนดความรับผิดชอบเฉพาะของแต่ละฝ่ายให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย ซึ่งจะช่วยให้การประสานการปฏิบัติงานเป็นไปโดยราบรื่นนอกนี้การกำหนดมาตรฐานในการทำงานยังอำนวยความสะดวกให้เกิดระบบการประเมินผลที่สมบูรณ์และมีประสิทธิภาพเป็นการง่ายที่ผู้บริหารนโยบายสามารถควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่ายได้อย่างตลอดเวลาและต่อเนื่อง

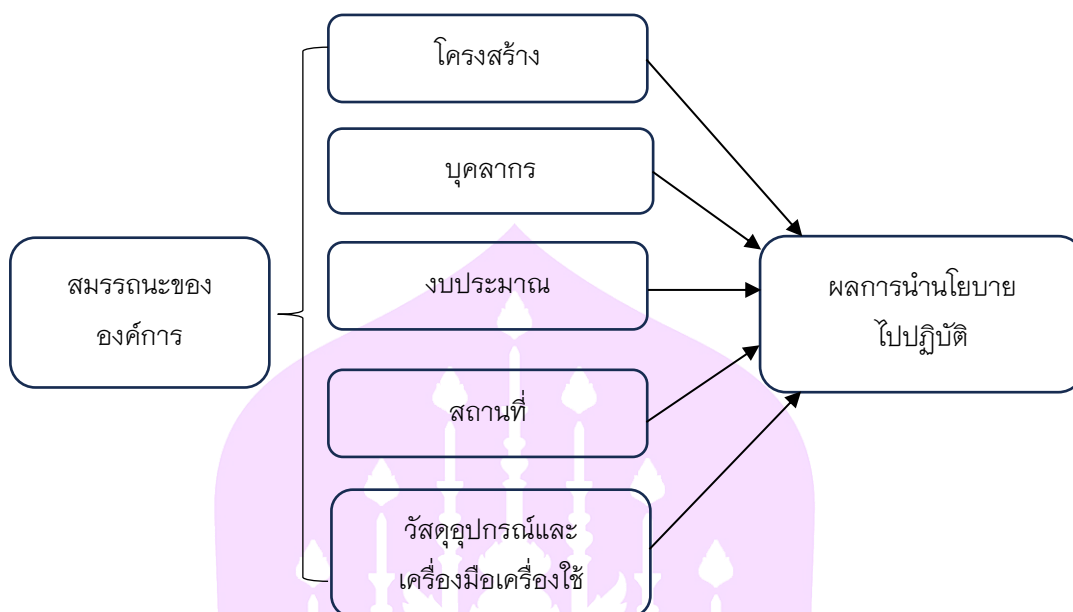

ภาพ 2 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบยี่ดหลักเหตุผล

ที่มา: วรเดช จันทรรคร, 2554

3. ตัวแบบด้านการจัดการ

ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) ตั้งอยู่บนแนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีองค์การเน้นให้ความสำคัญที่สมรรถนะขององค์การเพราะเชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับองค์การที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติว่ามีขีดความสามารถที่จะปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับความคาดหวังเพียงใดในลักษณะนี้นโยบายที่จะประสบความสำเร็จได้ จึงอาศัยโครงสร้างขององค์การที่เหมาะสม บุคลากรที่อยู่ในองค์การจะต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านการบริการและด้านเทคนิคอย่างเพียงพอ

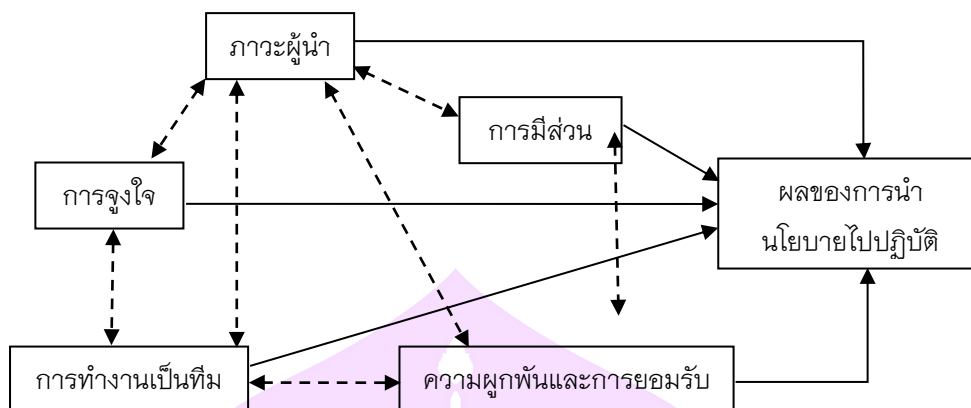

ภาพ 3 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบด้านการจัดการ

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554

4. ตัวแบบทางการพัฒนาองค์การ

ตัวแบบนี้เน้นศึกษาปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่ของการสร้างความผูกพันและการยอมรับ เพื่อมุ่งสนองความต้องการทางจิตวิทยาและทางสังคมของมนุษย์ ความสนใจในลักษณะนี้จึงเป็นเรื่องของการนำตัวแบบทางการพัฒนาองค์การ (Organization Development Model) มาประยุกต์โดยตรงตัวแบบนี้จึงเน้นที่การมีส่วนร่วม (Participation) ขององค์การจจัดการเป็นสำคัญภายใต้ฐานแนวทางที่ว่าการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จจึงน่าจะเป็นเรื่องของการจูงใจการใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสมการสร้าง ความผูกพันของสมาชิกในองค์การ การจัดการมีส่วนร่วมเพื่อการยอมรับตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งใช้การควบคุมหรือใช้อำนาจทางรูปแบบของผู้บังคับบัญชา

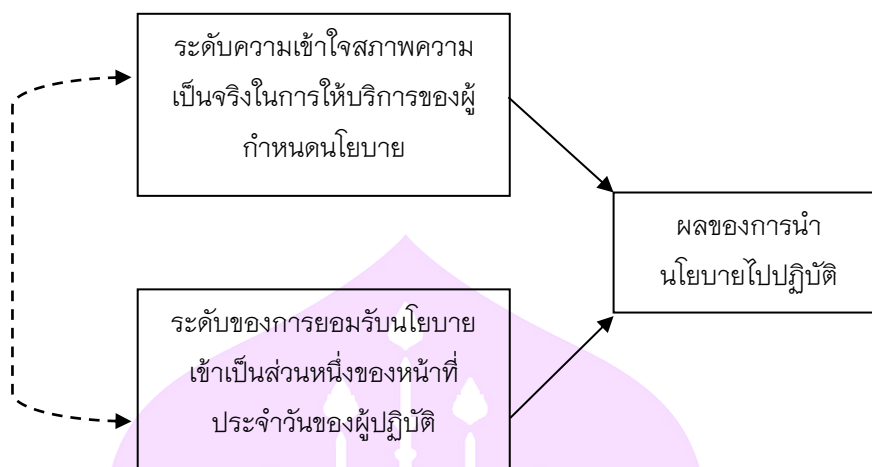

ภาพ 4 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบ
ทางด้านการพัฒนาองค์การ

ที่มา: วรเดช จันทรรคร, 2554

5. ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ

ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ (Bureaucratic Processes Model) พัฒนามาจากแนวคิดของนักสังคมวิทยาขององค์การที่พยายามจะสร้างกรอบการมองหาสภาพความเป็นจริงทางสังคม (Social Reality) ในองค์การตัวแบบนี้เชื่อว่าอำนาจขององค์การไม่ได้อยู่ที่ตำแหน่งทางรูปนัยแต่มีอยู่กระจัดกระจายในองค์การ ในทรรศนะนี้หมายความว่าสมาชิกขององค์การทุกคนมีอำนาจในแง่ของการใช้วิจารณญาณโดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการที่มีหน้าที่ต้องติดต่อและให้บริการประชาชน (Street-Level Bureaucrats) โดยที่ผู้บังคับบัญชาไม่อาจจะควบคุมได้การยืดหยุ่นนโยบายใหม่ ๆ ที่จะไปมีผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของข้าราชการเหล่านี้มักจะไร้ผลนอกเสียจากข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติยอมรับหรือปรับนโยบายหรือแนวทางการปฏิบัติเหล่านี้เข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำวันเอง โดยนัยนี้ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงไม่ใช่เป็นเรื่องของการบริหารที่ขาดประสิทธิภาพแต่เกิดจากผู้กำหนดนโยบายหรือผู้บริหารนโยบายที่ไม่เข้าใจว่าสภาพความเป็นจริงของการปฏิบัติเกิดขึ้นในลักษณะใดมากกว่า

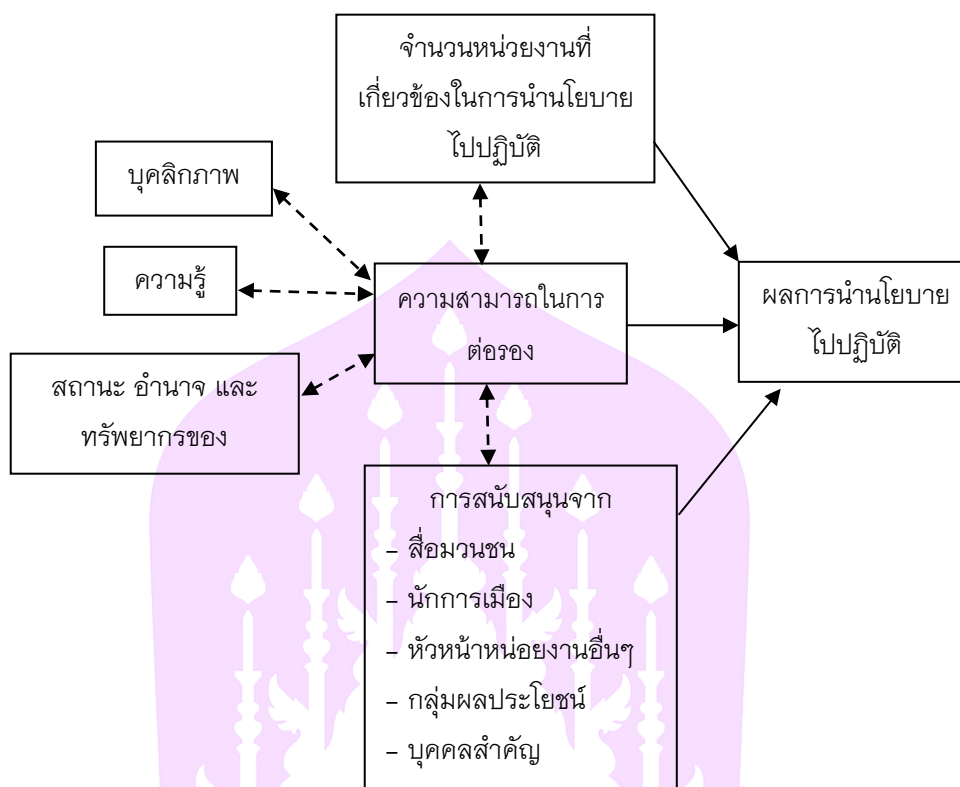

ภาพ 5 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554

6. ตัวแบบทางการเมือง

ตัวแบบทางการเมือง (Political Model) เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของผู้เล่น (Players) หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนองค์การกลุ่มหรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกขององค์การตัวแบบนี้เห็นว่าการสร้างการยอมรับและการมีส่วนร่วมเป็นสิ่งที่ยากที่จะเกิดขึ้นได้แต่ความขัดแย้งเป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่เกิดขึ้นได้ในองค์การและในระบบสังคมทั้งไปการหวังที่จะให้ทุกฝ่ายเห็นชอบและปฏิบัติตามนโยบายจึงเป็นสิ่งที่ยาก เพราะนโยบายคือการเมือง ซึ่งเป็นเรื่องของการจัดสรรสิ่งที่มีคุณค่าให้แก่สังคมซึ่งย่อมจะมีทั้งผู้ได้ประโยชน์และผู้เสียผลประโยชน์จึงเป็นเรื่องธรรมดาที่ทุกฝ่ายจะต้องปกป้องผลประโยชน์ของตนเองก่อนเป็นเบื้องต้น

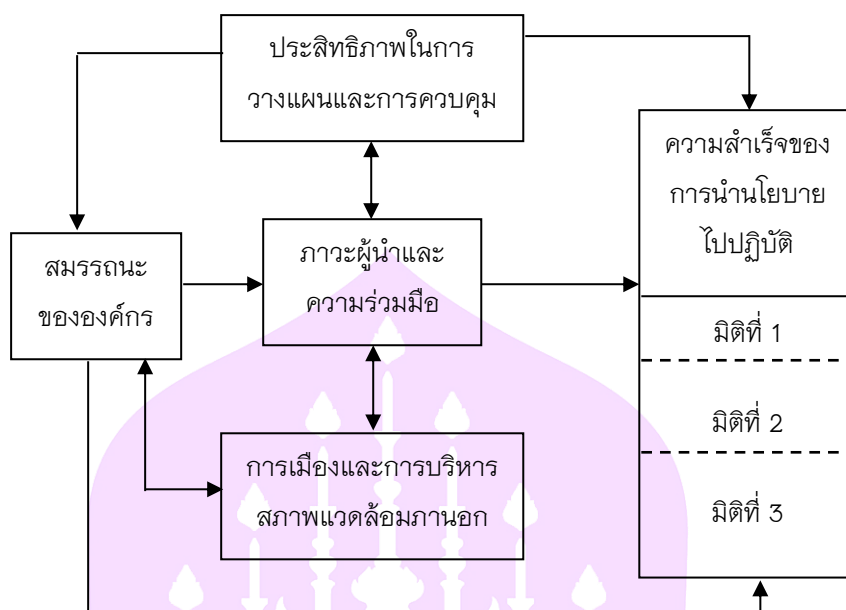

ภาพ 6 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบทางการเมือง

ที่มา: วรเดช จันทรศร, 2554

7. ตัวแบบเชิงบูรณาการ

ตัวแบบที่รวมแนวคิดของทั้ง 5 ตัวแบบมาไว้โดยมุ่งแสวงหาผลกระทบของตัวแปรต่าง ๆ ที่มีต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติที่ประสบผลสำเร็จ ซึ่งแบ่งการพิจารณาออกเป็น 3 มิติด้วยกันได้แก่มิติที่หนึ่งเป็นการวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของนโยบายจากผลผลิตผลลัพธ์และผลลัพธ์สุดท้ายที่เกิดขึ้น มิติที่สองเป็นการวัดถึงผลกระทบของนโยบายและมิติที่สามเป็นการวัดว่าผลของนโยบายนั้นสามารถส่งประโยชน์ต่อประเทศชาติโดยรวมได้หรือไม่ ส่วนตัวแปรอิสระที่นำมาพิจารณานั้นได้มาจาก 4 ปัจจัยด้วยกัน คือ สมรรถนะขององค์การ ประสิทธิภาพในการวางแผนและการควบคุมภาวะผู้นำและความร่วมมือและการเมืองและการบริหารสภาพแวดล้อมภายนอก

ภาพ 7 ตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติของตัวแบบเชิงบูรณาการ

ที่มา: วรเดช จันทรรคร, 2554

สรุปจากการที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีตัวแบบทั้ง 6 ตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติผู้ศึกษาพบว่าในตัวของนโยบายในแต่ละนโยบายมีการใช้ตัวแบบในหลาย ๆ ตัวแบบที่นำมาอยู่ในกระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติทำให้ทราบถึงแนวทางในการศึกษาการนำนโยบายไปปฏิบัติในหลายๆ แนวทางเพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัย

แนวคิดเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชน

ผู้ศึกษานำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติตามลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความหมายกองทุนสวัสดิการชุมชน

หน่วยงานและนักวิชาการได้อธิบายความหมายกองทุนสวัสดิการชุมชน ดังนี้

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2553) ได้อธิบายความหมาย กองทุน สวัสดิการชุมชนเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชนท้องถิ่นที่ร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงของชีวิตเพื่อความอยู่ดีมีสุขของคนในชุมชนท้องถิ่นและสังคมมุ่งฟื้นฟูชุมชนท้องถิ่นให้มีการอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้ออาทรพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างคนกับคนคนกับธรรมชาติและคนกับวัฒนธรรมตามหลักศาสนาและภูมิปัญญาของท้องถิ่นตั้งแต่เกิดจนตาย

สวัสดิการชุมชนเป็นระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลที่เริ่มจากการพึ่งตนเองก่อนเป็นการช่วยเหลือที่มากกว่าเงินหรือวัตถุแต่เน้นความสัมพันธ์ที่ดีการมีน้ำใจการไว้ใจซึ่งกันและกันการมีกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการสร้างการออมเพื่อการให้เป็นกองทุนมากกว่ากองทุนทุกคนต่างเป็นผู้ให้และเป็นผู้รับเป็นการให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี การช่วยเหลือที่เผื่อแผ่ถึงผู้ทุกข์ยากและผู้ด้อยโอกาสในชุมชนสวัสดิการชุมชนต่างจากระบบประกันสุขภาพที่ให้ความสำคัญกับระบบสมาชิกและการได้รับประโยชน์ต่างเบียดเบียนสวัสดิการชุมชนจะขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายมีความมั่นคงของชุมชนและสังคมอย่างยั่งยืนชุมชนต้องเป็นแกนหลักสร้างการมีส่วนร่วมอย่างกว้างขวางในการฝึกพลังกับท้องถิ่นเพื่อเชื่อมโยงสวัสดิการชุมชนกับการสร้างทุนใหม่ของชุมชน ซึ่งเป็นทุนเศรษฐกิจและทุนสังคมในการเชื่อมโยงกับการพัฒนาอื่นๆของชุมชนอย่างกลมกลืน สร้างกระบวนการบริหารจัดการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและวัฒนธรรมแต่มีความซื่อสัตย์และมีประสิทธิภาพเป็นการสร้างระบบการเรียนรู้ตลอดเวลาให้กับชุมชน

ณัฐพงศ์ ทองภักดี (2557) ได้อธิบายความหมาย กองทุนสวัสดิการชุมชน คือ การสร้างหลักประกันเพื่อความมั่นคงใจของคนในชุมชน ซึ่งหมายรวมถึงทุกสิ่งอย่างที่จะทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้นอาจอยู่ในรูปของสิ่งของเงินทองน้ำใจการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ตั้งแต่เกิดจนถึงตายสวัสดิการชุมชนเป็นอีกทางเลือกหนึ่งที่ช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำด้านสวัสดิการสังคมโดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการอย่างเป็นทางการของรัฐ โดยอาศัยทุนทางสังคมชุมชนเป็นพื้นฐาน มีความรู้จักคุ้นเคยกันเป็นอย่างดีจนเกิดความไว้วางใจเชื่อใจกันในชุมชนใช้ทุนทางสังคม โดยชุมชนเป็นกลไกขับเคลื่อนระบบสวัสดิการชุมชนเพื่อช่วยเหลือผู้ที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการภาคบังคับของรัฐแต่ภาครัฐควรริบบทบาทสำคัญในการจัดสรรสวัสดิการสังคมโดยทั่วไปและขยายระบบสวัสดิการแบบถ้วนหน้าเข้าถึงคนทุกกลุ่มในสังคมได้สมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนจะได้รับสวัสดิการตามที่หลักเกณฑ์กติกาที่สมาชิกร่วมกันกำหนดโดยมีคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ ชาวบ้าน (ที่สมาชิกเลือกขึ้นมา) เป็นผู้บริหารเพื่อจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกตั้งแต่เกิดจนตาย เช่น บุตรที่เกิดใหม่ของสมาชิกจะได้รับเงินรับขวัญแม่ที่คลอดบุตรนอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลได้เงินค่าใช้จ่ายในการนอนพักรักษาตัวสมาชิกที่ชราภาพจะได้บำนาญเป็นรายเดือนหรือรายปีสมาชิกที่นอนพักรักษาตัวในโรงพยาบาลจะได้รับเงินค่าใช้จ่ายในการนอนพักรักษาตัวสมาชิกจะได้รับเงินค่าจัดการศพเมื่อเสียชีวิต

ครูชบ ยอดแก้ว (2522, อ้างอิงใน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2563) ได้อธิบายถึง กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำต่าง ๆ ให้กับชาวบ้าน โดยทำการ

ลดรายจ่ายเพียงวันละ 1 บาทแล้วนำเงิน 1 บาท มาสะสมร่วมกัน เพื่อให้คนเดือดร้อนกู้ยืมหรือนำไปประกอบอาชีพ โดยคิดดอกเบี้ยเพียงเล็กน้อย เมื่อกลุ่มมีรายได้จากดอกเบี้ยก็จะนำมาปันผลให้สมาชิก และช่วยเหลือสวัสดิการสมาชิกตั้งแต่เกิดจนถึงตาย

กล่าวโดยสรุปได้ว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการลดปัญหาความเหลื่อมล้ำต่าง ๆ ให้กับชาวบ้าน และเป็นการริเริ่มสร้างสรรค์ของชุมชนท้องถิ่นในการจัดสวัสดิการช่วยเหลือแก่ด้านใดด้านหนึ่งหรือเฉพาะด้านอาจไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นดังนั้นก็จึงเป็นที่มาของการเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เน้นครอบคลุมในทุกมิติ คือ เศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ร่วมกันสร้างระบบหลักประกันความมั่นคงของชีวิตการช่วยเหลือที่แผ่ถึงผู้ทุกข์ยากและผู้ด้อยโอกาสในชุมชนสวัสดิการชุมชนต่างจากระบบประกันสุขภาพซึ่งได้ยึดหลักความสำคัญกับระบบสมาชิกและการได้รับประโยชน์ต่าง ๆ ได้รับเบี้ยประกันให้กับคนในชุมชนท้องถิ่นเพื่อความอยู่ดีมีสุขในการหลักการพึ่งพาอาศัยและช่วยเหลือเกื้อกูลกันตั้งแต่เกิดจนถึงตาย

2. การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน

สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 8 จังหวัดลพบุรี (2562) ได้อธิบายความหมายการจัดการกองทุนสวัสดิการสังคมเป็นแนวคิดของการช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชนที่ได้เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานโดยมีรูปแบบการบริหารจัดการที่แตกต่างกันออกไปและมีความหลากหลายแต่ส่วนใหญ่จะเป็นการจัดสวัสดิการช่วยเหลือแก่ด้านใดด้านหนึ่งหรือเฉพาะด้านไม่ครอบคลุมในทุกประเด็นดังนั้นก็จึงเป็นที่มาของการเกิดกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เน้นครอบคลุมในทุกมิติคือ เศรษฐกิจสังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม โดยแนวคิดของกองทุนฯ นั้นต้องเกิดมาจากคนในชุมชน บนหลักของการพึ่งพาและช่วยเหลือเกื้อกูลกันรวมถึงการเห็นคุณค่าของกันและกันภายในชุมชนที่นำเอาปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการบริหารจัดการเพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาชุมชนที่ยั่งยืนมีการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนดังต่อไปนี้

1. การดำเนินการของกองทุนสวัสดิการชุมชน

1.1 เป็นกองทุนที่มีสมาชิกทำงานให้บริการสมาชิกและหรือคนอื่น ๆ ในชุมชนตามที่สมาชิกตกลงร่วมกัน

1.2 เงินกองทุน มาจากการสมทบของสมาชิก การบริจาคสมทบของหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและการระดมทุนเพิ่มเติมด้วยวิธีการต่าง ๆ ปัจจุบันกองทุนส่วนใหญ่สมาชิกสมทบวันละ 1 บาท หรือปีละ 365 บาท แต่ก็มีกองทุนบางส่วนที่ใช้การระดมทุนด้วยวิธีการอื่น ๆ เช่น จากผลกำไรกลุ่มออมทรัพย์ ฯลฯ เงินสมทบดังกล่าวจะไม่คืนเงินเมื่อสมาชิกลาออก

1.3 การบริหารจัดการ สมาชิกจะเลือกคณะกรรมการ มาบริหารกองทุน โดยมีระเบียบกองทุนเกี่ยวกับสมาชิกการสมทบเงินและการจ่ายเงินสวัสดิการเป็นเครื่องมือในการทำงาน

1.4 การช่วยเหลือสมาชิก ประเภทสวัสดิการที่จัดจำนวนเงินในการช่วยเหลือ เป็นไปตามกติการ่วมกันและฐานะการเงินของแต่ละกองทุน

2. การบริหารงานกองทุนสวัสดิการ

2.1 ขั้นตอนวิธีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/ชุมชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (2565)

ตำบล

2.1.1 ประชุมแกนนำหรือแนวทางการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน

ชุมชน

2.1.2 ชักชวนผู้สนใจเข้าร่วมรับฟังหลักคิดหลักการของการจัดสวัสดิการ

2.1.3 ประชุมจัดตั้งประกอบด้วย

เจตนารมณ์อุดมการณ์

(1) ทำความเข้าใจสาระสำคัญเหตุผลความจำเป็น/เป้าหมาย/

(2) กำหนดโครงสร้างและการบริหารจัดการ

(3) กำหนดแนวทางการจัดสวัสดิการ

(4) ร่างระเบียบกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล

(5) คัดเลือกคณะกรรมการ แบ่งบทบาทหน้าที่

(6) รับสมัครสมาชิกและสมาชิกจ่ายเงินสมทบ

2.1.4 คณะกรรมการประชุมแนวทางในการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชน/พิจารณาระเบียบ/การขยายฐานสมาชิก

2.1.5 จัดประชุมใหญ่สมาชิก ครั้งที่ 1 (ภายใน 6 เดือน) เพื่อพิจารณารับรองระเบียบกองทุน/แนวทางการดำเนินงานของคณะกรรมการกองทุน

2.2 แนวทางการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล

การบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีคุณภาพนอกจากจะต้องเข้าใจหลักคิด เจตนารมณ์ อุดมการณ์ เป้าหมายและหลักการสำคัญของกองทุนสวัสดิการชุมชนแล้ว ต้องมีการจัดระบบการ บริหารงานและการทำงานที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งประกอบด้วย

2.2.1 มีระบบบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วนเป็นปัจจุบัน โดยดำเนินการ ดังนี้

(1) จัดให้มีผู้รับผิดชอบในการทำบัญชีโดยเฉพาะ

(2) มีการบันทึกบัญชีรายรับ รายจ่ายทุกรายการให้เป็นปัจจุบัน เช่น เงินสมทบจากสมาชิก เงินบริจาค เงินสมทบจากหน่วยงาน ฯลฯ

(3) จัดเก็บเอกสารตามรายการรับจ่ายให้ครบถ้วนเป็นระเบียบ

(4) จัดทำทะเบียนคุมรายรับรายจ่าย (ทุกหมวด)/ทะเบียนคุม

ทรัพย์สิน

2.2.2 มีการปิดบัญชี

(1) รายเดือน

(2) รายปี

(3) งบดุลประจำปี

2.2.3 จัดให้มีระบบการตรวจสอบบัญชี

(1) ตั้งผู้ตรวจสอบที่มาจากสมาชิกอย่างน้อย 2 คน

(2) มีการตรวจสอบอย่างน้อย ปีละ 2 ครั้ง

(3) รายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการกองทุนและ

ที่ประชุมใหญ่ของสมาชิก

2.2.4 มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดหาระบบบัญชีการเงิน

2.3 มีระบบการบริหารการเงินที่สุจริตปลอดภัยมั่นคงเกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีการดำเนินการ ดังนี้

2.3.1 เงินของกองทุนต้องใช้เพื่อกิจการและประโยชน์ของกองทุนเท่านั้น

2.3.2 ต้องมีการเปิดบัญชีธนาคารในนามกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการเฉพาะ

2.3.3 เงินรายรับของกองทุนทุกรายการต้องนำเข้าฝากธนาคารก่อนทุกครั้ง

2.3.4 มีการกำหนดการถือเงินสดในมือตามความเหมาะสม ไว้ในระเบียบกองทุน

2.3.5 การเบิกจ่ายต้องมีใบคำขอเบิก/อนุมัติจากผู้มีอำนาจ

2.3.6 การจ่ายเงินทุกประเภทต้องเป็นไปตามระเบียบ/ข้อบังคับ/หลักเกณฑ์ของกองทุน

2.3.7 เหนรัญญิกและคนทำบัญชีต้องไม่เป็นบุคคลเดียวกัน

2.3.8 มีการวิเคราะห์และรายงานสถานะการเงินกองทุนต่อคณะกรรมการ

2.3.9 มีการวางแผนการเงินรายไตรมาสและรายปี

2.3.10 ควรมีการเชื่อมโยงกองทุนสวัสดิการชุมชนกับองค์กรการเงินในชุมชนและดำเนินการเพื่อให้เกิดความมั่นคงของกองทุน

2.4 มีระบบข้อมูลที่ถูกต้องเป็นปัจจุบันสามารถใช้ในการบริหารพัฒนากองทุน รายงานและสื่อสารกับผู้เกี่ยวข้องที่มีการดำเนินการ ดังนี้

2.4.1 มีการจัดข้อมูลและจัดระบบที่สำคัญให้ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ได้แก่

(1) โครงสร้างการบริหารงานคณะกรรมการถาวรรูปติดประกาศ รายชื่อกรรมการพร้อมหน้าที่ไว้ที่ทำการกองทุน

(2) บันทึกทะเบียนสมาชิกกองทุนอย่างเป็นระเบียบจัดลำดับก่อนหลัง

(3) จำนวนผู้ได้รับผลประโยชน์และจำนวนเงินจากกองทุน

(4) รายงานผลการดำเนินงาน

2.4.2 ใช้ระบบข้อมูลเพื่อการวิเคราะห์และพัฒนากองทุน ได้แก่

(1) ประชากรแต่ละช่วงวัยของตำบลและการเป็นสมาชิกกองทุน

(2) ปัญหาความต้องการและการจัดสวัสดิการของระบบต่าง ๆ

ในพื้นที่

(3) สัดส่วนการจ่ายของสวัสดิการแต่ละประเภทและการบริหารจัดการ

จัดการ

2.4.3 ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดเก็บข้อมูลวิเคราะห์และรายงาน

2.5 ข้อบังคับ/ระเบียบ เป็นเครื่องมือในการดำเนินการกองทุน

2.5.1 มีการจัดทำข้อบังคับระเบียบและหลักเกณฑ์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นลายลักษณ์อักษรโดยต้องจากการมีส่วนร่วมและเห็นชอบจากสมาชิกกองทุนและประธานกองทุนลงนามในข้อบังคับและระเบียบให้เป็นปัจจุบัน

2.5.2 ข้อบังคับ/ระเบียบของกองทุนสวัสดิการชุมชนต้องมีหมวดที่สำคัญ ได้แก่

(1) หมวดทั่วไปว่าด้วยชื่อข้อบังคับ/ระเบียบกองทุนการบังคับใช้ ที่ทำการกองทุนค่านิยมต่าง ๆ วัตถุประสงค์

(2) หมวดสมาชิกว่าด้วยคุณสมบัติสมาชิกประเภทสมาชิก หน้าที่ และสิทธิการพ้นจากการเป็นสมาชิก

(3) หมวดคณะกรรมการว่าด้วยคุณสมบัติที่มาจำนวนกรรมการ/ องค์ประกอบกรรมการอำนาจหน้าที่วาระการดำรงตำแหน่งการพ้นจากการเป็นกรรมการ

(4) หมวดยกเว้นเงินที่มาจากเงินและทรัพย์สินการเก็บรักษาการจัดสรรเงินการถือเงินสดในมือ (ถ้ามี)

(5) หมวดยกเว้นผู้รับผิดชอบรูปแบบการจัดทำการรายงาน

(6) หมวดยกเว้นสวัสดิการให้กับสมาชิกประเภทสวัสดิการที่จัดเกณฑ์การจ่าย

(7) หมวดยกเว้นลูกกองทุนว่าด้วยเหตุในการยกเลิกไม่มีสมาชิกกองทุน/กรรมการ การบริหารกองทุนไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายขั้นตอนและวิธีการยกเลิก กองทุนสวัสดิการชุมชนรายงานกลไกจังหวัด/กลไกจังหวัดประชุมคณะกรรมการและผู้เกี่ยวข้องชำระบัญชีรายงานคณะขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัดกรณีคณะขับเคลื่อนจังหวัดเห็นชอบเสนอต่อคณะกรรมการระดับชาติและส่วนกลาง

(8) หมวดยกเว้นตรวจสอบภายในของกองทุนที่อาจประกอบด้วยจำนวนผู้ตรวจสอบการปฏิบัติงานการรายงานผลการตรวจ

2.5.3 มีการทบทวนแก้ไขระเบียบกองทุนให้เป็นปัจจุบันสอดคล้องกับสถานการณ์และสถานะทางการเงินของกองทุนในที่ประชุมสามัญประจำปีกองทุน

2.5.4 มีการชี้แจงข้อบังคับระเบียบหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชนแก่สมาชิกให้เข้าใจชัดเจน

2.6 คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ

คณะกรรมการกองทุนเป็นกลไกสำคัญของการพัฒนาคุณภาพกองทุนจึงจำเป็นต้องได้กรรมการที่ดีและมีการบริหารที่ดี ดังนี้

2.6.1 คุณสมบัติของกรรมการ

- (1) เป็นสมาชิกและได้รับการคัดเลือกมาจากสมาชิก
- (2) มีความเข้าใจและยึดมั่นในหลักคิดเจตนารมณ์ของสวัสดิการชุมชน

(3) มีความสุจริตไม่มีประวัติความเสื่อมเสียเรื่องการเงิน

(4) มีความรู้ความสามารถในการบริหารกองทุน

(5) มีความเสียสละและเวลาในการทำงาน

2.6.2 ที่มาของคณะกรรมการ

(1) มีความหลากหลายเพศวัยความรู้

(2) กระจายครอบคลุมหมู่บ้าน/ชุมชน

(3) คณะกรรมการอาจแต่งตั้งหน่วยงานภาคีเป็นที่ปรึกษา

2.6.3 การบริหารที่ดีของคณะกรรมการกองทุน

- (1) มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามความเหมาะสม
 - (1.1) ประธาน
 - (1.2) รองประธาน
 - (1.3) เภรัณูญิก
 - (1.4) เลขานุการ
 - (1.5) ประชาสัมพันธ์
 - (1.6) ฝ่ายทะเบียน
 - (1.7) ฝ่ายตรวจสอบ
- (2) พัฒนาและบริหารกองทุนให้เป็นไปเจตนารมณ์อุดมการณ์การจัดตั้งและระเบียบข้อบังคับด้วยความสุจริต
- (3) ต้องดำเนินงานของกองทุนให้สอดคล้องกับปัญหาและสถานการณ์ของพื้นที่และสมาชิก
- (4) จัดทำแผนพัฒนากองทุนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน
- (5) ประสานและเชื่อมโยงหน่วยงานภาคีเพื่อสร้างโอกาสและเพิ่มทรัพยากรให้กับกองทุน
- (6) รายงานผลการดำเนินงานต่อสมาชิกและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการเปิดเผยในที่เปิดเผย
- (7) พัฒนาระบบต่าง ๆ ของกองทุนให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และมีธรรมาภิบาล
- (8) สร้างสำนึกความเข้าใจการมีส่วนร่วมในการดำเนินการของกองทุนและขยายฐานสมาชิกให้ครอบคลุมเต็มพื้นที่
- (9) มีการพัฒนาความรู้ความสามารถของคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง

3. ความเข้าใจความเชื่อมั่นในแนวคิดอุดมการณ์สวัสดิการชุมชน

ที่เน้นเรื่องการทำพึ่งตนเองและช่วยเหลือเกื้อกูลกันตามแนวคิดให้อย่างมีคุณค่ารับอย่างมีศักดิ์ศรีให้ความสำคัญกับการเชื่อมโยงทุนภายในจัดสวัสดิการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตและปัญหาความต้องการของชุมชนทั้งสวัสดิการที่ใช้เงินกองทุนและสวัสดิการที่เป็นการดูแลช่วยเหลือกันโดยไม่ต้องใช้เงิน สำนักงานเสริมและสนับสนุนวิชาการ 8 จังหวัดลพบุรี (2562)

1. จำนวนสมาชิก สมาชิกที่เพิ่มขึ้นอย่างสม่ำเสมอจนครอบคลุมประชากรทั้งตำบล กระจายทุกช่วงวัยกองทุนสวัสดิการเป็นที่รู้จักยอมรับของคนส่วนใหญ่ในตำบลยังมีสมาชิกมาก เงินสมทบจะมีมากความเสี่ยงในการที่จ่ายเงินสวัสดิการจะยิ่งน้อยลงเพราะมีการกระจาย ความเสี่ยงออกไปมากขึ้นกองทุนที่มีสมาชิกน้อยจะมีความเสี่ยงมากกว่ากองทุนที่มีสมาชิกมาก
2. มีความมั่นคงทางการเงิน เพราะสมาชิกจ่ายเงินสมทบครบถ้วนสม่ำเสมอ มีการสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ มีรายรับจากแหล่งอื่น ๆ ของกองทุนอย่างต่อเนื่องสวัสดิการ จ่ายสวัสดิการให้สมาชิกและค่าใช้จ่ายการบริหารจัดการสัมพันธ์กับรายรับเน้นการพึ่งพาทุน ภายในชุมชนท้องถิ่นเป็นสำคัญ
3. การบริหารจัดการเปิดเผยโปร่งใสระบบบัญชีการเงินถูกต้องทันเวลาและสมาชิก มีส่วนร่วมในการดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผลการดำเนินงานสู่สมาชิกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง
4. การสนับสนุนจากรัฐบาลรัฐบาลได้ให้การสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน อย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ปี 2548 ในช่วงแรกเป็นการให้การสนับสนุนเพื่อการจัดตั้งพัฒนาและ สมทบเงินบางส่วนตั้งแต่ปี 2553 เป็นต้นมา รัฐบาลให้การสนับสนุนโดยสมทบเงินเข้ากองทุน ตามจำนวนสมาชิกที่มีอายุครบ 1 ปี ขึ้นไป ในอัตราวันละ 1 บาทต่อคนหรือปีละ 365 บาทและ ได้มีมติคณะรัฐมนตรีวันที่ 29 มิถุนายน 2553 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งเทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) พิจารณาสมทบ บประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชนได้ตามฐานะการคลังของแต่ละอปท.

ข้อมูลพื้นฐานของกองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย

ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูลพื้นฐานกองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย ตามลำดับหัวข้อ ต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเป็นมากองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย

นักวิชาการได้อธิบายความเป็นมากองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย ดังนี้ กองทุนสวัสดิการชุมชนในประเทศไทย “กองทุนสวัสดิการชุมชน” เป็นกองทุน สวัสดิการที่จัดอยู่ในรูปแบบของการพัฒนาทางสวัสดิการสังคม “ในมิติใหม่” โดยมีพื้นฐานเดิม เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมที่สืบเนื่องมานับตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจากการที่รัฐได้มีนโยบาย ในการจัดสวัสดิการให้กับประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ กัน เช่น สวัสดิการการก่อสร้างบ้านพักคนชรา ศูนย์สงเคราะห์เด็กตลอดจนการสงเคราะห์ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสในรูปแบบต่าง ๆ รวมถึง การจัดเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุและเบี้ยยังชีพในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสกลุ่มอื่น ๆ ซึ่งดำเนินการโดย

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นสวัสดิการในลักษณะสงเคราะห์ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและมีการใช้งบประมาณจำนวนมากแต่ให้บริการประชาชนไม่ทั่วถึง ซึ่งมีอยู่ทั้งหมดประมาณเกือบ 70 ล้านคน ในจำนวนนี้จะเป็นข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐและลูกจ้างบริษัทห้างร้านต่าง ๆ ประมาณ 15 ล้านคน ข้าราชการเจ้าหน้าที่ของรัฐ รัฐมีการจัดสรรสวัสดิการให้อย่างครบวงจรลูกจ้างบริษัทห้างร้านก็จะเข้าสู่ระบบประกันสังคมได้รับสวัสดิการอย่างครบวงจรเช่นเดียวกันในขณะที่ประชาชนทั่วไปอีกประมาณ 55 ล้านคน ยังไม่มีหลักประกันความมั่นคงในชีวิตนอกเหนือจากสวัสดิการที่รัฐจัดให้ดังกล่าวแล้ว สวัสดิการในลักษณะสงเคราะห์ที่ให้บริการไม่ทั่วถึงและไม่ครอบคลุมความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายในระยะแรก ๆ ประชาชนทั่วไปหรือชาวบ้านก็พยายามจัดสวัสดิการให้แก่กันแต่ก็เป็นในรูปแบบของการออมเพื่อกู้ยืมและปันผล การรวมกลุ่มฌาปนกิจสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือสมาชิกที่เสียชีวิตไม่มีสวัสดิการครอบคลุมความจำเป็นพื้นฐานของชีวิตตั้งแต่เกิดจนตายจนมาถึงระยะของการริเริ่มให้มีการจัดสวัสดิการชุมชนโดยองค์กรชุมชนขึ้น โดยถือเป็นนโยบายที่สำคัญที่รัฐบาลได้ริเริ่มหรือส่งเสริมให้ชุมชนแต่ละชุมชนร่วมกันจัดตั้งองค์กรทางการเงินที่เป็นทางการ โดยมีหน่วยงานภาครัฐที่รับนโยบายหรือรับมอบหมายให้ขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติเรียกว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้นเพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงในชีวิตบนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองการช่วยเหลือเกื้อกูลกันของคนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตายเป็นการจัดสวัสดิการของชาวบ้าน โดยชาวบ้านเพื่อชาวบ้านเป็นการให้อย่างมีคุณค่าการรับอย่างมีศักดิ์ศรีการอยู่ร่วมกันของคนชุมชนและธรรมชาติอย่างเคารพซึ่งกันและกันมีกระบวนการดำเนินการที่สอดคล้องกับวัฒนธรรม ภูมิปัญญาของท้องถิ่น ใช้หลักศาสนาและการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง (ไพโรจน์ ยอดบุญมา, 2557 อ้างอิงใน ปิยวัลย์ กลิ่นทอง, 2559 หน้า 7) แต่อย่างไรก็ตามกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นรูปธรรมหนึ่งของสวัสดิการชุมชนไทยที่สะท้อนความเป็นพหุลักษณะในมิติแนวคิดชายใหม่ ซึ่งมีพื้นฐานการดำเนินการที่มุ่งเน้นพลังของชุมชนด้วยการมีบทบาทหลักและมีอำนาจการบริหารจัดการอย่างอิสระภายใต้การมีส่วนร่วมบนพื้นฐานการพึ่งตนเองของคนในชุมชน โดยมีภาครัฐทั้งส่วนกลางและส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกรวมขับเคลื่อนผ่านการสมทบงบประมาณและการสนับสนุนต่าง ๆ โดยชุมชนทำหน้าที่เป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนดำเนินการเพื่อมุ่งสู่การสร้างหลักประกันและความมั่นคงในชีวิตของคนในชุมชนบทบาทของชุมชนภาครัฐส่วนกลางและท้องถิ่นในฐานะกลไกหลักและกลไกสนับสนุน ซึ่งเป็นความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ถือเป็นกลไกในระดับพื้นที่ตำบลที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนในระดับประเทศตามแนวทางการพัฒนาภายใต้ “ไทยแลนด์ 4.0” เนื่องจากเป็นหนทางหนึ่งของการสร้างความ

เข้มแข็งจากภายใน ที่เริ่มจากหน่วยย่อยของสังคม ก็คือ “ชุมชน” ด้วยการพัฒนาจากล่างขึ้นบน ดังนั้นการจะขับเคลื่อนประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน ได้หรือไม่อย่างไรนั้นจำเป็นต้องย้อนกลับไปทบทวนการให้ความสำคัญต่อบทบาทของชุมชนและบทบาทของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคมในฐานะกลไกการขับเคลื่อนทั้งในระดับพื้นที่ตำบลและระดับประเทศในประเด็นความพร้อมความเข้าใจต่อการทำงานแบบสารพลังและการร่วมบริหารจัดการรวมถึงการยึดแนวคิดการดำเนินการและเป้าหมายร่วมกัน เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนไปสู่ “ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน”(สุจิตรา วิจิตร, (2561)

3. กลไกการดำเนินงานการกองทุนสวัสดิการชุมชน

1. ระดับชาติ

รัฐบาลแต่งตั้งคณะกรรมการส่งเสริมพัฒนาการจัดสวัสดิการชุมชนมีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เป็นรองประธานผู้แทนองค์กรสวัสดิการชุมชนหรือผู้ทรงคุณวุฒิเป็นรองประธานผู้แทนส่วนราชการประกอบด้วยรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ปลัดกระทรวงมหาดไทย ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ปลัดกรุงเทพมหานครผู้แทนกระทรวงการคลังผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติผู้แทนสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติผู้แทนสำนักงานกองทุน สันับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาตินายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยนายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทยผู้แทนองค์กรสวัสดิการชุมชน 5 ภาค ๆ ละ 2 คน ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้เกี่ยวกับสวัสดิการการพัฒนาสังคม กฎหมาย การเงิน อื่น ๆ จำนวน 5 คน โดยมีผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนผู้แทนกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นกรรมการและเลขานุการร่วม (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2562 หน้า 23-31)

1.1 คณะกรรมการพัฒนาการจัดสวัสดิการชุมชนมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1.1.1 ให้ความเห็นชอบนโยบาย แผนงาน และแผนงบประมาณการดำเนินงาน โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน

1.1.2 กำกับดูแลการบริหารจัดการโครงการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์

1.1.3 ประสานงานระดับนโยบายกับหน่วยงานภาครัฐ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินการตามนโยบายสวัสดิการชุมชน

1.1.4 แต่งตั้งคณะกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือเพื่อปฏิบัติการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

2. ระดับจังหวัด/ กรุงเทพมหานคร

ในแต่ละจังหวัดแต่งตั้งคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานผู้แทนองค์กรสวัสดิการชุมชนเป็นรองประธานคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการ ได้แก่ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ท้องถิ่นจังหวัดพัฒนาการจังหวัดผู้แทนสถาบันพัฒนา

องค์การชุมชนผู้แทนส่วนราชการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดมอบหมายผู้แทนนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้แทนนายกเทศมนตรีที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดผู้แทนนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่อยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดผู้แทนชมรมธนาคารในจังหวัดผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ผู้แทนองค์การสวัสดิการชุมชน จำนวน 10-12 คน โดยมีผู้แทนองค์การสวัสดิการชุมชน และผู้แทนพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด เป็นกรรมการและเลขานุการร่วมคณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนกรุงเทพมหานครมีผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานผู้แทนองค์การสวัสดิการชุมชนเป็นรองประธานคณะกรรมการประกอบด้วยผู้แทนส่วนราชการ ได้แก่ ผู้แทนสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2 ผู้อำนวยการสำนักพัฒนา สังคม ผู้แทนส่วนราชการที่ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมอบหมาย ผู้แทนชมรมธนาคารในจังหวัด ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 คน ผู้แทนองค์การสวัสดิการชุมชนจำนวน 10-12 คน โดยมีผู้แทนสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชนและผู้แทนสำนักพัฒนาสังคมเป็นกรรมการและเลขานุการร่วม

2.1 คณะกรรมการสนับสนุนการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัดมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

2.1.1 กำหนดแนวทาง แผนงาน พร้อมทั้งสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ

2.1.2 ประสานกับหน่วยงาน ภาคีรัฐ ภาคเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ส่งเสริมการจัดสวัสดิการชุมชนอย่างบูรณาการ

2.1.3 พิจารณาให้ความเห็นชอบคุณสมบัติและโครงการขององค์การสวัสดิการ ชุมชนที่เสนอรับการสนับสนุน

2.1.4 จัดระบบการติดตามประเมินผลและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้ที่เกี่ยวข้อง

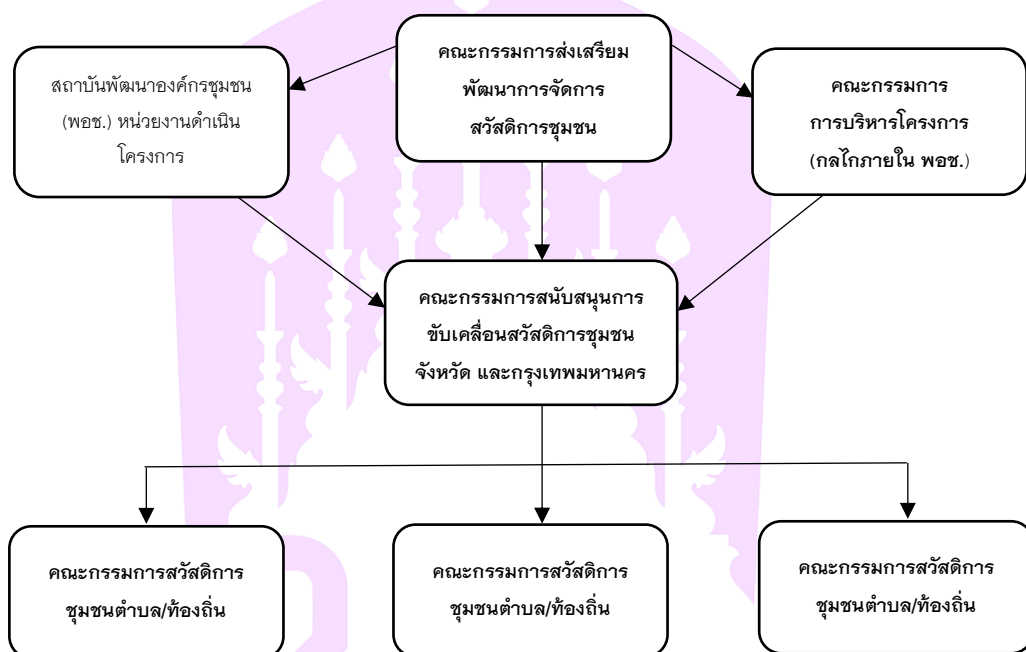
2.1.5 แต่งตั้งคณะอนุกรรมการหรือคณะทำงานเพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติการ ใดอย่างหนึ่ง

3. ระดับตำบล/ท้องถิ่น

ในตำบล/ท้องถิ่นที่มีการจัดกองทุนสวัสดิการชุมชน ให้มีการจัดตั้งคณะกรรมการชุดหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วยผู้ที่มีสมาชิกของกองทุนสวัสดิการชุมชนแต่ละแห่งดำเนินการคัดสรรกันเอง ซึ่งประกอบด้วยผู้นำชุมชนที่มีบทบาทในการจัดสวัสดิการที่มาจากกลุ่มองค์กร/สมาชิกสวัสดิการจากหมู่บ้าน/ชุมชนต่าง ๆ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นผู้แทนสถาบันหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เช่น วัด โรงเรียน สถานีอนามัย ฯลฯ

3.1 คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/ท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ร่วมกันจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน จัดระบบบริหารจัดการ จัดสวัสดิการ เชื่อมประสานการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสนอโครงการเพื่อการสนับสนุนงบประมาณตามโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนและรายงานผลการดำเนินงานต่อสมาชิกและสาธารณะ

3.2 โครงสร้างดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน

ภาพ 9 โครงสร้างดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน

ที่มา: สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2565

4. แนวทางสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน

เพื่อให้นโยบายการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนของรัฐบาลสามารถดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของกลไกดำเนินงานในแต่ละระดับ และเป็นกลยุทธการบูรณาการงานสวัสดิการชุมชนในพื้นที่ การสร้างการมีส่วนร่วมจากภาคส่วนต่าง ๆ ในท้องถิ่น และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้มีการ กำหนดแผนงานและขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. สนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศ

1.1 รัฐบาลประกาศนโยบายเป็นวาระแห่งชาติ “สวัสดิการชุมชน” เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงของชุมชนฐานราก สร้างความเข้มแข็งของชุมชนโดยรัฐบาล ให้การสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนตามแนวทางสวัสดิการชุมชนโดยรัฐบาล และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะให้การสนับสนุนและสมทบงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชนโดยตรงให้กับชุมชน

1.2 การเสริมสร้างความเข้มแข็งกองทุนสวัสดิการชุมชน

1.2.1 ในปีงบประมาณ 2553 สนับสนุนการพัฒนาและการสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีการจัดตั้งแล้ว จำนวน 3,100 ตำบล/เมือง โดยมีหลักเกณฑ์การสนับสนุนที่จะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพกองทุนสวัสดิการชุมชน การดูแลผู้ด้อยโอกาสในตำบล และการขยายฐานสมาชิกให้ครอบคลุมกว้างขวางในการสนับสนุนงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งก่อนการดำเนินโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

(1) เป็นกองทุนที่มีการจัดตั้งและดำเนินการสวัสดิการชุมชนไม่ต่ำกว่า 1 ปีและได้รับการรับรองจากสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน หรือพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด

(2) สมาชิกและผู้รับประโยชน์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนมีความหลากหลาย ครอบคลุมกลุ่มคน รวมถึงเยาวชน คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส และสมาชิกกระจายพื้นที่ในตำบล/ท้องถิ่นและมีหมู่บ้าน/ชุมชนเข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมดในตำบล/ท้องถิ่น

(3) มีเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มาจากสมาชิกและได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) มีระบบการบริหารกองทุนที่ดีมีความชัดเจนทั้งคณะกรรมการสมาชิก ทะเบียน/ข้อมูลสมาชิก ระเบียบหลักเกณฑ์ของกองทุน ระบบบัญชีการเงิน แผนการพัฒนาองค์กร การติดตามประเมินผล และการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ

(5) มีการจัดสวัสดิการชุมชนพื้นฐานไม่น้อยกว่า 3 เรื่อง เช่น เกิดเจ็บ ตาย การศึกษา อาชีพ ที่ดูแลสมาชิก และคนในชุมชน และเชื่อมโยงสวัสดิการกับงานพัฒนาอื่น ๆ ในชุมชน เช่น องค์กรการเงินชุมชน

1.2.2 สนับสนุนการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนและสมทบกองทุนตำบลใหม่ ที่ยังไม่จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 2,000 ตำบล มีการสนับสนุนงบประมาณกองทุนสวัสดิการชุมชนที่จัดตั้งใหม่และได้รับการสมทบเงินจากรัฐครั้งแรก มีหลักเกณฑ์ ดังนี้

- (1) เป็นกองทุนที่มีการจัดตั้งและดำเนินการสวัสดิการชุมชนไม่ต่ำกว่า 1 ปี และได้รับการรับรองจากคณะกรรมการขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชนจังหวัด/กรุงเทพมหานคร
- (2) มีสมาชิกไม่ต่ำกว่า 100 คน ครอบคลุมกลุ่มคนรวมถึงเยาวชน ผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส สมาชิกกระจายพื้นที่ในตำบลและมีหมู่บ้าน/ชุมชนเข้าร่วมไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งหมดในตำบล/ท้องถิ่น
- (3) มีเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนที่มาจากสมาชิกและได้รับการสนับสนุนการดำเนินงานเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (4) มีระบบการบริหารกองทุนที่ดีมีความชัดเจนทั้งคณะกรรมการสมาชิกทะเบียนข้อมูลสมาชิกระเบียบหลักเกณฑ์ของกองทุนระบบบัญชีการเงินแผนการพัฒนาระบบการติดตามประเมินผลและการรายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะ
- (5) มีการจัดสวัสดิการชุมชนพื้นฐานไม่น้อยกว่า 3 เรื่อง เช่น เกิดเจ็บ ตาย การศึกษา อาชีพที่ดูแลสมาชิกและคนในชุมชน และเชื่อมโยงสวัสดิการกับงานพัฒนาอื่น ๆ ในชุมชน เช่น องค์กรการเงินชุมชน

1.3 สนับสนุนการเชื่อมโยงกลไกขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชนในระดับจังหวัดและระดับชาติ

1.3.1 ส่งเสริมสนับสนุนการจัดตั้งกลไกร่วมการจัดสวัสดิการชุมชนระดับจังหวัดให้ครบทุกจังหวัดทั่วประเทศ

1.3.2 หนุนเสริมกลไกการจัดสวัสดิการชุมชนทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัดเกิดการเชื่อมโยงบูรณาการชุมชนท้องถิ่นและภาครัฐในการจัดระบบสวัสดิการชุมชน

1.3.3 ประสานความร่วมมือกับภาครัฐภาคเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการพัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาสวัสดิการชุมชนและองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาสวัสดิการชุมชนท้องถิ่น

1.4 งบประมาณสนับสนุนโครงการการจัดสวัสดิการชุมชน รวมทั้งสิ้น 727.3 ล้านบาท

1.4.1 สนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชน รวม 638 ล้านบาท

1.4.2 งบประมาณความเข้มแข็งและการบริหารจัดการขบวนสวัสดิการชุมชน รวม 89.3 ล้านบาท

5. การพัฒนาระบบกองทุนสวัสดิการชุมชนแห่งชาติ

รัฐบาลดำเนินการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนแห่งชาติและจัดสรรงบประมาณกองทุนระดับชาติเพื่อสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศอย่างต่อเนื่อง 3 ปี ครอบคลุม

ทั่วประเทศทุกพื้นที่ภายใน 10 ปี มีการทบทวนแก้ไขและปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนให้มีความชัดเจนไม่ซ้ำซ้อนหรือขัดแย้งกันเองระหว่างกฎหมายหลายฉบับให้อิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดبودตุนสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนทั้งนี้เพื่อให้เอื้อต่อกับจัดสวัสดิการชุมชนให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีการสนับสนุนให้จังหวัดและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำแผนพัฒนาความเข้มแข็งกองทุนสวัสดิการชุมชนยกระดับสู่สวัสดิการชุมชนแบบครบวงจรในระยะยาวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทสำคัญในการจัดสวัสดิการชุมชนและส่งเสริมให้แต่ละจังหวัดมีการบูรณาการแผนงบประมาณส่วนต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชนในรูปแบบการระดมทุนร่วมกับกลไกที่มีอยู่เพื่อสนับสนุนการดำเนินการจัดสวัสดิการชุมชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2562 หน้า 23-31)

ผู้ศึกษานำเสนอการพัฒนากระบวนการกองทุนสวัสดิการชุมชนแห่งชาติ ไว้ดังนี้

1. การติดตามและพัฒนา

1.1 ให้มีระบบการติดตามและรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการทุก ๆ 3 เดือน ทั้งในระดับจังหวัดและชบวนงานสวัสดิการชุมชน

1.2 ระบบการติดตามผลการดำเนินงานให้มีส่วนร่วมจากเครือข่ายองค์กรชุมชนและส่วนงานที่เกี่ยวข้อง

2. หน่วยงานรับผิดชอบโครงการหลัก

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

3. หน่วยงานสนับสนุนความสำเร็จของโครงการ

3.1 กระทรวงมหาดไทยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกรมการพัฒนาชุมชนสำนักนายกรัฐมนตรีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

3.1.1 กำหนดปรับปรุงแก้ไขระเบียบและกฎหมายหลักเกณฑ์หรือแนวทางการดำเนินงานเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดสรรงบประมาณสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

3.1.2 สร้างความเข้าใจกับประชาชนหน่วยงานองค์กรกลุ่มต่าง ๆ ภายใต้งานส่งเสริมและกำกับดูแลให้มีความรู้ความเข้าใจและเป้าหมายการดำเนินโครงการอย่างถูกต้อง

3.1.3 สนับสนุนการจัดการความรู้และพัฒนา

3.2 สำนักงานคณะกรรมการกระจายรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดกรอบทิศทางการจัดสรรงบประมาณเงินอุดหนุนเพื่อสมทบกองทุนสวัสดิการให้กับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดทำข้อเสนอของงบประมาณเงินอุดหนุนเป็นประจำทุกปี

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผู้ศึกษานำเสนอข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตามลำดับหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. ความเป็นมาของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เป็นกองทุนที่เกิดจากการรวมตัวกันของคนในชุมชนเป็นการรวมตัวกันเพื่อสนับสนุนการสร้างสวัสดิการพื้นฐานครอบครัวสมาชิกชุมชนที่มีความมุ่งมั่นตั้งใจที่จะพัฒนาความเป็นอยู่ของครอบครัวสมาชิกชุมชนให้เกิดความพออยู่พอกินให้เกิดการพึ่งพาตนเองตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้สมาชิกทุกคนทุกเพศทุกวัยของชุมชนที่สมัครใจช่วยเหลือเกื้อกูลแก่สมาชิกครอบครัวของชุมชนด้วยการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันตามวิถีชุมชนในลักษณะที่ช่วยน้องเพื่อนช่วยเพื่อน เพื่อให้เกิดการยกระดับกองทุนสวัสดิการสังคมชุมชนให้เข้มแข็งทั้งในด้านพลังคน พลังทุนพลังความคิดเพื่อนำไปสู่การเป็นชุมชนพึ่งตนเองรวมทั้งการช่วยเหลือเกื้อกูลและเอื้ออาทรระหว่างสมาชิกภายในชุมชนและระหว่างชุมชนให้อยู่ในสังคมอย่างเท่าเทียมไม่ทอดทิ้งกัน โดยได้มีการก่อตั้งกองทุนขึ้นในเดือนกันยายน 2557 โดยการดำเนินการของกองทุนเป็นไปในรูปแบบคณะกรรมการมีการจัดสรรตำแหน่งและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบมีระเบียบข้อบังคับมีแผนงานเป็นแนวทางปฏิบัติ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลและเป็นไปตามนโยบายดังกล่าว ซึ่งข้อมูลพื้นฐานปัจจุบันของ ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ หมู่ที่ 10 บ้านสันป่าเป้า ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ พะเยา 56120 แต่เดิมตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ที่ 3 บ้านสะพานงาม ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยอยู่ภายใต้การดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ และได้การสนับสนุนในการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนขึ้น (กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้, 2565)

2. ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานขององค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ มีดังต่อไปนี้

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ที่ 3 บ้านสะพานงาม ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกของอำเภอดอกคำใต้ มีระยะห่างจากอำเภอดอกคำใต้ ประมาณ 1 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 36.89 ตารางกิโลเมตร หรือ 23,062 ไร่ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของจังหวัดพะเยา ระยะห่างจากตัวจังหวัด ประมาณ 12 กิโลเมตร การคมนาคมใช้ทางหลวงแผ่นดินสายพะเยา-เชียงใหม่ หมายเลข 1021 มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลสันโค้ง อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ทิศใต้	ติดต่อกับ	เทศบาลเมืองดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ และตำบลจำป่าหวาย อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	เทศบาลเมืองดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	เทศบาลเมืองพะเยา และตำบลท่าวังทอง อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

โดยทั่วไปตำบลดอกคำใต้เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ ที่ราบลาดเอียงต่ำไปทางทิศเหนือ โดยทั่วไปมีแนวภูเขาอยู่ทางใต้และทางทิศตะวันออกของอำเภอ มีแหล่งน้ำที่สำคัญคือ ลำน้ำร่องซุย ที่มีเส้นทางน้ำเชื่อมต่อกับแม่น้ำร่องซ้าง เกิดเป็นลำเหมืองกลาง และร่องครำนไหลลงสู่ลำน้ำอิง และลำน้ำอิงไหลลงสู่แม่น้ำโขงนอกจากนี้มีคลองชลประทาน ซึ่งใช้เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรและการอุปโภคบริโภคที่สำคัญของตำบลดอกคำใต้

ภาพ 10 แสดงแผนที่ตำบลดอกคำใต้โดยสังเขป และแหล่งน้ำในตำบลดอกคำใต้

ที่มา: กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้, 2565

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศ ของตำบลดอกคำใต้ แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือ ฤดูร้อน อยู่ระหว่างเดือนมีนาคม ถึงเดือนพฤษภาคม อากาศร้อนจัดในเดือนเมษายน ถึงเดือนพฤษภาคม อุณหภูมิสูงสุด วัดได้ 39.5 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน อยู่ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนตุลาคม ฝนตกหนาแน่นในเดือนมิถุนายน ฝนตกตลอดปี ประมาณ 1,043.9 มิลลิเมตร

ฤดูหนาว อยู่ระหว่างเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ อากาศหนาวจัดในเดือนธันวาคม และเดือนมกราคม อุณหภูมิต่ำสุด วัดได้ 10 องศาเซลเซียส

1.4 ลักษณะของดิน

ทรัพยากรดินโดยทั่วไปของตำบลดอกคำใต้มีลักษณะเป็นดินเหนียวเป็นดินที่เกิดจากการทับถมของตะกอนที่น้ำพัดพามาจึงพบตามบริเวณที่ราบลุ่มน้ำอิงและแหล่งน้ำในพื้นที่ ดินชนิดนี้เป็นดินที่มีความอุดมสมบูรณ์สูง

1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

พื้นที่ตำบลดอกคำใต้มีแหล่งน้ำสำคัญสำหรับการเกษตรจำนวน 4 สาย ได้แก่

ร่องซุย ถือเป็นแหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่ตำบลดอกคำใต้ที่ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 8 หมู่ที่ 6 หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 4 ลงสู่น้ำอิง

ร่องซ้าง เป็นแหล่งน้ำสำคัญในพื้นที่ของเทศบาลเมืองดอกคำใต้ แต่เป็นต้นกำเนิดคลองไส้ไก่ที่ส่งน้ำเข้าสู่พื้นที่การเกษตรของเกษตรกรในตำบลดอกคำใต้จึงถือว่าเป็นแหล่งน้ำที่สำคัญอีกสายหนึ่งของตำบลดอกคำใต้

ร่องคร้าน เป็นแหล่งน้ำที่ไหลผ่านพื้นที่หมู่บ้าน หมู่ที่ 9 และหมู่ที่ 4 แล้วไหลลงสู่น้ำอิง

ลำน้ำอิง เป็นลำน้ำสายสำคัญของจังหวัดพะเยาที่รองรับน้ำไหลผ่านตำบลดอกคำใต้ ช่วงหมู่ที่ 4 หมู่ที่ 10 หมู่ที่ 1 และไหลลงสู่แม่น้ำโขงต่อไป

1.6 ลักษณะของไม้และป่าไม้

พื้นที่ตำบลดอกคำใต้ ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนากว้างมีชุมชนตั้งอยู่ริมฝั่งถนนทางหลวงสาย พะเยา-เชียงคำ ไม่มีพื้นที่ติดต่อกับเขตป่าชุมชน ป่าสงวนหรือป่าลักษณะอื่น ๆ

2. ด้านการเมืองการปกครอง

2.1 เขตการปกครอง

องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้มีหมู่บ้านในพื้นที่ความรับผิดชอบทั้งสิ้น จำนวน 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านเหมืองล้อม ประวัติความเป็นมาของหมู่บ้านอดีตบ้านเหมืองล้อม หมู่ที่ 1 เดิมเป็นหมู่ที่ 5 ตำบลดอกคำใต้ กิ่งอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดเชียงราย เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม 2520 จัดตั้งเป็นหมู่ที่ 1 บ้านเหมืองล้อม ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

เมื่อ พ.ศ. 2547 เปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองจากสุขาภิบาลตำบลดอกคำใต้เป็นเทศบาลตำบลดอกคำใต้และยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองดอกคำใต้ต่อมาพื้นที่ส่วนใหญ่ของหมู่บ้านขึ้นกับเทศบาลเมืองดอกคำใต้ปัจจุบันมีครัวเรือนในเขตรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้จำนวน 6 ครัวเรือน

หมู่ที่ 2 บ้านสันกลาง เดิมเป็นหมู่ที่ 6 ตำบลดอกคำใต้ กิ่งอำเภอดอกคำใต้ จังหวัดเชียงราย จนกระทั่งถึงวันที่ 20 สิงหาคม 2520 จึงเปลี่ยนเป็นหมู่ที่ 2 บ้านสันกลาง ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

พ.ศ. 2547 เปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองจากสุขาภิบาลตำบลดอกคำใต้เป็นเทศบาลตำบลดอกคำใต้โดยมีพื้นที่บางส่วนอยู่ในเขตพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้

จุดเด่นของหมู่บ้าน คือ มีสถานที่ที่สำคัญคือวัดสันกลางอันเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ซึ่งมีสถาปัตยกรรมวิหารแก้วที่งดงาม

หมู่ที่ 3 บ้านสะพานงาม (บวกมะหนิว) การก่อตัวของหมู่บ้านเกิดจากชาวบ้านบางส่วนอพยพจากบ้านสันช้างหินและบ้านสันกลางมาอยู่ที่บ้านบวกมะหนิวต่อมามีครอบครัวจากที่ต่าง ๆ อพยพลงมาเพื่อตั้งถิ่นฐานทำกินเรื่อยมาจนถึงปี พ.ศ. 2519 จึงได้จัดตั้งหมู่บ้านและเปลี่ยนชื่อเป็นบ้านสะพานงามอันมีที่มาจากการสร้างถนนและสะพานเพื่อข้ามลำน้ำเหมืองกลางของทางราชการชาวบ้านที่พบเห็นสะพานซึ่งก่ออิฐฉาบปูนแล้วก็มีความรู้สึกว่าสวยงามและแปลกตาดีแตกต่างจากสะพานในสมัยโบราณที่สร้างด้วยไม้ จึงมีชาวบ้านคนหนึ่งนำแผ่นไม้ที่เขียนว่า “สะพานงาม” ไปแขวนที่ราวสะพานชาวบ้านจึงร่วมกันเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านจากบวกมะหนิวเป็นบ้านสะพานงามในที่สุด

จุดเด่นของหมู่บ้าน คือ มีการอนุรักษ์ประเพณีตานต้อดจากอดีตจนถึงปัจจุบันซึ่งแสดงออกถึงความเอื้ออาทรต่อกันและกันของชุมชนเป็นฐานข้อมูลด้านเกี่ยวกับประเพณีตานต้อด

หมู่ที่ 4 บ้านฝั่งหมิ่น พ.ศ. 2490 ชาวบ้านแม่ต๋ำเมืองชุม จำนวน 5 ครอบครัว ได้อพยพมาตั้งรกรากที่บริเวณบ้านฝั่งหมิ่น ซึ่งมีลักษณะเป็นป่าสีเขียวดป่าไผ่และป่าจามจู้ การเดินทางต้องใช้ถนนที่เคยเป็นร่องน้ำในฤดูน้ำหลากแต่จะกลายเป็นทางเท้าในฤดูแล้งและฤดูหนาว

พ.ศ. 2495 มีชาวบ้านอพยพมาอยู่เพิ่มเติมเป็น 20 ครอบครัว จึงได้จัดตั้งขึ้นเป็นหมู่บ้าน ใช้ชื่อว่า “บ้านริมอิง” หมู่ที่ 12 ตำบลดอกคำใต้

พ.ศ. 2511 ทางอำเภอดอกคำใต้ประกาศให้ หมู่ที่ 12 บ้านริมอิง เป็นหมู่ที่ 4 บ้านฝั่งหมิ่น ตำบลดอกคำใต้

จุดเด่นของหมู่บ้าน คือ วัดพระธาตุโพธิ์งามมีศิลปกรรมแตกต่างจากวัดทั่วไป เนื่องด้วยเจ้าอาวาสเป็นผู้มีความประณีตด้านศิลปะกรรมการตกแต่งวัดจึงมีศิลปะที่แตกต่างออกไปจากวัดอื่น ๆ และชาวบ้านมีความผูกพันกับวัด เนื่องจากวัดเป็นสถานที่รวมกิจกรรมที่แสดงออกถึงความสามัคคีของคนในหมู่บ้าน ปัจจุบันกำลังศึกษาวิจัยถึงความสำคัญในอดีตของที่ตั้งหมู่บ้าน ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ยุคต่าง ๆ ของจังหวัดพะเยาอย่างไร

หมู่ที่ 5 บ้านสันป่าหนาดเหนือ พ.ศ. 2519 นายศรีรัตน์ มณี ผู้ใหญ่บ้านในสมัยนั้นได้ขอแบ่งแยกหมู่บ้านสันป่าหนาด หมู่ที่ 8 ออกเป็น 2 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 8 บ้านสันป่าหนาดใต้ และหมู่ที่ 13 บ้านสันป่าหนาดเหนือ

พ.ศ. 2534 ได้มีการกำหนดเขตตำบลดอกคำใต้ขึ้นใหม่ หมู่ที่ 13 บ้านสันป่าหนาดเหนือ จึงกลายเป็นหมู่ที่ 5 บ้านสันป่าหนาดเหนือจนถึงปัจจุบัน

จุดเด่นของหมู่บ้าน ความเก่าแก่ของหมู่บ้านซึ่งจะครบ 100 ปี ในปี พ.ศ. 2555 มีการเลี้ยงวัวมาตั้งแต่ครั้งจัดตั้งหมู่บ้านจนปัจจุบันเป็นพื้นที่ปลูกข้าวปลูกหอมกระเทียมมากที่สุดเ็นตำบล

หมู่ที่ 6 บ้านดอนสนาม พ.ศ. 2524 จำนวนครัวเรือนของบ้านสันจกปกเพิ่มมากขึ้นจึงมีการแบ่งพื้นที่ปกครองเป็นอีกหนึ่งหมู่บ้านใช้ชื่อว่า “บ้านดอนสนาม” หมู่ที่ 16 บ้านดอนสนาม ตำบลดอกคำใต้

พ.ศ. 2534 มีการจัดแบ่งพื้นที่การปกครองใหม่ คือ การตั้งตำบลบุญเกิด จึงทำให้บ้านดอนสนามกลายเป็น หมู่ที่ 6 บ้านดอนสนาม ตำบลดอกคำใต้

จุดเด่นของหมู่บ้าน โรงเรียนบ้านสันจกปกเป็นสถานที่ใช้จัดประเพณี กิ่งข้าวแสดครั้งแรกของตำบล มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่เป็นแหล่งเพาะพันธุ์สัตว์น้ำ และมีสินค้า OTOP คือ น้ำพริกลาบ 5 ดาว

หมู่ที่ 8 บ้านสันป่าหนาดใต้ พ.ศ. 2455 มีชาวบ้านจำปาหวายและหมู่บ้านใกล้เคียงจำนวน 5-6 ครัวเรือน ที่อาศัยอยู่ถิ่นใกล้เคียงอพยพมาบุกเบิกเพื่อตั้งที่อยู่อาศัย

พ.ศ. 2460 มีจำนวนผู้อพยพมาอยู่เพิ่มขึ้นตามลำดับเป็น 20-30 ครอบครัว จึงตั้งเป็นหมู่ที่ 16 บ้านสันป่าหนาด ตำบลดอกคำใต้ อำเภอพะเยา จังหวัดเชียงราย

จุดเด่นของหมู่บ้าน ความเก่าแก่ของหมู่บ้านซึ่งจะครบ 100 ปี ในปี พ.ศ. 2555 มีการเลี้ยงวัวมาตั้งแต่ครั้งจัดตั้งหมู่บ้านจนปัจจุบัน มีพื้นที่การปลูกข้าวและหอมกระเทียมมากที่สุดเ็นตำบล

หมู่ที่ 9 บ้านสันจกปก ช่วง พ.ศ. 2430 สภาพเดิมของหมู่บ้านเป็นที่เนินสูงเต็มไปด้วยป่าไม้สีเขียวและป่าไผ่ มีชาวบ้านบ้านแม่ต๋ำ (แม่ต๋ำภูมินทร์) ได้มาสร้างปาง (ที่พัก) สำหรับเลี้ยงวัวควายและต้มเคี่ยวสีเขียว (สีเขียวนิยมกินกับหมาก) เมื่อเวลาผ่านไปนานวันปางที่ปลูกสร้างเอาไว้ถูกต้นไม้และต้นไม้สีเขียวปกคลุม จึงกลายเป็นที่มาของคำว่า “ปางจกปก” “เปลี่ยนชื่อจากปางจกปก เป็น “บ้านสันจกปก” โดยมี 4 ครอบครัวที่อพยพมาตั้งรกรากเมื่อตั้งเป็นหมู่บ้าน

พ.ศ. 2438 ชาวบ้านร่วมกันสร้างวัดประจำหมู่บ้านขึ้นชื่อ “วัดศรีดอนไชย” ต่อมาเปลี่ยนชื่อเป็นวัดดอนไชยจนถึงปัจจุบันเป็นแหล่งเรียนรู้ของผู้สูงอายุในด้านต่าง ๆ ของตำบลดอกคำใต้

ต่อมา พ.ศ. 2489 ชาวบ้านร่วมกันสร้างโรงเรียนประชาบาลประจำหมู่บ้านชื่อ “โรงเรียนบ้านสันจกปก” เพื่อใช้เป็นสถานศึกษาให้กับเด็ก ๆ ในหมู่บ้าน จนถึงปัจจุบัน

จุดเด่นของหมู่บ้านเป็นแหล่งจำหน่ายสินค้าเครื่องปั้นดินเผา เนื่องจากมีถนนสายพะเยา-ดอกคำใต้-เชียงคำ ตัดผ่านหมู่บ้าน ซึ่งเป็นเส้นทางเดินทางท่องเที่ยวสู่จังหวัดเชียงราย และปัจจุบันมีการสานแข่งปลาทุโดยจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพเพื่อสร้างอาชีพให้ผู้สูงอายุ

หมู่ที่ 10 บ้านสันป่าเป้า

สภาพเดิมเป็นที่เนินสูงมีลักษณะเป็นป่ารกมีต้นเป้าขึ้นอยู่มากมายจึงเรียกชื่อบริเวณนั้นว่า “สันป่าเป้า”

ช่วงปี พ.ศ. 2510 ชาวบ้านอพยพจากที่ตั้งเดิม คือ บริเวณถนนสายบ้านศาลา-สันป่าเป้า เนื่องด้วยบริเวณดังกล่าวได้รับผลกระทบจากอุทกภัยทำให้ถูกน้ำท่วมทุกปีมาอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านเดิม ซึ่งเป็นที่สูงกว่าจนเป็นบ้านสันป่าเป้าในปัจจุบันจุดเด่นของหมู่บ้าน เป็นหมู่บ้านปลูกผักปลอดสารพิษ ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มเพื่อประดิษฐ์ดอกไม้ประดิษฐ์ เช่น พวงหรีด บายศรีสู่ขวัญ

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่อง “ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” มีดังนี้

มณฑิตา ทองสมุทร และฐิติมา ไหล่ของ (2562) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) เพื่อประเมินประสิทธิผลการนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ 3) อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีกับประสิทธิผลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของเทศบาลเมืองหัวหิน การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยปริมาณกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 200 คน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ปฏิบัติงานในอำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า 1) ประสิทธิผลการนำนโยบาย

ประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ อยู่ในระดับสูง 2) ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิผลการนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกด้วยลักษณะประชากร 3) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลการนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

วริศ คุ่มลิน (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา การศึกษาเรื่อง ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน โดยผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถาม กำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ที่ 396 คนอ้างอิงรูปแบบการสุ่มตัวอย่างของเครซี และมอร์แกน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้มีสิทธิอำนาจในการกำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ และกลุ่มประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ โดยหาค่าเฉลี่ยร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ในวิเคราะห์และสรุปผล และการสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง โดยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย ผู้มีสิทธิอำนาจในการกำหนดนโยบายและผู้นำนโยบายมาปฏิบัติ จำนวน 3 คน และประชาชนที่เข้ามาใช้บริการ จำนวน 3 คน และตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า เพื่อใช้อ้างอิงในการวิเคราะห์ข้อมูล จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ตามวัตถุประสงค์ 1) การศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวายมีการให้นำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปใช้กับองค์กรได้อยู่ในเกณฑ์ความพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 3.80 ซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวายได้มีการนำนโยบายการบริหารงานแบบดิจิทัลจากส่วนกลางมาปรับใช้ในการบริหารภายในองค์กร โดยเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เข้ามามีบทบาทเป็นหนึ่งในช่องทางการปฏิบัติงานเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าถึงการบริการได้มากขึ้น ตามวัตถุประสงค์ 2) การเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงาน

ภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลจำป่าหวาย พบว่า ควรมีการพัฒนา ช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ที่สามารถเข้าถึงได้มากขึ้นผ่านทางตัวแทนชุมชน และเพิ่มการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง เพื่อ เป็นการรองรับต่อการทำงานในอนาคต

วิจิตรา กุสุมภ์ และสถิตย์ นิยมญาติ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา โดยมี วัตถุประสงค์ในการศึกษาในครั้งนี้ เพื่อค้นหาประสิทธิผลและอุปสรรคการบริหารจัดการตาม นโยบายการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา สร้างทฤษฎีฐานรากเกี่ยวกับ แนวทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบาย และคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ รูปแบบการวิจัย: เป็นการวิจัยแบบผสม โดยการวิจัยเชิงคุณภาพใช้รูปแบบทฤษฎีฐานราก ผู้ให้ข้อมูล คือผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานดูแลผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ สาธารณสุขจังหวัด และผู้สูงอายุ เครื่องมือเชิงคุณภาพคือ แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง และการสังเกต เชิงปริมาณคือ แบบประเมินประสิทธิผลของนโยบาย และคุณภาพชีวิต คะแนน 0=ไม่เห็นด้วย (แก้ไข) 1=น้อย (แก้ไข) 2=พอใช้ (แก้ไข) 3=เหมาะสม (แก้ไข) และ 4=เหมาะสม หากค่าความเชื่อมั่นสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาร์ท 0.77, 0.79 และ 0.90 ตามลำดับ วิเคราะห์ เนื้อหาโดยวิธีของสเตอร์สและคอร์บิน เชิงปริมาณใช้สถิติเชิงพรรณนา และความสัมพันธ์ของ เพียร์สัน จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของการบริหารนโยบายอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่อยู่ในระดับดีคือ การบริการสุขภาพ และการได้รับเบี้ยยังชีพตรงเวลา ค่าเฉลี่ย 97.98 (SD=26.51), 91.33 (SD=31.11) มีอุปสรรคในการปรับปรุงที่อยู่อาศัย การเบิกจ่ายงบประมาณ กิจกรรมทางสังคม การเรียนรู้ ฝึกอาชีพ แนวคิดทฤษฎีฐานรากสู่ความสำเร็จของนโยบาย มี 4 ปัจจัย 1) การปรับปรุงนโยบาย กฎหมาย และกระจายอำนาจ 2) สร้างเครือข่ายและ ประสานงาน 3) พัฒนาฐานข้อมูล 4) พัฒนาศักยภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คุณภาพชีวิตในระดับดี และประสิทธิผลของนโยบายไม่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของ ผู้สูงอายุ

ภฤตวิมล ชยาภิวัดณ์ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ผู้ศึกษา มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาในครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ ปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติของเทศบาลนครยะลา เทศบาลเมือง ปัตตานี และ เทศบาลเมืองนราธิวาส และ 3) เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการ

นโยบายระบบ ราชการ 4.0 ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ มีหน่วยการวิเคราะห์ระดับองค์การ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยได้คัดเลือกกลุ่ม ตัวอย่างจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประเภทเทศบาล ในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่มีขนาดใหญ่ ที่สุดของแต่ละจังหวัด ได้แก่ เทศบาลนครยะลา เทศบาลเมืองปัตตานี และเทศบาลเมืองนราธิวาส โดย แบ่งกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลหลัก ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 1) ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 3 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง และ 2) บุคลากรขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ จำนวน 23 ท่าน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย รวมทั้งสิ้น 26 ท่าน ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสรุปอุปนัย จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า 1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบ ปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติ ด้านสมรรถนะขององค์กร ในเรื่องของบุคลากร และเงินทุน กล่าวคือ การขาดบุคลากรในการปฏิบัติงาน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ นโยบายระบบราชการ 4.0 และมีงบประมาณไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน 2) จากการเปรียบเทียบ ปัญหาการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติของเทศบาลนครยะลา เทศบาลเมืองปัตตานี และ เทศบาลเมืองนราธิวาส พบว่ามีปัญหาที่คล้ายคลึงกัน และ 3) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะว่า บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายระบบราชการ 4.0 ควรมีการฝึกอบรมและให้ความรู้ อีกทั้งนโยบายระบบราชการ 4.0 ยังขาดความชัดเจนและไม่เป็นรูปธรรม

ภัทธานิชฐ์ อินตะยศ (2564) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในเทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ 2) เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในเทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยการรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสังเกตการณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้กำหนดนโยบายของเทศบาลตำบลชมภู 2 คน 2) กลุ่มผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ 2 คน และ 3) กลุ่มประชาชนที่ใช้บริการเชิงดิจิทัลของเทศบาลตำบลชมภู 6 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาและนำเสนอแบบพรรณนาความ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า

การนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในเทศบาลตำบลชมภู มีประสิทธิผลหรือผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 5 ด้าน คือ 1) ด้านโครงสร้างของเทศบาลตำบลชมภู มีการตั้งคณะกรรมการเทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลตำบลชมภูให้ทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ 2) ด้านความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ มีการฝึกอบรม การเสวนา การลงมือปฏิบัติ และการศึกษาดูงาน ที่เพิ่มความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของเจ้าหน้าที่ 3) ด้านงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และเสริมสร้างระบบฐานข้อมูลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในการกำกับดูแลในการบริหารงาน 4) ด้านสถานที่และอุปกรณ์ มีการดำเนินการออกแบบวางระบบเครือข่ายดิจิทัลและมีอุปกรณ์ดิจิทัลที่สามารถนำมาใช้ในการสื่อสารและการปฏิบัติงานร่วมกัน และ 5) ด้านช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัล มีการสร้างช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัล เช่น เว็บไซต์ เฟซบุ๊ก

กฤษฎา ประชุมราศี (2565) ได้ศึกษาเรื่อง การประเมินการตอบสนองของการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรับเรื่องร้องทุกข์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบกระบวนการรับเรื่องร้องทุกข์จากการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลและเพื่อศึกษาผลของการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรับเรื่องร้องทุกข์ที่มีต่อการตอบสนองในการส่งมอบบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้กรณีศึกษาของเทศบาลนครขอนแก่น ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยตำแหน่ง ได้แก่ ปลัดเทศบาล ผู้อำนวยการสำนักการช่าง และเจ้าหน้าที่ธุรการ รวมทั้งสิ้นจำนวน 5 คน เป็นผู้ให้ข้อมูลหลัก ข้อมูลถูกเก็บรวบรวมโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบบันทึกข้อมูลสำหรับข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิและทุติยภูมิตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา การคำนวณการตอบสนองและสถิติเชิงพรรณนา จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า การประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลช่วยเพิ่มช่องทางการติดต่อแก่ประชาชน สามารถเข้าถึงและได้รับการส่งมอบบริการสาธารณะรวดเร็วยิ่งขึ้น มีการแจ้งเรื่องร้องทุกข์ผ่านช่องทางออนไลน์มากกว่า 3.18 เท่าของช่องทางเดิม จำนวนขั้นตอนลดลงเหลือ 4 ขั้นตอน และค่าเฉลี่ยการตอบสนองของกระบวนการแบบใหม่ คือ 113 ชั่วโมง 11 นาที ในขณะที่แบบเดิมไม่สามารถประมวลได้ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการบริหารภาครัฐแบบดั้งเดิมและการจัดการภาครัฐแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการปฏิบัติแบบลำดับขั้นกับมุ่งเน้นที่ประสิทธิภาพและประสิทธิผล อย่างไรก็ตามเพื่อความยั่งยืนสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล ชุมความคิด ความเข้าใจและทัศนคติด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของบุคลากรทุกระดับชั้นเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการแปรเปลี่ยนทางดิจิทัลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประภา คงเกษมภิบาล (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ระบบจัดส่งเอกสารแบบดั้งเดิมและอิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

กรณีศึกษา เทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในการศึกษา การวิจัย ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษารูปแบบการทำงานของระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ แบบเก่าภายในสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล และ 2) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของระบบเอกสาร อิเล็กทรอนิกส์ในเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัย เชิงพรรณนาโดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงกับกลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหาร 4 คน และ เจ้าหน้าที่ 9 คน ที่เคยใช้ระบบเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ รวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบ กึ่งโครงสร้าง และวิเคราะห์ด้วยการเขียนได้จากสำเนาบทสัมภาษณ์ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า 1) การปรับปรุงระบบเอกสารภายหลังการประยุกต์ใช้ระบบ e-document ทำให้กระบวนการ รับ ส่ง และค้นหาเอกสารเร็วขึ้น รวมถึงลดขั้นตอนการส่งต่อเอกสารไปยังแผนกอื่นและปริมาณ กระดาษ 2) คุณภาพของระบบและข้อมูล ระบบใช้งานง่ายและสะดวกสบายเนื่องจากเจ้าหน้าที่ สามารถเข้าถึงเอกสารราชการได้จากอุปกรณ์ใด ๆ และข้อมูลมีความแม่นยำและครบถ้วน ด้วยการจัดเก็บเอกสารที่ยาวขึ้น 3) ปัญหาจากผู้ใช้งานลงทะเบียนค่อนข้างยากและซับซ้อน เนื่องจากระบบรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่บางคนจึงคิดว่าระบบเก่าดีกว่าเพราะไม่คุ้นเคย กับการทำงานกับคอมพิวเตอร์

ณัฐฐา เกิดทรัพย์ และรวิภา ธรรมโชติ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการ เครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของ จังหวัดนครนายก การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษา 1) ประสิทธิภาพการจัดการเครือข่าย 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเครือข่าย และ 3) รูปแบบการจัดการเครือข่ายที่มีประสิทธิผลของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จังหวัดนครนายก เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพซึ่งมีการจัดโครงสร้างวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยการ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลหลัก ประธานกรรมการและรองประธานคณะกรรมการเครือข่าย ผู้บริหารระดับสูงจังหวัดนครนายก และเจ้าหน้าที่เครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษาผู้วิจัย พบว่า 1) บรรลุประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายและบรรลุเป้าหมาย 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของการจัดการเครือข่าย ได้แก่ การแลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ และ 3) รูปแบบ การจัดการเครือข่ายเป็นแบบครบวงจร รูปแบบเครือข่ายองค์การบริหารจัดการเครือข่ายช่องทาง

สุพรรณรัตน์ วงศ์ดุสิตบุรี (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการของผู้นำสมัยใหม่ ในยุคดิจิทัลของเทศบาลเมืองพญา เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นที่เศรษฐกิจด้านการท่องเที่ยว อีกทั้งยังตั้งอยู่ในเขตเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ที่ได้รับการส่งเสริมจากทางรัฐบาล ทั้งในด้านเศรษฐกิจอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ระดับของ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการองค์กรในยุคดิจิทัล ปัจจัยด้านธรรมาภิบาลกับการบริหารภาครัฐ แนวใหม่ และภาวะผู้นำสมัยใหม่ของผู้นำเทศบาลเมืองพญา 2) เพื่อศึกษาความแตกต่างของ

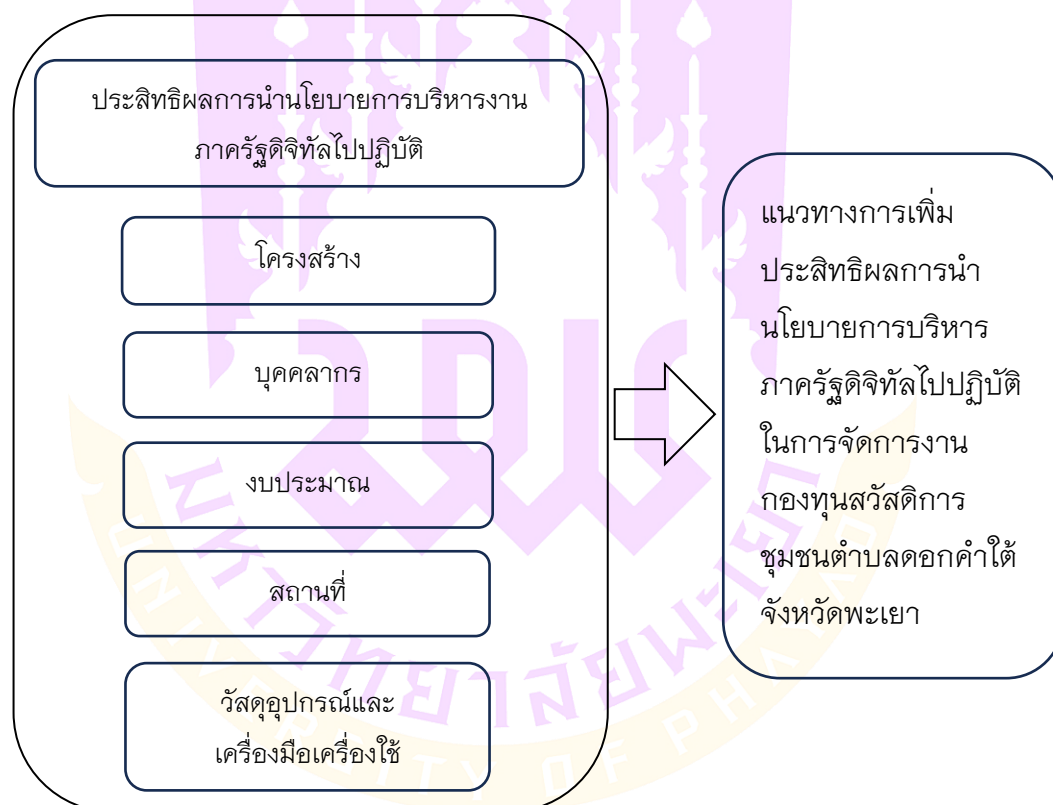
ปัจจัยด้านข้อมูลทั่วไปของประชาชนต่อระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ของผู้นำเทศบาล และ 3) เพื่อศึกษาปัจจัยด้านการบริหารจัดการองค์กรในยุคดิจิทัลและปัจจัยด้านธรรมาภิบาลกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่ ที่ส่งผลต่อระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ โดยผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณและลงพื้นที่เก็บแบบสอบถามความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ชุด และใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาและเชิงอนุมานด้วยสถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ และการวิเคราะห์การเปรียบเทียบระดับค่าเฉลี่ยแบบอิสระ จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า 1) ระดับของปัจจัยด้านการบริหารจัดการองค์กรในยุคดิจิทัลในภาพรวม เท่ากับ 3.425 อยู่ในระดับมาก 2) ระดับปัจจัยด้านธรรมาภิบาลกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่ในภาพรวม เท่ากับ 3.424 อยู่ในระดับมาก และ 3) ระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ในภาพรวม เท่ากับ 3.412 อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ด้านอายุมีระดับเฉลี่ยของระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ของผู้นำเทศบาลเมืองพัทยาต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนปัจจัยด้านการบริหารจัดการองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านบริการประชาชน และปัจจัยด้านการจัดการกระบวนการ และปัจจัยด้านธรรมาภิบาลกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ของผู้บริหารเทศบาลเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการตอบสนอง และปัจจัยด้านประสิทธิผล

รุจิรดา จินตาน้อย (2566) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติองค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์ อำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อประเมินระดับประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติ 2) เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุไปปฏิบัติ ในการวิจัยผู้วิจัยได้ทำการศึกษากาวิจัยเชิงปริมาณ มีกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 366 ราย ได้แก่ ผู้สูงอายุในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เพียร์สัน จากการศึกษาผู้วิจัยพบว่า 1) ด้านระดับประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 2) ด้านการเปรียบเทียบประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ไม่แตกต่างกัน และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่าง

ปัจจัยที่มีผลต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติและประสิทธิผลของการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติ พบว่า มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับสูง

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนกรณีศึกษา กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยได้นำตัวแบบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ตัวแบบด้านการจัดการ (Management Model) ของ วรเดช จันทรร (2554) มาเป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา ดังนี้

ภาพ 11 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในการบริหารจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา และเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดเก็บข้อมูลงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีหัวข้อสำคัญดังนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ศึกษาได้ทำสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยเชิงคุณภาพนี้ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีในการสัมภาษณ์แบบเจาะจง โดยทำการเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้ข้อมูลในประเด็นที่ต้องการศึกษาได้เป็นอย่างดี จำนวน 22 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1. คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 7 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกจากผู้มีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ เป็นผู้ปฏิบัติงานจริง และกลุ่มลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จากจำนวน 14 คน ซึ่งประกอบด้วย

- 1.1 ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
- 1.2 รองประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
- 1.3 เลขานุการ จำนวน 1 คน
- 1.4 ผู้ช่วยเลขานุการ จำนวน 1 คน

- 1.5 เหมอญญิก จำนวน 1 คน
- 1.6 ผู้ช่วยเหมอญญิก จำนวน 1 คน
- 1.7 นายทะเบียน จำนวน 1 คน
2. คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 5 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนหน่วยงาน ผู้นำชุมชน เป็นผู้ปฏิบัติงานจริง และกลุ่มลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จากจำนวน 7 คน ซึ่งประกอบด้วย
 - 2.1 นายกองค้การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
 - 2.2 รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
 - 2.3 ปลัดตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
 - 2.4 หัวหน้ากองการศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม จำนวน 1 คน
 - 2.5 กำนันผู้ใหญ่บ้านตำบลดอกคำใต้ จำนวน 1 คน
3. ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 10 คน โดยผู้วิจัยได้ทำการเลือกจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นตัวแทนหน่วยงาน ผู้นำชุมชน เป็นผู้ปฏิบัติงานจริง และกลุ่มลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จากจำนวน 1,931 คน ซึ่งประกอบด้วย
 - 3.1 ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 10 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ เพื่อได้มาซึ่งข้อมูลและคำตอบที่เป็นจริง ครอบคลุมประเด็นตามวัตถุประสงค์ผู้วิจัยของการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ได้กำหนดไว้ โดยการกำหนดประเด็นคำถามเป็นลักษณะคำถามปลายเปิด เพื่อให้ทราบถึงอุปสรรค ปัญหา และแนวทางการที่มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล การนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการสัมภาษณ์ประกอบด้วย ชุดคำถามจำนวน 1 ชุด ดังนี้

ชุดสัมภาษณ์คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้สัมภาษณ์ เช่น

1. ชื่อ-สกุล ผู้สัมภาษณ์
2. วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์
3. เวลาที่สัมภาษณ์
4. สถานที่สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ เช่น

1. อายุผู้ให้สัมภาษณ์
2. ตำแหน่งผู้ให้สัมภาษณ์
3. ระดับการศึกษาผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ตอนที่ 4 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีประสบการณ์และความเชี่ยวชาญเป็นเกณฑ์ในการเลือกจำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา 1 ท่าน ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ 1 ท่าน และเลขานุการกองทุนสวัสดิการตำบลดอกคำใต้ 1 ท่าน

ผลการตรวจสอบความสอดคล้องโดยการหาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ โดยผู้วิจัยกำหนดระดับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ดังนี้

คะแนน +1 หมายถึง	เมื่อแน่ใจว่าข้อเสนอนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
คะแนน 0 หมายถึง	เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อเสนอนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
คะแนน -1 หมายถึง	เมื่อแน่ใจว่าข้อเสนอนั้นมีปัญหาไม่สอดคล้องกับตัวแปร และวัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา

ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยการ พิจารณาความเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง IOC ในทุกข้อคำถาม เมื่อวิเคราะห์แล้วผู้วิจัยจะเลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 มาใช้เป็นข้อคำถาม ซึ่งผลการวิเคราะห์ได้ค่า $IOC=0.67-1.0$ (ภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดทำขั้นตอนก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้นำโครงร่างที่ผ่านการอนุมัติจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนั้น นำมาเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยพะเยา เมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการฯ แล้วนั้นจึงทำการเก็บข้อมูลดังนี้

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิเป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข้อมูลต่าง ๆ ในหนังสือ คู่มือการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน บทความวิชาการ วิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัย และข้อมูลด้านวิชาการต่าง ๆ สื่อสิ่งพิมพ์รวมทั้งข้อมูลที่เผยแพร่ทางเว็บไซต์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์และอ้างอิงในการทำวิจัยในครั้งนี้

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้วิธีในการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบเจาะจงจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ตามขั้นตอนดังนี้

2.1 ผู้วิจัยขอหนังสือส่งจากคณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการเข้าสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

2.2 ผู้วิจัยนัดหมายวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

3. ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยใช้รูปแบบคำถามกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) จะเป็นการสร้างแนวข้อคำถามไว้ล่วงหน้า โดยผู้สัมภาษณ์จะเริ่มการแนะนำตัว อธิบายถึงวัตถุประสงค์ และเริ่มตั้งสัมภาษณ์ของผู้สัมภาษณ์พร้อมบันทึกเสียง คำตอบทั้งหมดลงในแบบสัมภาษณ์ และขออนุญาตจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการบันทึกเสียงเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และแม่นยำ การสัมภาษณ์จะหลีกเลี่ยงคำถามที่ไม่เหมาะสมหรือ คำถามที่อาจนำไปสู่ความขัดแย้ง จากนั้นผู้สัมภาษณ์จะสัมภาษณ์ด้วยคำถามปลายเปิดที่จะนำไปสู่ประเด็นการศึกษาแล้วค่อยระดมคำถาม เพื่อให้อิสระกับผู้ให้สัมภาษณ์ในการตอบคำถามให้ได้มากที่สุด การสัมภาษณ์แต่ละครั้งของแต่ละคน จะแตกต่างกันไปตามบริบทของคำตอบของผู้ให้ข้อมูล

4. รวบรวมข้อมูลที่ได้ทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมในการสัมภาษณ์มาถอดเสียง และบันทึกเป็นข้อความ โดยนำข้อความจากการสัมภาษณ์ มาจำแนกเป็นประเด็นและเรียบเรียง โดยเฉพาะประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเนื้อหา (Content Analysis) สังเคราะห์เพื่อให้ได้ภาพรวมภายใต้กรอบแนวคิดพร้อมกับสรุปผลการศึกษา และนำเสนอ ผลการศึกษาโดยการพรรณนาความ

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยงานวิจัยนี้ เป็นรูปแบบงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึกจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ รวมเป็นจำนวน 22 คน แบ่งเป็น คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 7 คน คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 5 คน ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 10 คน ซึ่งผู้วิจัยขอเสนอผลการวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา
2. เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ส่วนที่ 1 ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้ศึกษา ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ก่อนข้างมีประสิทธิผลดี มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพในด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้สำหรับด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ มีความเข้าใจในความหมายของประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในแต่ละข้อ และมีประเด็นที่สามารถกำหนดแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิผลต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ประสิทธิภาพของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

1.1 มีความเข้าใจในความหมายของประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ เป็นผลสัมฤทธิ์ (Results) ของการปฏิบัติงานในการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่เกิดจากการทำงานที่ได้ผลผลิต (Outputs) ตามเป้าหมาย และเกิดผลลัพธ์ (Outcomes) ตรงตามวัตถุประสงค์ กล่าวคือ ผลผลิตสามารถนำไปใช้ ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงหรือเป็นที่

พึงพอใจ เช่นการปรับตัวของเจ้าหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายที่หน่วยงานส่วนกลางได้กำหนดมาเพื่อให้หน่วยงานส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติตามเพื่อให้เกิดผลสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

1.2 ผลความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติเป็นความสามารถของบุคคลที่สามารถเอาชนะปัญหา อุปสรรค หรือทำงานให้บรรลุจุดมุ่งหมายหรือวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยใช้ความพยายามมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งที่ตนและองค์กรปรารถนาให้บังเกิดผลอย่างดีที่สุดผ่านการให้ความร่วมมือของทุกคนในองค์กรถือว่าเป็นผลความสำเร็จของการนำนโยบายต่าง ๆ ของหน่วยงานส่วนกลางมาปรับใช้ให้เข้ากับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นได้เป็นอย่างดี

1.3 ความเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ของประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ ว่ามีเพื่อศึกษาผลสำเร็จ หรือผลที่เกิดขึ้น เช่น แผนงานที่ดีต้องสามารถนำมาปฏิบัติได้จริง และใช้แล้วเกิดประสิทธิผล ยากที่มีประสิทธิผล ใช้แล้วต้องทำให้คนใช้มีอาการดีขึ้นการที่ประชาชนออกไปเลือกตั้งกันอย่างพร้อมเพรียง แสดงให้เห็นถึงประสิทธิผลของการประชาสัมพันธ์ หรือเพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ (Results) ของการปฏิบัติงานในการดำเนินงานหรือกิจกรรมที่เกิดจากการทำงานที่ได้ผลผลิต (Outputs) ตามเป้าหมาย และเกิดผลลัพธ์ (Outcomes) ตรงตามวัตถุประสงค์ขององค์กร

1.4 กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ได้มีชี้แจงแนวทางการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐให้กับทั้งเจ้าหน้าที่ในองค์กร มีการชี้แจงให้กับทั้งเจ้าหน้าที่ในองค์กรเพื่อให้ทราบถึงการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานในรูปแบบใหม่ของเจ้าหน้าที่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายการบริหารงานภาครัฐในเวลาของการดำเนินงานทั้งเจ้าหน้าที่และลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อความสะดวกรวดเร็วทั้งเรื่องของการทำงานและการให้บริการของเจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้

2. ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้ดังนี้

2.1 ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ที่มาจากการเลือกตั้ง จึงมีการปรับเปลี่ยนทุก 4 ปี ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ด้วยเหตุสมาชิกสภามีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยของการเลือกตั้ง ทำให้สมาชิกสภาคนใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งต้องเริ่มเรียนรู้ระบบการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ การจัดทำแผนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของกองทุน

สวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ การให้คำปรึกษาแนะนำการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ตลอดจนการกำกับงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการบริหารงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ พร้อมทั้งวางระเบียบเกี่ยวกับระบบงานคอมพิวเตอร์และระบบข้อมูล เพื่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ให้มีความพร้อม ต่อเนื่อง สะดวกรวดเร็วในการให้บริการ ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้อย่างทันที่

2.2 ด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ยังขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่วนกลางได้พัฒนาระบบสารสนเทศขึ้นมา ให้แต่ละกองทุนมาปรับใช้ในการวางแผน การนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมตามบริบทของแต่ละกองทุน

2.3 ด้านงบประมาณ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ปัจจุบันได้รับเงินสนับสนุนลดลง เนื่องจากลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนลดลง และการสมัครเป็นลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีจำนวนไม่ถึงตามเป้าหมายที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ตั้งไว้ ทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เพื่อการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลภายในองค์กรและการจัดสรรงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อช่วยวางระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน

2.4 ด้านสถานที่ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการอำนวยความสะดวกสบายต่อผู้มารับบริการ

2.5 ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการ มีการวางระบบเครือข่ายแบบไร้สาย (wireless LAN) บริเวณภายในและภายนอก โดยใช้บริการกับบริษัทที่ให้เช่าสัญญาอินเทอร์เน็ต คือ บริษัท TOT เพื่อใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในสำนักงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์เอกสาร มีเว็บไซต์ในการจัดเก็บข้อมูลลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนผ่านการออกแบบและพัฒนาจากหน่วยงานที่สนับสนุนให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศได้ใช้งาน สำหรับในส่วนของอุปกรณ์ที่ทางกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้จัดหาไว้รองรับระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริการ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ (Pantum) สีขาวดำ พร้อมสแกนเนอร์ (scanner) ที่สามารถสั่งพิมพ์เอกสารผ่านสมาร์ทโฟน (smart phone) แต่อย่างไรก็ตาม ควรมีการเพิ่มช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัลกับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล

ดอกคำใต้ ให้มีความหลากหลายเพื่อการติดต่อสื่อสารที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ระบบ E-Service แพลตฟอร์มต่าง ๆ

ตอนที่ 2 เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประมวลสรุปความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. กำหนดโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องวาระการเป็นคณะกรรมการกองทุน และกำหนดสัดส่วนให้กรรมการกองทุนจำนวนหนึ่งมาจากผู้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสามารถนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำการให้บริการมีความต่อเนื่อง โดยไม่ติดขัดในการดำเนินงานกิจกรรมงานต่าง ๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลดอกคำใต้

2. การฝึกอบรมกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ เพื่อให้การบริการมีความต่อเนื่องสะดวก รวดเร็ว ให้กับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้อย่างทันทั่วถึง

3. การจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานอื่นสนับสนุนการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การสมัครเป็นลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มจำนวนลูกสมาชิกให้เป็นไปตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ได้ตั้งไว้

4. วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ควรมีการเพิ่มช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัลกับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ให้มีความหลากหลายเพื่อการติดต่อสื่อสารที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ระบบ E-Service แพลตฟอร์มต่าง ๆ

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษา “ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา” ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ 2 วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 2) เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ดังนั้นเพื่อให้ผลการวิจัยมีความสมบูรณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ใช้ การวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจาก กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน ได้แก่ 1) คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 7 คน 2) คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จำนวน 4 คน ประกอบกับได้กำหนดกรอบแนวคิดโดยใช้ตัวแบบด้านการจัดการมาเป็นกรอบในการวิจัยไว้ ได้แก่ สมรรถนะขององค์การ โครงสร้างบุคลากร งบประมาณ สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ผลการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยในบทนี้ผู้วิจัยขอเสนอบทสรุปของการวิจัย ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผลการวิจัย
3. บทสรุป
4. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยขอเสนอสรุปผลการวิจัยเป็นลำดับตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา พบว่า ค่อนข้างมีประสิทธิผลดี มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีคุณภาพในด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้

สำหรับด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ มีประเด็นที่สามารถกำหนดแนวทาง เพื่อเพิ่มประสิทธิผลต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ด้านโครงสร้าง พบว่า คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ที่มาจาก การเลือกตั้ง จึงมีการปรับเปลี่ยนทุก 4 ปี ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ด้วยเหตุสมาชิกสภา มีการเปลี่ยนแปลงตามยุคสมัยของการเลือกตั้ง ทำให้สมาชิกสภาคนใหม่ที่ได้รับเลือกตั้งต้องเริ่มเรียนรู้ระบบการ จัดการเทคโนโลยีสารสนเทศใหม่ การจัดทำแผนการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลของกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ การให้คำปรึกษาแนะนำการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน ภายในและหน่วยงานภายนอก ตลอดจนการกำกับงานทางวิชาการที่เกี่ยวกับการพัฒนาระบบ การบริหารงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ พร้อมทั้งวางระเบียบเกี่ยวกับ ระบบงานคอมพิวเตอร์และระบบข้อมูล เพื่อการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในดำเนินงานกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ให้มีความพร้อม ต่อเนื่อง สะดวกรวดเร็วในการให้บริการ ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้อย่างทันท่วงที

2. ด้านบุคลากร พบว่า เจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ยังขาด ความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่วนกลางได้พัฒนาระบบสารสนเทศ ขึ้นมาให้แต่ละกองทุนมาปรับใช้ในการวางแผน การนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ ที่มีความสอดคล้องและเหมาะสมตามบริบทของแต่ละกองทุน

3. ด้านงบประมาณ พบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ปัจจุบันได้รับ เงินสนับสนุนลดลง เนื่องจากลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนลดลง และการสมัครเป็น ลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีจำนวนไม่ถึงตามเป้าหมายที่องค์การ บริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ตั้งไว้ ทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีข้อจำกัด ด้านงบประมาณเพื่อการพัฒนาาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลภายในองค์กรและการจัดสรรงบประมาณ ในการจัดจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประจำกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อช่วยวางระบบฐานข้อมูลสารสนเทศที่ครบถ้วนและเป็น ปัจจุบัน

4. ด้านสถานที่ พบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีสถานที่ที่มีความ เหมาะสมในการอำนวยความสะดวกสบายต่อผู้มารับบริการ

5. ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ พบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล ดอกคำใต้มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการ มีการวาง ระบบเครือข่ายแบบไร้สาย (wireless LAN) บริเวณภายในและภายนอก โดยใช้บริการกับบริษัท

ที่ให้เข้าสัญญาณอินเทอร์เน็ต คือ บริษัท TOT เพื่อใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลภายในสำนักงาน กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ผ่านทางเครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์เอกสาร มีเว็บไซต์ในการจัดเก็บข้อมูลลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนผ่านการออกแบบและพัฒนา จากหน่วยงานที่สนับสนุนให้กับกองทุนสวัสดิการชุมชนทั่วประเทศได้ใช้งาน สำหรับในส่วนของ อุปกรณ์ที่ทางกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้จัดหาไว้รองรับระบบเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการบริการ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องพิมพ์ (Pantum) สีขาวดำ พร้อมสแกนเนอร์ เอกสาร (scanner) ที่สามารถสั่งพิมพ์เอกสารผ่านสมาร์ตโฟน (smart phone) แต่อย่างไรก็ตาม ควรจะมีการเพิ่มช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัลกับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ให้มีความหลากหลายเพื่อการติดต่อสื่อสารที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ระบบ E-Service แพลตฟอร์มต่าง ๆ

2. วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. แนวทางที่มีประสิทธิผล ด้านโครงสร้าง พบว่า ควรกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องวาระการเป็นคณะกรรมการกองทุน และกำหนดสัดส่วนให้กรรมการกองทุนจำนวนหนึ่งมาจากผู้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสามารถนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ และทำการให้บริการมีความต่อเนื่อง โดยไม่ติดขัดในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลดอกคำใต้

2. แนวทางที่มีประสิทธิผล ด้านบุคลากร พบว่า ควรกำหนดให้มีการฝึกอบรมกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ เพื่อให้การบริการมีความต่อเนื่องสะดวก รวดเร็ว ให้กับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้อย่างทั่วถึง

3. แนวทางที่มีประสิทธิผล ด้านงบประมาณ พบว่า ควรมีการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานอื่นสนับสนุนการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์

การสมัครเป็นลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มจำนวนลูกสมาชิกให้เป็นไปตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ได้ตั้งไว้

4. แนวทางที่มีประสิทธิผล ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ พบว่า ควรเพิ่มช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัลกับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ให้มีความหลากหลายเพื่อการติดต่อสื่อสารที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ระบบ E-Service แพลตฟอร์มต่าง ๆ

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยอภิปรายผลการวิจัยตามลำดับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

1. อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1

จากผลการวิจัยประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

1. ด้านโครงสร้าง คณะกรรมการกองทุนส่วนใหญ่เป็นสมาชิกสภาที่มาจาก การเลือกตั้ง มีการปรับเปลี่ยนทุก 4 ปี ทำให้การดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง สมาชิกสภาคนใหม่ต้องเริ่มเรียนรู้ระบบการจัดการใหม่ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่มีส่วนแรกเริ่มในการกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนไม่ได้กำหนดโครงสร้างให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดเรื่อง วาระการเป็นคณะกรรมการกองทุน และไม่ได้กำหนดสัดส่วนของคณะกรรมการกองทุน ที่ประกอบด้วยผู้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นส่วนหนึ่งของ คณะกรรมการกองทุน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรานิษฐ์ อินตะยศ (2564) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการศึกษา พบว่า การนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในเทศบาลตำบลชมภู มีประสิทธิผลหรือผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในด้านโครงสร้างของเทศบาลตำบลชมภู มีการ ตั้งคณะกรรมการเทคโนโลยีดิจิทัลของเทศบาลตำบลชมภูให้ทำงานร่วมกันได้อย่างเป็นระบบ

2. ด้านบุคลากร เจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ยังขาดความรู้ ความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ส่วนกลางได้พัฒนาระบบสารสนเทศ ขึ้นมาให้แต่ละกองทุนมาปรับใช้ในการวางแผน การนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ ที่มีความแตกต่างกันมีความสอดคล้องและเหมาะสมต่อจำแนกด้วยลักษณะประชากรตามบริบท ของแต่ละกองทุน ที่เป็นเช่นนี้ด้วยเพราะยังไม่มีแนวทางที่ชัดเจนในการอบรมให้เจ้าหน้าที่ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการใช้ระบบเทคโนโลยี

สารสนเทศ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภฤศวิรินทร์ ชยาภิวัดณ์ (2564) เรื่อง ปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดน ผลการวิจัยพบว่า บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายระบบราชการ 4.0 ควรมีการฝึกอบรมและให้ความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณชิตา ทองสมุทร และฐิติมา ให้อายอง (2562) เรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อประสิทธิภาพการนำนโยบายประเทศไทย 4.0 ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันเมื่อจำแนกด้วยลักษณะประชากร

3. ด้านงบประมาณ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ยังไม่มีการจัดตั้งงบประมาณเพื่อการพัฒนาปรับปรุงระบบเทคโนโลยีดิจิทัลภายในองค์กรและการจัดสรรงบประมาณในการจัดจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ที่เป็นเช่นนี้ด้วยเพราะกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ได้รับเงินสนับสนุนลดลงอันเนื่องมาจากลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนลดลง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรานิษฐ์ อินตะยศ (2564) เรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และเสริมสร้างระบบฐานข้อมูลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในการกำกับดูแลในการบริหารงาน

4. ด้านสถานที่ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีสถานที่ที่มีความเหมาะสมในการอำนวยความสะดวกสบายต่อผู้มารับบริการ ที่เป็นเช่นนี้เพราะมีการปรับปรุงด้านสถานที่อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรานิษฐ์ อินตะยศ (2564) เรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลชมภู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานที่และอุปกรณ์ มีการดำเนินการออกแบบวางระบบเครือข่ายดิจิทัลที่สามารถนำมาใช้ในการสื่อสารและการปฏิบัติงานร่วมกัน

5. ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้มีวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ทันสมัยและเพียงพอต่อการให้บริการ มีการวางระบบเครือข่ายแบบไร้สาย (wireless LAN) บริเวณภายในและภายนอก ที่เป็นเช่นนี้เพราะคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้พยายามดำเนินงานตามนโยบายการบริหารภาครัฐ

ดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทรานิษฐ์ อินตะยศ (2564) เรื่องประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านสถานที่และอุปกรณ์มีอุปกรณ์ดิจิทัลที่สามารถนำมาใช้ในการสื่อสารและการปฏิบัติงานร่วมกัน

2. อภิปรายผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 2

จากผลการวิจัยเรื่องข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา อภิปรายผลได้ดังนี้

1. แนวทางการกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องวาระการเป็นคณะกรรมการกองทุน และกำหนดสัดส่วนให้กรรมการกองทุนจำนวนหนึ่งมาจากผู้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสามารถนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุพรรณรัตน์ วงศ์ดุสิตบุรี (2566) เรื่อง การบริหารจัดการของผู้นำสมัยใหม่ในยุคดิจิทัลของเทศบาลเมืองพัทธยา ซึ่งมีข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาว่า ควรมีการบริหารจัดการองค์กรในยุคดิจิทัลที่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ ประกอบด้วย ปัจจัยด้านเทคโนโลยี ปัจจัยด้านการบริหาร ปัจจัยด้านบริการประชาชน และปัจจัยด้านการจัดการกระบวนการ และปัจจัยด้านธรรมาภิบาลกับการบริหารภาครัฐแนวใหม่ที่มีผลต่อระดับภาวะผู้นำสมัยใหม่ของผู้บริหาร ประกอบด้วย ปัจจัยด้านการตอบสนอง และปัจจัยด้านประสิทธิผล

2. แนวทางการฝึกอบรมกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การประสานงานระหว่างกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล อำเภอ จังหวัด เพื่อการติดต่อประสานงานต่าง ๆ ระหว่างหน่วยงานกองทุนสวัสดิการชุมชนด้วยตัวเอง สอดคล้องกับการศึกษาของ ภฤศวิทย์ ชยาภิวัดณ์ (2564) เรื่อง ปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติ กรณีศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยผลการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการฝึกอบรมและให้ความรู้บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เรื่องระบบราชการ 4.0 สอดคล้องกับการศึกษาของ ณิชฎา เกิดทรัพย์ และรวิภา ธรรมโชติ (2566) เรื่อง ประสิทธิภาพการจัดการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของจังหวัดนครนายก โดยผลการศึกษามีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเครือข่าย คือ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สอดคล้องกับการศึกษาของ วิจิตรา กุสุมภ์ และสถิตย์ นิยมญาติ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา โดยผลการศึกษา มีข้อเสนอแนะว่า ควรมีการสร้างเครือข่ายและประสานงาน พัฒนาระบบข้อมูล พัฒนาศักยภาพผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. แนวทางการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานอื่นสนับสนุนการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลดอกคำใต้ และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การสมัครเป็นลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มจำนวนลูกสมาชิกให้เป็นไปตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ได้ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ภัทธานิชช์ อินตะยศ (2564) เรื่องประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลชมพู อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ด้านงบประมาณ มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อสนับสนุนการจัดหาเครื่องมือและอุปกรณ์ และเสริมสร้างระบบฐานข้อมูลที่ได้รับการรับรองมาตรฐานในการกำกับดูแลในการบริหารงาน

4. แนวทางการเพิ่มช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัลกับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ให้มีความหลากหลายเพื่อการติดต่อสื่อสารที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ระบบ E-Service แพลตฟอร์มต่าง ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วริศ คุ่มลิน (2563) เรื่องประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวายอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวายได้มีการนำนโยบายการบริหารงานแบบดิจิทัลจากส่วนกลางมาปรับใช้ในการบริหารภายในองค์กร โดยเน้นการใช้สื่อสังคมออนไลน์ให้เข้ามามีบทบาทเป็นหนึ่งในช่องทางการปฏิบัติงาน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าถึงการบริการได้มากขึ้น และเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติในองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย ว่า ควรมีการพัฒนาช่องทางการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่สามารถเข้าถึงได้มากขึ้นผ่านทางตัวแทนชุมชน และเพิ่มการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียง เพื่อเป็นการรองรับต่อการทำงานในอนาคต สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษดา ประชุมราศี (2565) เรื่องการประเมินการตอบสนองของการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรับเรื่องร้องทุกข์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ควรมีการเพิ่มช่องทางการติดต่อแก่ประชาชน เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกาให้บริการของหน่วยงานและได้รับการส่งมอบบริการสาธารณะรวดเร็วยิ่งขึ้น ประชาชนสามารถแจ้งเรื่องร้อง

ทุกซ์ผ่านช่องทางออนไลน์ต่าง ๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการแปรเปลี่ยนทางดิจิทัลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

บทสรุป

ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ค่อนข้างน่าพึงพอใจในด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องมือเครื่องใช้ สำหรับด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ เพื่ออำนวยความสะดวกสบาย ให้แก่ บุคลากรปฏิบัติงานอย่างคล่องตัวและการให้บริการลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการตำบลดอกคำใต้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว มีการวางแผนงานด้านดิจิทัลที่รัดกุมความปลอดภัย เพื่อป้องกันอาชญากรรมทางเทคโนโลยีที่จะเกิดขึ้นในอนาคต โดยมีประเด็นที่สามารถกำหนดแนวทางเพื่อเพิ่มประสิทธิผลต่อไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยขอเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา เพิ่มแนวทางการบริหารภาครัฐดิจิทัลด้านสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีประสิทธิผลค่อนข้างน่าพึงพอใจให้ดียิ่งขึ้น และกำหนดแนวทางการบริหารภาครัฐดิจิทัลสำหรับด้านโครงสร้าง ด้านบุคลากร และด้านงบประมาณ เพื่อเพิ่มประสิทธิผลให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ควรกำหนดโครงสร้างคณะกรรมการกองทุนให้สมาชิกส่วนใหญ่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องวาระการเป็นคณะกรรมการกองทุน และกำหนดสัดส่วนให้กรรมการกองทุนจำนวนหนึ่งมาจากผู้มีความรู้ความสามารถในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสามารถนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ควรจัดให้มีการฝึกอบรมกรรมการและเจ้าหน้าที่กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

2.3 กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ควรดำเนินการจัดสรรงบประมาณจากหน่วยงานอื่นสนับสนุนการจ้างบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาประจำกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ และการจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์การสมัครเป็นลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้เพื่อเพิ่มจำนวนลูกสมาชิกให้เป็นไปตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้ได้ตั้งไว้

2.4 กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ควรเพิ่มช่องทางในการให้บริการเชิงดิจิทัลกับลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ให้มีความหลากหลายเพื่อการติดต่อสื่อสารที่ง่าย สะดวกและรวดเร็วในการให้บริการ เช่น เฟซบุ๊ก (Facebook) แอปพลิเคชันไลน์ (Line) ระบบ E-Service แพลตฟอร์มต่าง ๆ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

3.1 การศึกษาวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนที่อยู่ในพื้นที่การกำกับดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ได้แก่ เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล เทศบาลนคร องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา และกรุงเทพมหานคร

3.2 การศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายในการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชน

บรรณานุกรม

- กรชนก แยมอุทัย. (2557). **ประสิทธิผลสถานศึกษาตามทรรศนะของบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2559). **ภูมิทัศน์ดิจิทัลของไทยในระยะเวลา 20 ปี**. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://drive.google.com/file/d/OB11LkgVnaSG4TkVtY3o5LU90a0U/view>.
- กฤษดา ประชุกราคี. (2565). การประเมินการตอบสนองของการประยุกต์ใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรับเรื่องร้องทุกข์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลนครขอนแก่น. *Journal of MCU Social Science Review*, 11(5) R363–R373.
- กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้. (2565). **ความเป็นมากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้**. พะเยา: ศูนย์การเรียนรู้และวัฒนธรรมบ้านสันป่าเป้า องค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้.
- จักรี ศรีจารุเมธีญาณ และชุตินา ศรีจารุเมธีญาณ. (2563). การนำนโยบายไปปฏิบัติ. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 3(1), 19–26.
- จิรประภา อัครบวร. (2564). **หลักการออกแบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน 6 ข้อ**. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://bananatraining.com/ดูบทความ-47760-1-หลักการออกแบบการประเมินผลการปฏิบัติงาน-6-ข้อ.html>.
- ณัฐพงศ์ ทองภักดี. (2557). **สวัสดิการสังคมไทย: ความสมดุลและยั่งยืน**. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาการเศรษฐกิจ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ณัฐฐา เกิดทรัพย์ และรวิภา ธรรมโชติ. (2566). ประสิทธิผลการจัดการเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติของจังหวัดนครนายก. *Journal of Innovation and Management*, 8(1), 81–93.
- เดือนใจ เขียวชานาจ. (2559). **ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน**. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ธนพัฒน์ แสงรุ่งเรือง. (2562). **การบริหารศูนย์ฝึกปฏิบัติการอาหารนานาชาติเพื่อเพิ่มประสิทธิผล**. วิทยานิพนธ์ รป.ด., มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์, นครปฐม.

- ธงชัย สันติวงษ์. (2537). องค์การและการบริหาร (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปิยวัลย์ กลิ่นทอง. (2559). **การพัฒนาการบริหารของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้าน
แหงอำเภอหาง จังหวัดลำปาง สู่ความยั่งยืน**. พะเยา: คณะวิทยาการจัดการและ
สารสนเทศศาสตร์. มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ปรีนทร์ดา ชุมขวัญ. (2565). **การประเมินประสิทธิผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาศูนย์
ข้อมูลข่าวสารของราชการเทศบาลนครหาดใหญ่จากมุมมองประชาชนในพื้นที่
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา**. สารนิพนธ์ ropic., มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์,
สงขลา.
- ประภา คงเกษมภิบาล. (2566). การศึกษาเปรียบเทียบการใช้ระบบจัดส่งเอกสารแบบดั้งเดิมและ
อิเล็กทรอนิกส์ที่พัฒนาโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล กรณีศึกษา เทศบาลตำบล
หนองไผ่ล้อม อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *Journal of Legal Entity
Management and Local Innovation*, 7(1) 1–25.
- พรศิริ วณิชลักษณ์. (2552) **การประเมินประสิทธิผลโครงการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้าน/
ชุมชน(SML) ตำบลบางพลีน้อยอำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ**. กรุงเทพฯ:
มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- พิชิตวรรณ กิติคุณ. (2559). **ภาครัฐไทยกับการก้าวเข้าสู่รัฐบาลดิจิทัล**. กรุงเทพฯ: สำนัก
วิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566, จาก
<http://web.krisdika.go.th/data/outsitedata/ManagementSystem/pdf/digital01.pdf>
- ภัทรานิษฐ์ อินตะยศ. (2564). **ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไป
ปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษา เทศบาลตำบลชมนม อำเภอสารภี
จังหวัดเชียงใหม่**. *วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์*, 4(1), 19–34.
- ภฤตวิวัฒน์ ชยาภิวัดณ์. (2564). **ปัญหาในการนำนโยบายระบบราชการ 4.0 ไปปฏิบัติ
กรณีศึกษา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในสาม จังหวัดชายแดนภาคใต้**. สาร
นิพนธ์ ropic., มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- มณฑิตา ทองสมุทร และฐิติมา ให้อายอง. (2562). **ประสิทธิผลการนำนโยบายประเทศไทย 4.0
ไปปฏิบัติในการบริหารงานปกครอง อำเภอทับสะแก จังหวัดประจวบคีรีขันธ์**.
วารสารวิชาการการจัดการภาครัฐและเอกชน, 1(3), 154–160.
- มยุรี วรรณสกุลเจริญ และชาญณรงค์ รัตนพนากุล. (2563). **ประสิทธิผลขององค์การ**. *Journal
of Arts Management*, 4(1), 193–204.

- วรงค์ จันทรร. (2554). **การนำนโยบายไปปฏิบัติ: ตัวแบบและคุณค่า**. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2566, จาก http://library1.nida.ac.th/nida_jour0/NJv24n4_03.pdf.
- วัชระ สายสมาน. (2562). **การนำนโยบายความรับผิดชอบต่อสังคมไปปฏิบัติ : ศึกษากรณี การพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่แบบองค์รวมของบริษัทเอฟีด**. กรุงเทพฯ: คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วริศ คุ่มสิน. (2563). **ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลไปปฏิบัติ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลจำปาหวาย อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา**. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง รม.ม., พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา).
- วิจิตรา กุศลมภ์ และสถิตย์ นิยมญาติ. (2563). **ประสิทธิผลการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุในจังหวัดนครราชสีมา**. *วารสารชุมชนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 14(4), 226–238.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (2555). **ความรู้ทั่วไปของการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุจิตรา วิจิตร. (2561). **สวัสดิการชุมชนไทยกับความเป็นพหุลักษณะในยุคไทยแลนด์ 4.0: กรณีศึกษา กองทุนสวัสดิการชุมชน**. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2567, จาก http://www2.huso.tsu.ac.th/ncom/New%20folder/full_201814303052.pdf.
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2562). **พระราชบัญญัติการบริหารงานและการให้บริการภาครัฐผ่านระบบดิจิทัล พ.ศ.2562**. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2566, จาก <https://www.dga.or.th/policy-standard/policy-regulation/dga-dg-256/dga-046/>
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2562). **คู่มือการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน**. สืบค้นเมื่อ 5 มกราคม 2567, จาก <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2019/08/คู่มือสวัสดิการชุมชน-2553.pdf>.
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 8 จังหวัดลพบุรี. (2562). **ปัจจัยความสำเร็จของทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลบางซุด (ครั้งที่ 1)**. ลพบุรี: วี.เอส.ยูชท กอปปี้ แอนด์ซัพพลาย.
- สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. (2562). **พระราชบัญญัติคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล พ.ศ. ๒๕๖๒**. สืบค้นเมื่อ 26 ตุลาคม 2566, จาก https://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/069/T_0052.PDF.

- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2564). **แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2563-2565**. สืบค้นเมื่อ 8 สิงหาคม 2566, จาก <https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2021/03/แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัล-2563-2565-ฉบับลงราชกิจจา.pdf>.
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล. (2566). **แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย พ.ศ. 2566-2570**. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2566, จาก <https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2023/05/แผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย-ปี-พ.ศ.2566-2570.pdf>.
- สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สำนักงานนายกรัฐมนตรี. (2565). **มาตรฐานสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน)**. สืบค้นเมื่อวันที่ 29 กันยายน 2566, จาก https://waa.inter.nstda.or.th/stks/pub/2022/20220930-DGA-6-2565_Digital-Government-Process-Guidelines-1.pdf
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2565). **คู่มือการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566**. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2566, จาก <https://web.codi.or.th/wp-content/uploads/2022/12/คู่มือการดำเนินงานโครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน2566-1.pdf>.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2565). **ETDA พาส่อง 5 ประเทศต้นแบบรัฐบาลดิจิทัล พัฒนา e-Government สร้างบริการสุดล้ำเพื่อประชาชน**. สืบค้นเมื่อ 29 กันยายน 2566, จาก <https://www.etda.or.th/th/Useful-Resource/5e-Government.aspx>
- สุพรรณรัตน์ วงศ์ดุสิตบุรี. (2566). การบริหารจัดการของผู้นำสมัยใหม่ในยุคดิจิทัลของเทศบาลเมืองพัทยา. **วารสาร มจร. พุทธปัญญาปริทรรศน์**, 8(1), 136-148.
- สุพจน์ เขียวรุฒ. (2564). **ภารกิจ DGA ขับเคลื่อนรัฐบาลดิจิทัล**. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.bangkokbiznews.com/business/975091>
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2563). **สวัสดิการภาคประชาชน” ลดความเหลื่อมล้ำ...สร้างนวัตกรรมทางสังคม**. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2566, จาก <https://web.codi.or.th/20230228-43168/>
- เชียรไชย ยักทะวงษ์. (2559). **ประสิทธิผลของโครงการปลูกฝังความผูกพันต่อองค์กรของ เอสซีจี** (No. 90447). มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์.

ชนดล สุวรรณนิภะ. (2560). **การนำนโยบาย พรบ อาวุธปืนไปปฏิบัติ**. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยรังสิต.

ธีรพงศ์ อุปทุม. (2561). **ปัจจัยการบริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ตามทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาศกนคร เขต 2**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกนคร, สกนคร.

ธัญชนก ศรีถิ์. (2663). **ประสิทธิผลการประยุกต์ใช้นวัตกรรมการจัดเก็บภาษีสรรพสามิตผ่านสื่อออนไลน์**. วารสารสหวิทยาการและการจัดการร่วมสมัย, 2(1), 49–57.

ธรินทร์ เลิศสุขีเกษม. (2564). **การปรับตัวขององค์การภาครัฐสู่รัฐบาลดิจิทัล: ศึกษากรณีการปรับตัวของกระทรวงการต่างประเทศสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลตามกรอบของแผนพัฒนา รัฐบาลดิจิทัลของประเทศไทย ปี พ. ศ. 2563–2565**. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

รุจิรดา จินดาน้อย. (2566). **ประสิทธิผลการนำนโยบายพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติ**. วารสารสหวิทยาการและนวัตกรรมจัดการ, 1(1), 46–59. สกนคร: องค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์.

อาภรณ์ อ่อนคง. (2556). **ประสิทธิผล**. ปร.ด. (บริหารการศึกษา), มหาวิทยาลัยราชภัฏ นครศรีธรรมราช. นครศรีธรรมราช

อรอนงค์ สิงห์บุบผา. (2559). **ประสิทธิผลของการนำความรู้จากการวิจัยไปใช้ประโยชน์ : กรณีศึกษา สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกริก.

อังสนา เข้มไคร. (2559). **รูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุปัจจัยทางการบริหารของผู้บริหารสตรีที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. Ratchaphruek Journal, 14(3), 65–71.

Van Meter, D. S. and Van Horn, 1975. "The Policy Implementation Process: A Conceptual Framework". **Administration and Society**, 6(4), 447–448.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์การวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ
ในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ใช้สัมภาษณ์ผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยผู้วิจัยได้เลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้และลูกสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลเพื่อประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระในระดับปริญญาโท โดยจัดเก็บข้อมูลในระบบคอมพิวเตอร์เป็นระยะเวลา 1 ปี และมีการตั้งค่า password เพื่อเข้าถึงข้อมูลเฉพาะผู้วิจัยเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้สัมภาษณ์

ชื่อ-สกุล ว่าที่ร้อยตรี ชรินทร์ หาญจริง วัน/เดือน/ปี ที่สัมภาษณ์.....
เวลา..... สถานที่สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 2 ข้อมูลผู้ถูกสัมภาษณ์

อายุ.....ปี ตำแหน่ง.....
ระดับการศึกษา.....

ตอนที่ 3 ประสิทธิผลการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการ
งานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา

ส่วนที่ 1 ประสิทธิผลของความสำเร็จการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

1. ท่านเข้าใจความหมายของประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

2. ผลความสำเร็จของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

3. ท่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของประสิทธิผลของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ
ว่ามีเพื่อ

.....

.....

.....

.....

3. กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ได้มีชี้แจงแนวทางการนำนโยบายการบริหารงาน
ภาครัฐให้กับทั้งเจ้าหน้าที่ในองค์กร

.....

.....

.....

.....

2. ด้านความพร้อมของบุคลากร

2.1 จำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการให้บริการ

.....

.....

.....

.....

.....

2.2 บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลมาปฏิบัติ

.....

.....

.....

.....

.....

2.3 ได้มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลประจำการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้

.....

.....

.....

.....

.....

2.4 นำเอานโยบายการบริหารงานภาครัฐแบบดิจิทัลมาปฏิบัติในองค์กร

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้านสารสนเทศของกองทุนสวัสดิการชุมชนได้รับการฝึกอบรมในหลักสูตรด้านสารสนเทศเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

2.6 เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายด้านสารสนเทศของกองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถประสานงานและอธิบายให้ประชาชนที่เข้ามาใช้บริการเข้าถึงและเข้าใจในต้นนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัล

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข ผลการประเมิน Index of Item Objective Congruence (IOC)

แบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือของผู้เชี่ยวชาญ

การหาค่าดัชนีความสอดคล้องของวัตถุประสงค์

(Index of Item Objective Congruence: IOC)

เรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

ในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้จังหวัดพะเยา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้อยู่ในขั้นตอนการศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้จังหวัดพะเยา

2. แบบสอบถามนี้มุ่งตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence: IOC) ของแบบสอบถามและข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำไปปรับปรุงแบบสอบถามให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. แบบสอบถามฉบับนี้มีจำนวนทั้งสิ้น 3 ตอน

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา คำถามมีจำนวนทั้งสิ้น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 ประสิทธิภาพของความสำเร็จการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

ส่วนที่ 3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ

4. โปรดพิจารณาความสอดคล้องของข้อคำถามในแบบสอบถามเพื่องานวิจัย เรื่อง ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้

จังหวัดพะเยา เพื่อเสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัล ไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา โดยให้ท่าน ใส่เครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคิดเห็นของท่าน และหากมีข้อเสนอแนะโปรดระบุ เพิ่มเติมเพื่อผู้วิจัยจะได้นำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยมีเกณฑ์การพิจารณา IOC ดังนี้

1. ให้ +1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อเสนอนั้นมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและ วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
2. ให้ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อเสนอมีเนื้อหาที่สอดคล้องกับตัวแปรและ วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
3. ให้ -1 คะแนน เมื่อแน่ใจว่าข้อนั้นมีปัญหาไม่สอดคล้องกับตัวแปรและ วัตถุประสงค์ที่ต้องการศึกษา
4. ผู้วิจัยขอความกรุณาท่านผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญให้ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นเพื่อเพิ่มเติมในประเด็นที่ยังไม่สมบูรณ์โดยการเขียนข้อเสนอแนะไว้ท้ายข้อความนั้น ๆ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณในความกรุณาของท่านมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยตรี ชรินทร์ หาญจริง

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

คณะรัฐศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

คำชี้แจงสำหรับผู้เชี่ยวชาญ: โปรดพิจารณาว่าข้อความเกี่ยวกับสถานการณ์ผู้ตอบเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปผู้สัมภาษณ์				
1. ชื่อ-นามสกุล ผู้สัมภาษณ์	✓			
2. วัน/เดือน/ปี ผู้สัมภาษณ์	✓			
3. เวลาที่สัมภาษณ์	✓			
4. สถานที่ผู้สัมภาษณ์	✓			
ตอนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปผู้ให้สัมภาษณ์				
5. อายุ ผู้ให้สัมภาษณ์	✓			
6. ตำแหน่ง ผู้ให้สัมภาษณ์	✓			
7. ระดับการศึกษา	✓			
ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการ งานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา				
ส่วนที่ 1 ประสิทธิภาพของความสำเร็จการนำนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ				
7. ท่านเข้าใจความหมายของประสิทธิผล ของการนำนโยบายการบริหารภาครัฐ ดิจิทัลไปปฏิบัติ	✓			
8. ท่านเข้าใจวัตถุประสงค์ของ ประสิทธิผลของการนำนโยบายการ บริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ ว่ามีเพื่อ	✓			
9. ผลความสำเร็จของการนำนโยบายการ บริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ	✓			
10. กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอก คำใต้ ได้มีชี้แจงแนวทางการนำนโยบาย การบริหารงานภาครัฐให้กับทั้งเจ้าหน้าที่ ในองค์กร	✓			

คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ส่วนที่ 2 ประสิทธิภาพการนำนโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ				
ด้านโครงสร้างของการทำงาน				
1. การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทุก ๆ 4 ปี ส่งผลกระทบต่อการทำงาน	✓			
2. การดำเนินงานหลังการเปลี่ยน โครงสร้างผู้บริหาร	✓			
3. การปรับเปลี่ยนโครงสร้างส่งผล กระทบต่อการนำนโยบายการบริหาร ภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ	✓			
ด้านความพร้อมของบุคลากร				
4. จำนวนบุคลากรเพียงพอต่อการ ให้บริการ	✓			
5. บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในนำ นโยบายการบริหารงานภาครัฐดิจิทัลมา ปฏิบัติ	✓			
6. มีการแต่งตั้งผู้รับผิดชอบด้านนโยบาย การบริหารงานภาครัฐดิจิทัลประจำการ จัดการงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล ดอกคำใต้หรือไม่	✓			
7. การนำเอานโยบายการบริหารงาน ภาครัฐแบบดิจิทัลมาปฏิบัติในองค์กร	✓			
ด้านงบประมาณในการดำเนินงาน				
10. งบประมาณมีเพียงพอต่อการ ดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล ดอกคำใต้	✓			
11. ได้รับเงินสมทบจากหน่วยงานใดบ้าง	✓			

คำถาม	ความคิดเห็นของ ผู้เชี่ยวชาญ			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
12. การจัดเก็บเงินสมทบจากลูกสมาชิกมี ปัญหาหรือไม่	✓			
13. ประสิทธิภาพของการจัดการ งบประมาณของกองทุนสวัสดิการชุมชน ต่ำลงดอกคำได้	✓			
ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้และด้านสถานที่				
14. ด้านวัสดุอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ จำเป็นเพียงพอในการให้บริการ	✓			
15. ความทันสมัยของอุปกรณ์เครื่องมือ เครื่องใช้ในการให้บริการ	✓			
16. เครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีช่วยให้การประ ปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ	✓			
17. ความสะดวกสบายในการเดินทางมา ติดต่อรับบริการ	✓			
18. การจัดสถานที่เพื่อให้บริการมีความ เหมาะสม เพียงพอกับผู้มารับบริการ	✓			
ส่วนที่ 3 แนวทางการเพิ่มประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ				
19. ข้อเสนอแนะแนวทางการเพิ่ม ประสิทธิผลการดำเนินงานนโยบายการบริหาร ภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติ	✓			

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

.....

.....

.....

.....

.....

(ลงชื่อ)..... (ลงชื่อ).....

(ผศ.ดร.วรรณภา ทองแดง)

(นายมานพ คำวงศ์ษา)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

ผู้ทรงคุณวุฒิ

(ลงชื่อ).....

(นางสาวมณีรัตน์ หาญจริง)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

(ลงชื่อ).....

(รศ.ดร.วีระ เลิศสมพร)

อาจารย์ที่ปรึกษา

ภาคผนวก ค คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้

1. คณะที่ปรึกษากองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ประกอบด้วย
 - 1.1 นายกองดีการบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้
 - 1.2 กำนันตำบลดอกคำใต้
 - 1.3 รองนายกองดีการบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้
 - 1.4 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้
 - 1.5 เลขานุการนายกองดีการบริหารส่วนตำบลดอกคำใต้
 - 1.6 ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
2. คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ ประกอบด้วย
 - 2.1 ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
 - 2.2 รองประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
 - 2.3 เลขานุการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
 - 2.4 ผู้ช่วยเลขานุการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
 - 2.5 เภรัญญิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
 - 2.6 ผู้ช่วยเภรัญญิกกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
 - 2.7 นายทะเบียนกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้
 - 2.8 นางวิภาวรรณ ไชยวงศ์ กรรมการหมู่ที่ 3
 - 2.9 นางศิริพร ต้นกัน กรรมการหมู่ที่ 4
 - 2.10 นายประพันธ์ วิชา กรรมการหมู่ที่ 5
 - 2.11 นางมาลี ปิติ กรรมการหมู่ที่ 6
 - 2.12 นายทักษิณ พรหมเสน กรรมการหมู่ที่ 8
 - 2.13 นายนิคม ดวงจิต กรรมการหมู่ที่ 9
 - 2.14 นายยงยุทธ ยอดอ้อย กรรมการหมู่ที่ 10

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	ว่าที่ร้อยตรีชนินทร์ หาญจริง
วัน เดือน ปี เกิด	23 เมษายน 2538
สถานที่เกิด	จังหวัดพะเยา
วุฒิการศึกษา	พ.ศ. 2564 รป.บ. (รัฐประศาสนศาสตร์), มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง, ลำปาง
ที่อยู่ปัจจุบัน	185 หมู่ที่ 4 ตำบลดอกคำใต้ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา 56000
ผลงานตีพิมพ์	ชนินทร์ หาญจริง และวีระ เลิศสมพร. (2567).ประสิทธิภาพการนำ นโยบายการบริหารภาครัฐดิจิทัลไปปฏิบัติในการจัดการงานกองทุน สวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา. วารสาร มจร. ทริภูญ ชัยปริทรรศน์, 8(4), (อยู่ระหว่างการเผยแพร่).

